

Projekt dofinansowany przez Unię Europejską z Funduszu Spójności
w ramach Programu Pomoc Techniczna

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mosina na lata 2017 – 2027

***Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru
zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji***

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Mosina

Pl. 20 Października 1

62-050 Mosina

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2016

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania.....	5
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju.....	7
3. Diagnoza gminy.....	16
3.1. Przestrzeń i środowisko	16
3.2. Sfera społeczna	26
3.3. Sfera gospodarcza.....	30
3.4. Infrastruktura techniczna	37
3.5. Infrastruktura społeczna.....	47
3.6. Aktywność społeczna.....	59
Frekwencja w wyborach prezydenckich i parlamentarnych	60
Budżet obywatelski	65
4. Metodologia.....	66
4.1. Podział gminy na jednostki analityczne	66
4.2. Lista wskaźników wykorzystanych w diagnozie	67
5. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie zebranych danych	83
5.1. Sfera społeczna	84
5.1.1 Przestępstwa i wykroczenia	84
5.1.1.1. Kradzież samochodu	85
5.1.1.2. Kradzież mienia	87
5.1.2 Opieka społeczna.....	90
5.1.2.1. Ubóstwo	90
5.1.2.2. Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	93
5.1.2.3. Nadużywanie alkoholu	97
5.1.2.4. Niepełnosprawność.....	99

5.1.3 Aktywność społeczna	102
5.2. Sfera gospodarcza.....	104
5.2.1. Bezrobocie	104
5.2.2. Bezrobocie długotrwałe	108
5.2.3. Działalność gospodarcza	111
5.3. Sfera środowiskowa.....	113
5.3.1. Wyroby zawierające azbest.....	113
5.3.2. Tereny NATURA 2000.....	115
5.4. Sfera przestrzenno - funkcjonalna.....	118
5.4.1. Dostępność infrastruktury medycznej – punkty apteczne.....	118
5.4.2. Dostępność infrastruktury komunikacyjnej	119
5.5. Sfera techniczna.....	120
5.6. Podsumowanie koncentracji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.....	124
6. Analiza SWOT	127
7. Identyfikacja obszarów kryzysowych	130
7.1. Podsumowanie: obszary zdegradowane	130
7.2. Podsumowanie: obszary rewitalizacji.....	140
8. Spis wykresów, tabel i rysunków	143
9. Załącznik 1	147
<i>Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków .....</i>	<i>147</i>

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji jest identyfikacja bieżącej sytuacji i problemów dotyczących sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej. Dokładna analiza wymienionych sfer służyć ma wyznaczeniu obszarów zdegradowanych oraz wyodrębnieniu z nich obszaru rewitalizacji, tj. obszarów najpilniej wymagających wsparcia.

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego. Obszar rewitalizacji nie zawsze pokrywa się z całością obszaru zdegradowanego, ponieważ nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Podczas diagnozy zanalizowane zostało:

- W sferze przestrzeni i środowiska: położenie i struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy, stan dziedzictwa kulturalnego i zabytków, struktura użytkowania gruntów, obszary chronione oraz lokalizacja wyrobów azbestowych;
- W sferze społecznej: struktura demograficzna i społeczna, przestępstwa i wykroczenia (w tym kradzież mienia, kradzież samochodu, kradzież z włamaniem), opieka społeczna (w tym ubóstwo, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, alkoholizm oraz niepełnosprawność);
- W sferze gospodarczej: liczba i struktura podmiotów gospodarczych, rolnictwo, zatrudnienie, stan bezrobocia (w tym stan bezrobocia długotrwałego);
- W sferze infrastruktury technicznej: drogi i komunikacja, sieci wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, elektryczne i ciepłownicze, zasoby mieszkaniowe;
- W sferze infrastruktury społecznej: edukacja, kultura, sport i rekreacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna oraz aktywność społeczna.

Na podstawie analizy zgromadzonych danych wyznaczono obszary zdegradowane, z nich zaś wyodrębniono obszary rewitalizacji.

Do opracowania diagnozy i wyznaczenia obszarów zdegradowanych zastosowano szereg danych ilościowych, pozyskiwanych z różnorodnych źródeł, m.in.:

- Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)
- Urzędu Miejskiego w Mosinie;
- Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu;
- Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu;
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju:

Tabela 1 Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju

Poziom europejski	
<p>Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<p>Priorytet III Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p> <p>Cel 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</p> <p>Cel 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wczesnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p>Cel 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
Poziom krajowy	
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:</p> <p>Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki.</p>

	<p>Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny.</p> <p>Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.</p> <p>Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
<p>Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p> <p>Cele rozwojowe: I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela. II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych. Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</p>

	<p>Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
Poziom regionalny	
<p>Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku</p>	<p>Cel strategiczny 1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu</p> <p>Cel strategiczny 2 Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami</p> <p>Cel strategiczny 3 Lepsze zarządzanie energią</p> <p>Cel strategiczny 4 Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie</p> <p>Cel strategiczny 5</p>

	<p>Zwiększenie spójności województwa</p> <p>Cel strategiczny 6 Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu</p> <p>Cel strategiczny 7 Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia</p> <p>Cel strategiczny 8 Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</p> <p>Cel strategiczny 9 Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem</p>
Poziom powiatu	
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006 – 2015</p>	<p>Cel strategiczny 1 Kształtowanie przestrzeni podwyższającej jakość życia oraz wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu</p> <p>Cel strategiczny 2 Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz dostosowanie ich kwalifikacji i kompetencji do potrzeb rynku pracy</p> <p>Cel strategiczny 3 Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Powiatu</p> <p>Cel strategiczny 4 Zwiększenie efektywności wykorzystywania walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego Powiatu</p>
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2014 - 2020</p>	<p>Cel strategiczny 1 Wsparcie systemu opieki nad rodziną i dzieckiem</p> <p>Cel strategiczny 2 Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja</p>

	<p>lokalnego rynku pracy</p> <p>Cel strategiczny 3 Integracja osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel strategiczny 4 Wzrost zakresu pomocy dla osób starszych i schorowanych – profilaktyka i przeciwdziałanie chorobom</p> <p>Cel strategiczny 5 Rozwój i aktywizacja potencjału społecznego na rzecz rozwoju powiatu poznańskiego</p>
<p>Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej 2020</p>	<p>Cel 1 Wyznaczenie wspólnej drogi przejścia: od silnej aglomeracji dziś do zintegrowanej i nowoczesnej metropolii jutro</p> <p>Cel 2 Kreowanie nowego typu <i>myślenia aglomeracyjnego</i>. Myślenie aglomeracyjne czy metropolitalne to kompleksowe spojrzenie na rozwój silnie urbanizującego się obszaru, jakim jest Poznań i sąsiadujące z nim miasta i gminy.</p>
<p style="text-align: center;">Poziom lokalny</p>	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Mosina – Mosina 2020+</p>	<p>Cel strategiczny 1 Rozwój przestrzenny i ochrona zasobów środowiska naturalnego</p> <p>Program 1.1 Poprawa warunków życia w zakresie infrastruktury komunalnej</p> <p>Program 1.2 Poprawa infrastruktury przestrzennej</p> <p>Cel strategiczny 2 Rozwój społeczno-gospodarczy</p> <p>Program 2.1 Wspieranie rozwoju małej i średniej</p>

	<p>przedsiębiorczości</p> <p>Program 2.2 Tworzenie warunków dla rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych</p> <p>Program 2.3 Działania z zakresu ochrony zdrowotnej i pomocy społecznej</p> <p>Program 2.4 Wspieranie aktywności kulturalnej, oświatowej i sportowej</p> <p>Program 2.5 Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego</p> <p>Program 2.6 Budowanie społeczeństwa obywatelskiego</p>
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mosina Na Lata 2016-2026</p>	<p>I. CEL STRATEGICZNY</p> <p>Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Mosina.</p> <p>II. CEL STRATEGICZNY</p> <p>Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w gminie Mosina.</p> <p>IV. CEL STRATEGICZNY</p> <p>Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminie Mosina.</p>
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mosina</p>	<p>Kierunki rozwoju gospodarczego</p> <p>➤ Kierunki rozwoju usług</p> <p>Zakłada się, że główne centrum miasta – historyczne śródmieście (rejon A1), pełnić będzie nadrzędną rolę polegającą na centralizowaniu struktury miejskiej, tworzeniu więzi społecznych, tworzeniu wizytówki miasta – jego obrazu i nastroju</p>

jako centrum ogólnomiejskie z przeważającym udziałem lokowania usług centrotwórczych

➤ **Kierunki rozwoju mieszkalnictwa**

W celu uniknięcia „przypadkowej zabudowy”, realizacja zamierzeń dotyczących planowanych terenów mieszkaniowych winna odbywać się kompleksowo poprzez:

- opracowywanie planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowej z uwzględnieniem potrzeby wyznaczenia terenów zieleni publicznej, towarzyszącej, wynikającej z zapewnienia dobrych warunków życia mieszkańców,
- sukcesywną realizację infrastruktury technicznej na terenach mieszkaniowych,
- wykup gruntów i urządzenie niezbędnych dróg publicznych,
- urządzenie zieleni towarzyszącej.

➤ **Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej**

W kierunkach rozwoju działalności gospodarczej najważniejszą kwestią jest jej lokalizacja poza terenami zabudowy mieszkaniowej. Należy dążyć do stopniowej eliminacji istniejącej, uciążliwej działalności gospodarczej z terenów zabudowy mieszkaniowej i koncentrację jej na terenach specjalnie do tego celu przeznaczonych.

Kierunki rozwoju społecznego i kulturowego

➤ **Kierunki rozwoju usług edukacji**

Głównymi kierunkami są:

- poprawa dostępności placówek oświatowych, poprzez lokalizację

nowych obiektów w powstających dużych jednostkach zabudowy mieszkaniowej,

- kontynuacji działania oddziałów przedszkolnych na terenach wiejskich placówek oświatowych, co zapewni łatwiejszy dostęp do nich wszystkim dzieciom,
- poprawa stanu technicznego i wyposażenia istniejących obiektów oświatowych,
- aktywizacja ludności głównie na terenach wiejskich poprzez wzbogacenie oferty kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe

➤ **Kierunki rozwoju rynku pracy**

Znaczna część mieszkańców gminy jest zawodowo związana z miastem Poznań. Jednak postępujący i planowany rozwój usług (głównie turystycznych, związanych ze sportem, rekreacją oraz obsługą turystów) jak również obszar koncentracji funkcji produkcyjnych podniesie atrakcyjność rynku rodzimego. Dostępność inwestowania na terenie gminy sprzyjać będzie powstawaniu nowych miejsc pracy

➤ **Kierunki rozwoju kultury**

Głównymi kierunkami są:

- kontynuacja i wsparcie dla działalności Galerii Miejskiej w Mosinie,
- wsparcie dla działalności Izby Muzealnej w Mosinie, głównie poprzez wzbogacanie zbiorów,
- sukcesywny rozwój działalności nowoczesnej Biblioteki Mosińskiej

➤ **Podnoszenie świadomości społecznej i regionalnej**

W celu podnoszenia świadomości

społecznej i przynależności regionalnej proponuje się:

- organizację otwartych imprez okolicznościowych (w tym: kultywowanie tradycji Dni Mosiny),
- propagowanie działalności zespołów i grup muzycznych działających w Mosinie,
- propagowanie działalności zespołów i grup folklorystycznych,
- propagowanie działalności innych instytucji kulturalnych,
- tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających spotkaniom: placów, traktów pieszych, deptaków, parków, terenów zieleni otwartej z infrastrukturą wypoczynkową,
- propagowanie informacji o regionie – poprzez wsparcie wydawnictw wydających pozycje opisujące specyfikę gminy

Kierunki zmian w zagospodarowaniu turystycznym gminy Mosina

Kierunki rozwoju gminy w zakresie turystyki nie ulegają drastycznym zmianom. Gmina chce wykorzystać korzystne położenie w atrakcyjnym krajobrazie, aby przyciągnąć turystów do przybycia na teren gminy

Ochrona przyrody i krajobrazu

W procesie rewitalizacji Mosiny szczególny nacisk należy położyć na zrównoważony rozwój

Cel operacyjny 1.8.

Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym, poprzez:

- wspieranie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym Popegeerowskich;
- rewitalizację dzielnic miast, terenów przemysłowych i powojennych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów

3. Diagnoza gminy

3.1. Przestrzeń i środowisko

POŁOŻENIE I STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY

Gmina Mosina leży w województwie wielkopolskim, w południowej części powiatu poznańskiego. Stanowi także część aglomeracji poznańskiej¹. Gmina dzieli się na następujące sołectwa:

---

¹ Uchwała nr LI/976/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 roku w sprawie wyznaczenia aglomeracji Poznań, dostępne na: <http://www.bip.umww.pl/pliki/eradni/3/132/5568/20491/uchwala-li-976-2014.pdf> [dostęp: 4.11.2016].

1. Sołectwo Babki, Kubalin, Głuszyna
Leśna
2. Sołectwo Baranówko
3. Sołectwo Borkowice, Bolesławiec
4. Sołectwo Czapury
5. Sołectwo Daszewice
6. Sołectwo Drużyna, Nowinki
7. Sołectwo Dymaczewo Nowe
8. Sołectwo Dymaczewo Stare
9. Sołectwo Krajkowo, Baranowo
10. Sołectwo Krosno
11. Sołectwo Krosinko, Ludwikowo
12. Sołectwo Mieczewo
13. Sołectwo Pecna, Konstantynowo
14. Sołectwo Radzewice
15. Sołectwo Rogalin
16. Sołectwo Rogalinek
17. Sołectwo Sowinki, Sowiniec
18. Sołectwo Sasinowo
19. Sołectwo Świątniki
20. Sołectwo Wiórek
21. Sołectwo Żabinko
22. Mosina – obszar miejski

Siedzibą gminy jest miasto Mosina, na którego terenie funkcjonuje 7 osiedli, ponumerowanych kolejno od 1 do 7²:

- Osiedle nr 1 *Śródmieście*;
- Osiedle nr 2 *Czarnokurz*;
- Osiedle nr 3 *Przy Strzelnicy*;
- Osiedle nr 4 *Za Barwą*;
- Osiedle nr 5 *Nowe Krosno*;
- Osiedle nr 6 *Za Moreną*;
- Osiedle nr 7 *Nad Jeziorem*.

---

² Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Mosina, dostępne na: <http://bip.mosina.pl/bip/gmina-mosina.html> [dostęp: 19.07.2016].

Rysunek 1 Granice administracyjne Gminy Mosina

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OpenStreetMap
(<https://www.openstreetmap.org/relation/2405083#map=12/52.2148/16.9014> dostęp: 14.10.2016r.)

Gmina Mosina zajmuje obszar o powierzchni 171,43 km². Południowa granica gminy stanowi również granicę powiatu poznańskiego. Gmina Mosina graniczy z gminą Czempień, gminą Brodnica, gminą Kórnik, gminą Stęszew, gminą Komorniki oraz gminami Poznań, Puszczykowo i Luboń.

Rysunek 2 Położenie gminy Mosina

Źródło: Miejski Obszar Funkcjonalny Poznania, dostępne na: <http://www.zit.metropoliapoznan.pl/zit-dla-miejskiego-obszaru-funkcjonalnego-poznania/miejski-obszar-funkcjonalny-poznania> [dostęp: 4.11.2016]

Obszar gminy Mosina należy do trzech regionów fizycznogeograficznych:

- Wysoczyzny Poznańskiej;
- Wysoczyzny Gnieźnieńskiej;
- Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej³.

Prawie 40% powierzchni gminy zajmują tereny zakrzewione i zadrzewione (dla porównania lesistość całego województwa wielkopolskiego wynosi około 26%⁴). Lasy mosińskie włączone są do nadleśnictw Babki i Konstantynowo. Najbardziej cenionym zbiorowiskiem leśnym na

³ Oficjalna strona internetowa Urzędu Miejskiego w Mosinie, dostępna na: www.mosina.pl [dostęp: 19.07.2016].

⁴ Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, *Wielkopolskie w liczbach*, dostępne na: <http://poznan.rdos.gov.pl/wielkopolskie-w-liczbach> [dostęp: 4.11.2016].

terenie gminy jest Wielkopolski Park Narodowy. Drzewostan Parku tworzy sosna zwyczajna. Występują tam również dąb bezszypułkowy, grab pospolity. W pobliżu jezior i cieków wodnych znajdują się także łągi wiązowo – jesionowe, natomiast na terenach zabagnionych dominuje olsza czarna. Również fauna gminy jest bardzo bogata. Najliczniej reprezentowane są owady, na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego żyje 3 tysiące ich gatunków. Bogaty jest również świat kręgowców, na terenie tym występuje wiele gatunków ptaków, gadów, płazów czy ssaków⁵.

Tuż przy granicy gminy położone jest Jezioro Góreckie o powierzchni 104,1 ha. Na jeziorze znajdują się dwie wyspy: Zamkowa i Kopczysko⁶.

Na terenie gminy Mosina występują następujące typy gleb:

- gleby płowe;
- gleby rdzawe;
- czarne ziemie;
- gleby murszowate;
- mady rzeczne.

Obszar gminy wzbogacają tereny włączone do sieci obszarów objętych ochroną przyrody w ramach programu *Natura 2000*. Są to:

- Ostoja Wielkopolska (kod obszaru: PLH300010);
- Rogalińska Dolina Warty (kod obszaru: PLH300012);
- Ostoja Rogalińska (kod obszaru: PLB300017)⁷.
- Ostoja Będziewo –Bieczyny PLH300039

Części terenu Gminy zostały objęte innymi formami ochrony:

- Rezerwat przyrody Krajkowo oraz Goździk Siny w Grzybnie;
- Rogaliński Park Krajobrazowy⁸.

---

⁵ Tamże.

⁶ Tamże.

⁷ *Katalog obszarów Natura 2000* dostępny na: <http://obszary.natura2000.org.pl/> [dostęp: 14.10.2016].

⁸ *Rogalińska Dolina Warty*, dostępne na: <http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=226> [dostęp: 14.10.2016].

Jak można przeczytać w *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania na lata 2016-2025*: „W granicach Metropolii Poznań ma miejsce znaczne nagromadzenie obszarów cennych przyrodniczo i prawnie chronionych. Zajmują one około 63 tys. ha, co daje blisko 22% powierzchni obszaru funkcjonalnego. Pod względem udziału powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogólnej gminy, na terenie Metropolii **wyróżniają się**: Kórnik (78%), Suchy Las (66%), **Mosina (55%)**, Czerwonak (46%) i Murowana Goślina (36%)⁹”.

Na terenie Gminy znajdują się również pomniki przyrody. Według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska znajdują się na terenie:

- Rogalin i Baranowo (teren zalewowej Warty) – 150;
- Rogalin – 134;
- Krajkowo – 24;
- Mosina – 8;
- Pecna – 8;
- Osowa Góra – 5;
- Sowiniec – 5;
- Jezioro – 3;
- Sowinki – 3;
- Nowinki – 2;
- Radzewice – 2;
- Rogalinek – 2;
- Pożegowo – 1.

DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI

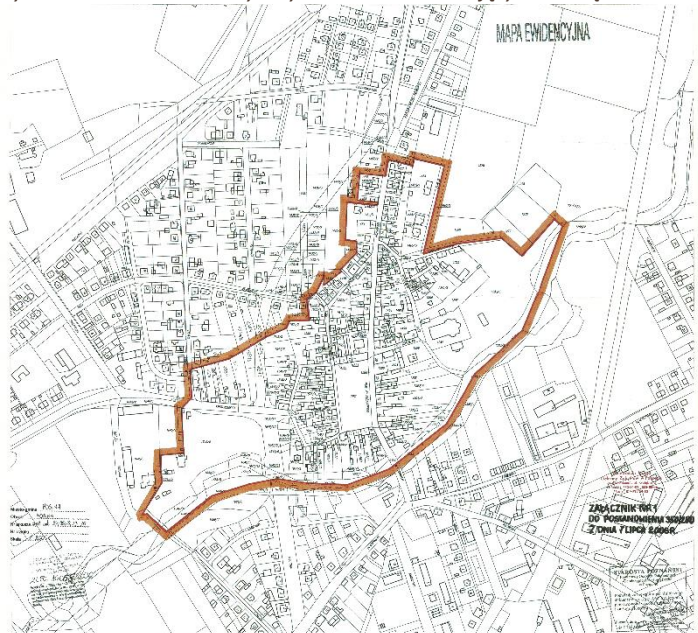
Ochroną konserwatorską objęta jest część układu urbanistycznego miasta Mosina. Został on wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1961/A, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora

---

⁹ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania na lata 2016-2025, dostępne na: <http://bip.mosina.pl/bip/organy-gminy/burmistrz/konsultacje-spoeczne.html?pid=10930> [dostęp: 24.10.2016].

zabytków w 1984 roku¹⁰. Granice obszaru wyznaczają ulice Słowackiego, Tylna, Garncarska, Kościuszki oraz Kanał Mosiński. Ochronie podlegają również odcinki dróg dojazdowych oraz park miejski.

Rysunek 3 Układ urbanistyczny miasta Mosina objęty ochroną konserwatorską

Źródło: Urząd Miejski w Mosinie

Równie ważnym zabytkiem jest dawna Bożnica Żydowska, w której obecnie mieści się Izba Muzealna. Charakterystycznym punktem w przestrzeni miasta jest Kościół Świętego Mikołaja oraz Plac 20 Października, na którym znajduje się siedziba Urzędu Miejskiego.

Na terenie Gminy znajduje się szereg budynków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, wśród których znajdują się między innymi domy mieszkalne, leśniczówka, obory, plebanie czy szkoły¹¹. Na terenie poszczególnych sołectw znajduje się następująca liczba zabytkowych budynków:

Tabela 2 Liczba budynków na terenie sołectw Gminy wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Obszar	Liczba budynków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków
--------	---

¹⁰ Rejestr Zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa, dostępne na: http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/stan%20na%2031.12.2015/WLK-rej.pdf [dostęp: 18.10.2016].

¹¹ Gminna Ewidencja Zabytków Miasta i Gminy Mosina, dostępne na: http://www.mosina.pl/asp/pliki/000aktualnosc_2010/gminna_ewidencja_zabytkow_miasta_i_gminy_mosina.pdf [dostęp: 07.11.2016].

Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	7
Baranówko	3
Borkowice, Bolesławiec	11
Czapury	0
Daszewice	2
Drużyna, Nowinki	4
Dymaczewo Nowe	1
Dymaczewo Stare	1
Krajkowo, Baranowo	11
Krosno	10
Krosinko, Ludwikowo	15
Mieczewo	9
Pecna, Konstatynowo	13
Radzewice	6
Rogalin	22
Rogalinek	2
Sowinki, Sowiniec	10
Sasinowo	2
Świątniki	9
Wiórek	2
Żabinko	6
Mosina - obszar miejski	196

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Mosina

Wśród obiektów o najwyższym znaczeniu dla Gminy Mosina wymienić należy¹²:

Tabela 3 Obiekty o najwyższym znaczeniu dla Gminy Mosina

Nazwa obiektu lub zespołu	
1.	Głuszyna Leśna - willa, pocz. XX wieku.
2.	Krosno - kościół ewangelicki, ob. rzym. - kat. p.w. MB Częstochowskiej, lata 1779- 1871.
3.	Ludwikowo - zespół sanatorium przeciwgruźliczego:

¹² Za: Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011-2014, dostępne na: http://bip.mosina.pl/zasoby/files/archiwum/biuletyn-informacji-publicznej/prawo/uchwaly-rady/kadencja-2010-2014/ix-sesja-rady-miejskiej-w-mosinie-30032011-r/uchwala-nr-ix4511-w-sprawie-przyjecia-gminnego-programu-opieki-nad-zabytkami-dla-gminy-mosina-na-lat/uchwala_nr_ix-45-11.pdf [dostęp: 7.11.2016].

a.	- budynek główny - pawilon I, 1883 rok.
b.	- 2 leżakownie, 1883 rok.
c.	- pawilon II, lata 1929 - 1930.
d.	- willa dyrektora, 1929 rok.
4.	Mosina - układ urbanistyczny, XIV - XX wiek.
5.	Mosina - synagoga, ob. muzeum, ul. Niezłomnych 1, pocz. XX wieku.
6.	Radzewice - dom, ul. Długa 9, koniec XIX wieku, 1934 rok.
5.	Rogalin - zespół pałacowy:
a.	- pałac z galeriami i oficynami, lata 1770 - 1798.
b.	- galeria obrazów, XIX - XX wiek.
c.	- ujeżdżalnia, 1820 rok, XX wiek.
d.	- stajnia i wozownia, lata 1776 i 1950.
e.	- czworak, pocz. XIX wieku.
6.	Rogalin - zespół kaplicy - mauzoleum:
a.	- kaplica - mauzoleum, 1820 rok.
b.	- dzwonnica.
7.	Rogalin - park, 4 ćw. XVIII wieku, lata 1820 - 1840.
8.	Rogalin - dęby w parku.
9.	Rogalin - obora - stajnia, ul. Prezydialna 12, poł. XIX wieku.
10.	Rogalinek - kościół par. p.w. św. Michała, lata 1682 - 1712.

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011-2014

Pełną listę obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków dołączono jako *Załącznik 1*.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Gmina Mosina zajmuje obszar 17 147 ha, co stanowi 9,02% powierzchni powiatu poznańskiego. Użytki rolne to łącznie 47,85% powierzchni gminy (w tym największą część stanowią grunty orne (6387 ha)). Dużą część terenu gminy zajmują grunty leśne i zadrzewione (39,97%), a nieco ponad 8% zajmują powierzchnie zabudowane i

zurbanizowane. Grunty pod wodami, użytki ekologiczne, nieużytki oraz tereny różne stanowią najmniejszą część gminy, zajmując razem 878 ha.

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy w 2014 roku

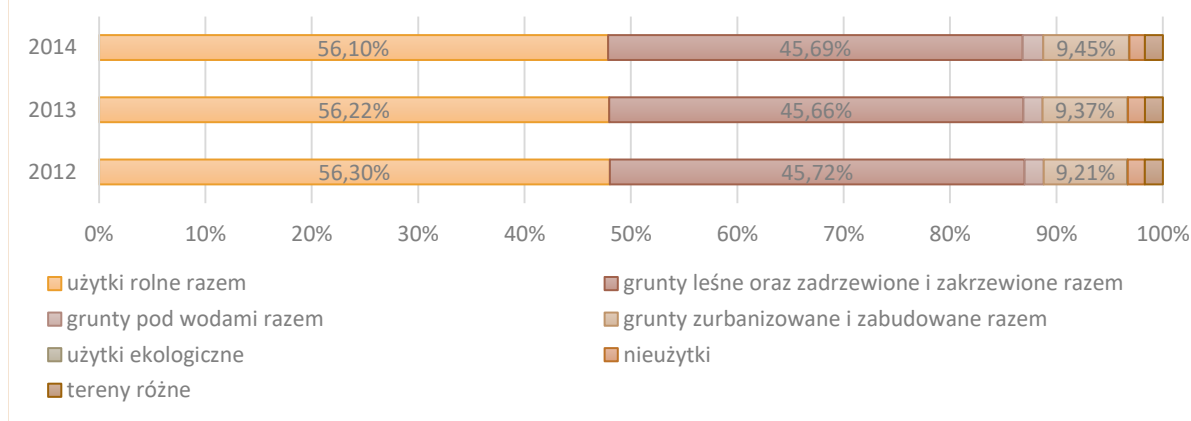
Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	8203	47,85
– grunty orne	6387	37,26
– sady	65	0,38
– łąki i pastwiska trwałe	1498	8,74
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem, w tym m.in.:	6681	38,97
– lasy	6621	38,62
– grunty zadrzewione i zakrzewione	60	0,35
Grunty pod wodami razem	331	1,93
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	1381	8,06
– tereny mieszkaniowe	554	3,23
– tereny przemysłowe	53	0,31
Użytki ekologiczne	7	0,04
Nieużytki	250	1,46
Tereny różne	290	1,69
OGÓŁEM	17143	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2012 – 2014 powierzchnia gminy nie zmieniła się. Odnotowano natomiast niewielkie wahania w strukturze użytkowania terenów:

- powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się z 119 004 do 118 050 ha,
- powierzchnia pod wodami wzrosła z 308 do 331 ha,
- powierzchnia nieużytków zmalała z 275 do 250 ha,
- teren zurbanizowany powiększył się z 1347 do 1381 ha.

Wykres 1. Zmiany struktury użytkowania gruntów gminy w latach 2010-2014

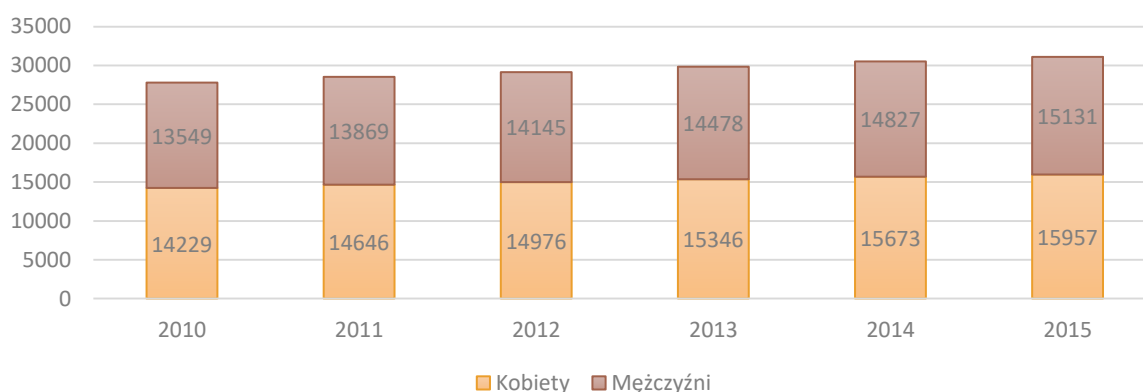
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.2. Sfera społeczna

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY

Pod względem liczby ludności Gmina Mosina jest jedną z największych gmin aglomeracji poznańskiej. W 2015 roku gminę zamieszkiwało 31 088 mieszkańców, w tym 15 957 kobiet (51,3%) i 15 131 mężczyzn (48,6%). Na przestrzeni lat liczba mieszkańców stopniowo zwiększała się, z 27 778 osób w 2010 roku do 31 088 w roku 2015 (o 3310; 11,92%). Współczynnik feminizacji na terenie gminy wynosi 105, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet.

Wykres 2. Liczba ludności gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poniższa tabela przedstawia natomiast liczbę mieszkańców poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Mosina.

Tabela 5 Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Mosina

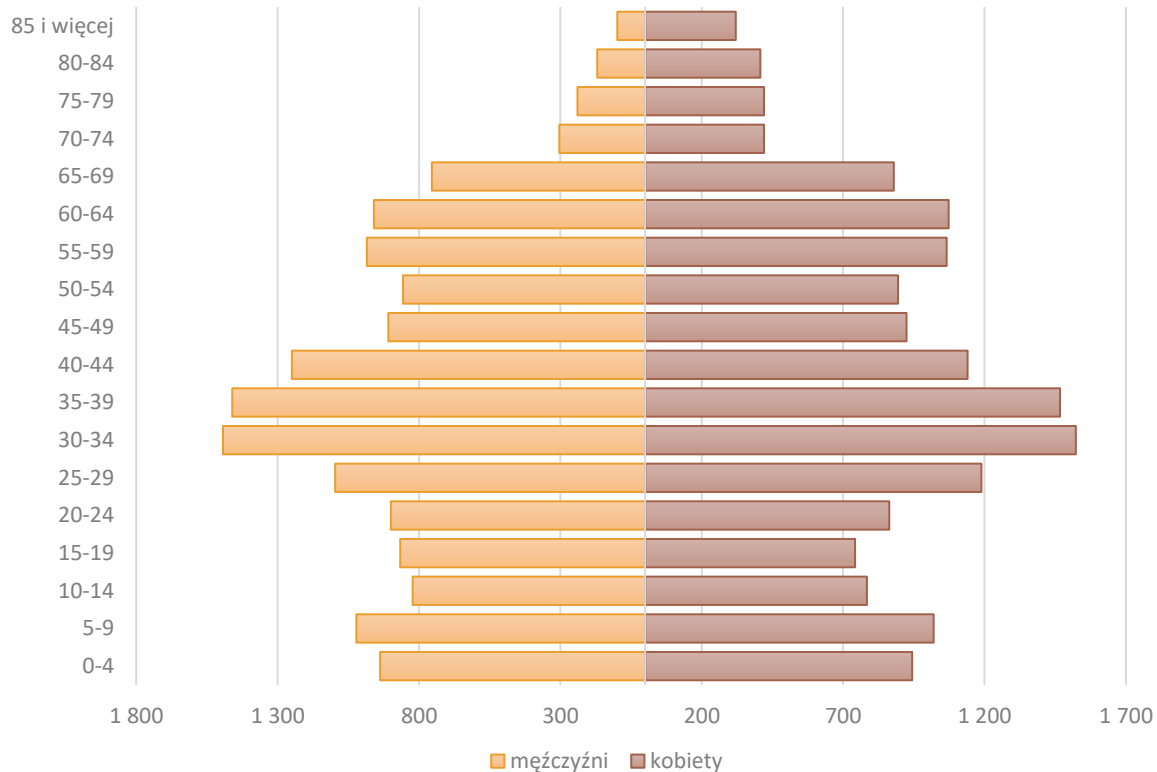
Sołectwo	Liczba ludności
Babki, Kubalin, Głuszyna	485
Leśna	85
Baranówko	372
Borkowice, Bolesławiec	2305
Czapury	1765
Drużyna, Nowinki	723
Dymaczewo Nowe	312
Dymaczewo Stare	366
Krajkowo, Baranowo	186
Krosno	2644
Krosinko, Ludwikowo	901
Mieczewo	564
Pecna, Konstantynowo	1964
Radzewice	398
Rogalin	762
Rogalinek	1585
Sowinki, Sowiniec	229
Sasinowo	159
Świątniki	312
Wiórek	793
Żabinko	327
Mosina - obszar miejski	13176

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Mosinie

Struktura ludności gminy pod względem płci i wieku wskazuje na stosunkowo niewielkie różnice w liczbie kobiet i mężczyzn w różnych przedziałach wiekowych. Różnice najbardziej wyraźne są w grupie osób w wieku poprodukcyjnym. Zaobserwować można większą liczbę kobiet w tej grupie wiekowej.

Największa część mieszkańców gminy zalicza się do grupy 30-44 lata. Warto również podkreślić, że grupa osób mających mniej niż 20 lat liczebnie przewyższa grupę mieszkańców w wieku 70+.

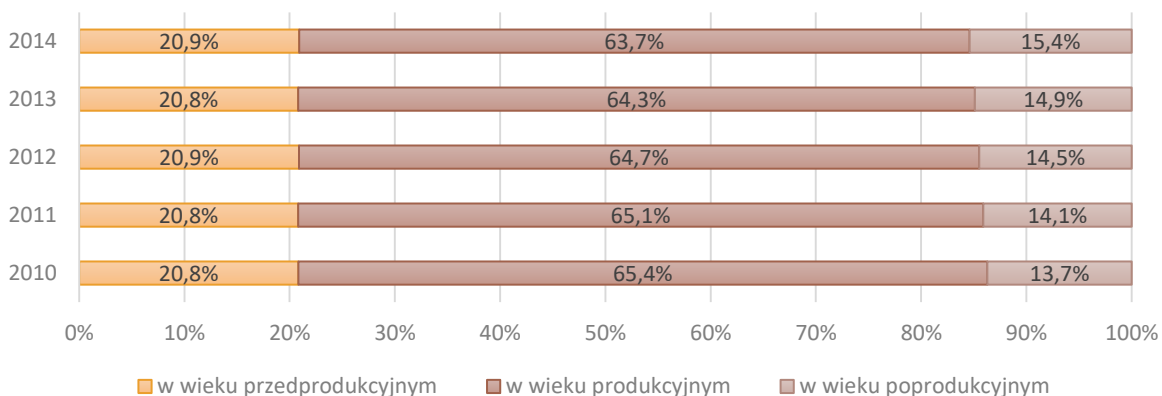
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wieku wskazuje, że najwięcej osób (63,7%) znajduje się w wieku produkcyjnym. Niewiele ponad 1/5 wszystkich mieszkańców stanowią natomiast mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym, a 15,4% to osoby w wieku poprodukcyjnym. Od roku 2010 liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym spadła o 1,7 p.p. O taki sam odsetek zwiększył się udział osób w wieku poprodukcyjnym. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy pozostaje praktycznie bez zmian, odnotowano wahania rzędu 0,1 p. p.

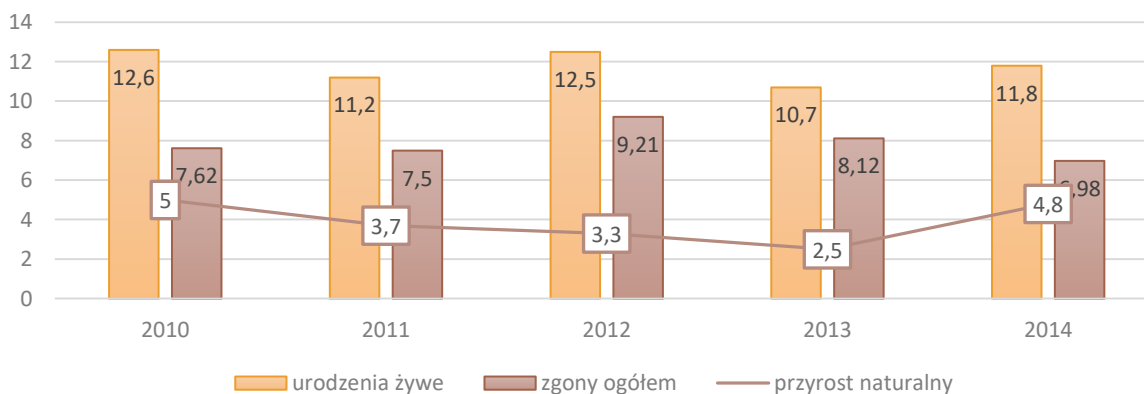
Wykres 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2010 -2014 liczba urodzeń żywych przewyższała liczbę zgonów - wartość wskaźnika przyrostu naturalnego kształtowała się więc na poziomie dodatnim. Najwyższą wartość odnotowano w roku 2010 (5), najniższą zaś w roku 2013 (2,5). Podkreślić należy wzrost wskaźnika między rokiem 2013 a 2014, z 2,5 na 4,8.

Wykres 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności terenie gminy w latach 2010-2014

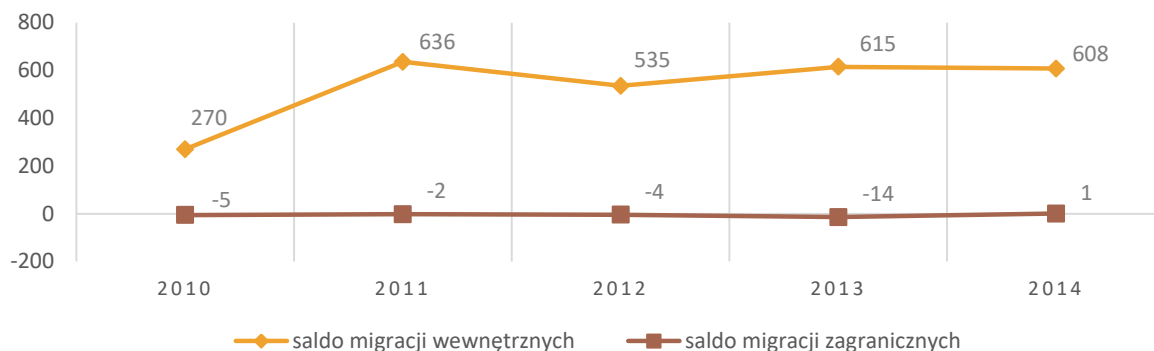

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Saldo migracji wewnętrznych od roku 2010 przyjmuje wartości dodatnie. Duży napływ mieszkańców zanotowano w 2011 roku (636 osób). Liczba ta wydaje się szczególnie wysoka, biorąc pod uwagę wartość wskaźnika w 2010 roku, który wyniósł 270. Od 2013 roku wskaźnik oscyluje wokół wartości 600 (2013 – 615, 2014 – 608 osób). Wysoka, dodatnia wartość wskaźnika świadczyć może o atrakcyjności Gminy, która przyciąga nowych mieszkańców.

Od 2010 do 2013 roku wskaźnik migracji zagranicznych przyjmował wartości ujemne, osiągając najniższy poziom w roku 2013 (-14). W 2014 roku zanotowano dodatnią wartość wskaźnika (1).

Wykres 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.3. Sfera gospodarcza

LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON (Rejestr Gospodarki Narodowej) podmioty gospodarki narodowej, podzielono według rodzajów Polskiej Klasyfikacji Działalności. Wśród wszystkich podmiotów nowo zarejestrowanych (dane za rok 2015) na terenie gminy Mosina najwięcej jest tych, których pracownicy zajmują się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (100 podmiotów). Mniej liczną grupę stanowią nowe przedsiębiorstwa zajmujące się budownictwem (63), działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (36) oraz przetwórstwem przemysłowym (22). Na terenie gminy natomiast nie zarejestrowano w omawianym okresie organizacji i zespołów eksterytorialnych oraz podmiotów z sektorów świadczących usługi z zakresu:

- górnictwa i wydobywania;
- dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją;
- administracji publicznej i obrony narodowej.

Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli:

Tabela 6 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w 2015 roku

Sołectwo	SEKCJE PKD ¹³ 2007 ¹⁴																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
1. Babki, Kubalin,	0	0	0	0	0	3	3	2	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	11

¹³ PKD - Polska Klasyfikacja Działalności.

¹⁴ A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B - górnictwo i wydobywanie

C - przetwórstwo przemysłowe

D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F - budownictwo

G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H - transport i gospodarka magazynowa

I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J - informacja i komunikacja

K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P - edukacja

Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S - pozostała działalność usługowa

T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

U - organizacje i zespoły eksterytorialne

Sołectwo	SEKCJE PKD ¹³ 2007 ¹⁴																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
Głuszyna Leśna																					
2. Baranówko	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3. Borkowice, Bolesławiec	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5
4. Czapury	0	0	1	0	0	2	8	1	1	3	1	1	6	2	0	1	1	1	2	0	31
5. Daszewice	0	0	2	0	0	3	6	1	0	0	2	0	3	2	0	1	1	1	6	0	28
6. Nowinki, Drużyna	0	0	0	0	0	0	6	1	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	11
7. Dymaczewo Nowe	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
8. Dymaczewo Stare	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
9. Krajkowo, Baranowo	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10. Krosno	0	0	4	0	0	4	10	0	0	1	5	1	5	1	0	2	0	0	1	0	34
11. Krosinko, Ludwikowo	0	0	1	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	12
12. Mieczewo	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3

Sołectwo	SEKCJE PKD ¹³ 2007 ¹⁴																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
13. Pecna, Konsantynowo	1	0	1	0	0	4	5	3	0	1	3	0	1	1	0	0	0	0	1	0	21
14. Radzewice	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	5
15. Rogalin	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	3
16. Rogalinek	0	0	1	0	0	4	5	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	14
17. Sasinowo	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
18. Sowinki, Sowiniec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	4
19. Świątniki	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
20. Wiórek	0	0	0	0	0	1	4	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7
21. Żabinko	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6
22. Mosina – obszar miejski	1	0	10	1	0	33	40	9	5	10	7	3	12	7	0	3	7	3	14	0	165
OGÓŁEM	4	0	22	2	0	63	100	20	9	16	22	6	36	18	0	9	13	5	26	0	371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2015 roku na terenie gminy Mosina zdecydowaną większość nowo zarejestrowanych podmiotów stanowiły te z sektora prywatnego (345). Grupę tę tworzyły przede wszystkim osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą (326). Mniej było spółek handlowych (1) spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (1), stowarzyszeń i organizacji społecznych (6) oraz fundacji (4). Nie został zarejestrowany żaden podmiot z sektora publicznego.

Tabela 7. Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w 2015 roku¹⁵

	2015
OGÓŁEM, w tym:	375
Sektor publiczny ogółem	0
Sektor prywatny ogółem, w tym:	345
<i>Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą</i>	326
<i>Spółki handlowe</i>	1
<i>Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego</i>	1
<i>Spółdzielnie</i>	0
<i>Fundacje</i>	4
<i>Stowarzyszenia i organizacje społeczne</i>	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ROLNICTWO

Na terenie gminy Mosina znajduje się:

- 99 gospodarstw zajmujących się hodowlą bydła, posiadających łącznie 2997 jego sztuk;

¹⁵ Dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, według przyjętej metodologii nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem. Ponadto w związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON podmiotów, dla których nie wszystkie informacje wchodzące w zakres przedmiotowy rejestru REGON są wypełnione. Brak informacji może dotyczyć: przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

- 135 gospodarstw zajmujących się hodowlą trzody chlewnej, posiadających łącznie 11 856 jej sztuk;
- 32 gospodarstwa zajmujące się hodowlą koni, posiadające ich łącznie 182;
- 66 gospodarstw zajmujących się hodowlą drobiu, posiadających łącznie 616 337 jego sztuk.

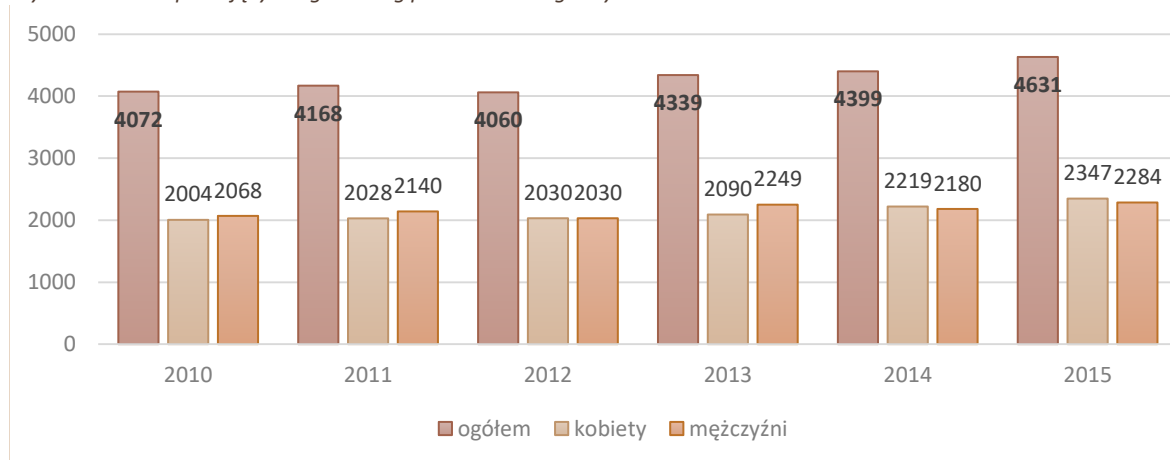
Natomiast 369 gospodarstw zajmuje się uprawą zbóż, w tym 367 uprawia zboża podstawowe, 105 – ziemniaki, 26 – rzepak, a 25 – buraki cukrowe¹⁶.

ZATRUDNIENIE

Liczba pracujących na przestrzeni lat 2010 – 2015 kształtowała się na podobnym poziomie. W 2010 roku ich liczba wyniosła 4 072, a w 2014 – 4 631. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn jest do siebie podobna, w 2015 roku pracujących kobiet było 2 347, a mężczyzn 2 284. W roku 2012 liczba ta była taka sama, pracowało 2 030 kobiet i 2 030 mężczyzn.

Należy zaznaczyć, że dane te wykluczają osoby pracujące w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osoby pracujące w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach oraz zakłady osób fizycznych o liczbie pracujących do 9 osób.

Wykres 7. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie gminy w latach 2010-2014

¹⁶ Dane dotyczące rolnictwa pochodzą z Banku Danych Lokalnych, dostępne na: bdl.stat.gov.pl [dostęp: 14.10.2016].

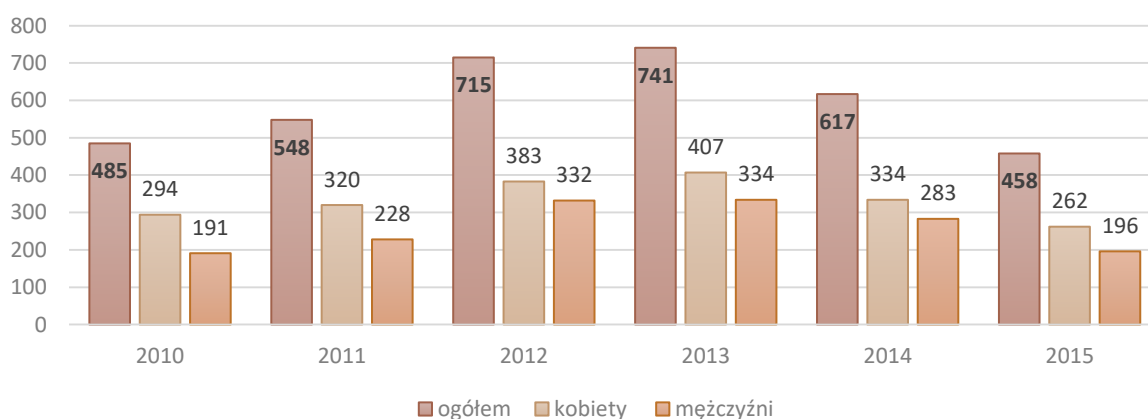
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku na terenie powiatu poznańskiego mieszkało 4720 zarejestrowanych bezrobotnych. Ich liczba zmalała w porównaniu z rokiem 2010, kiedy to zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 5028. Należy jednak zaznaczyć, że zaobserwowany duży wzrost liczebności tej grupy w latach 2012-2013, kiedy to było ich kolejno 7123 i 7124. Na przestrzeni omawianych lat, niezmiennie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn. W 2015 roku zarejestrowanych było 1951 bezrobotnych mężczyzn i 2769 bezrobotnych kobiet.

Natomiast w 2015 roku na terenie gminy Mosina mieszkało 458 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 262 kobiety i 196 mężczyzn. Na przestrzeni lat liczba ta zmieniała się. W roku 2010 wynosiła 485, by w 2013 wzrosnąć do 741. W latach 2014 – 2015 zanotowano dużą zmianę – liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła z 617 do 458. Na przestrzeni wspomnianych lat niezmiennie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę niezatrudnionych mężczyzn. W 2015 roku kobiety stanowiły 57,2% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2010-2015

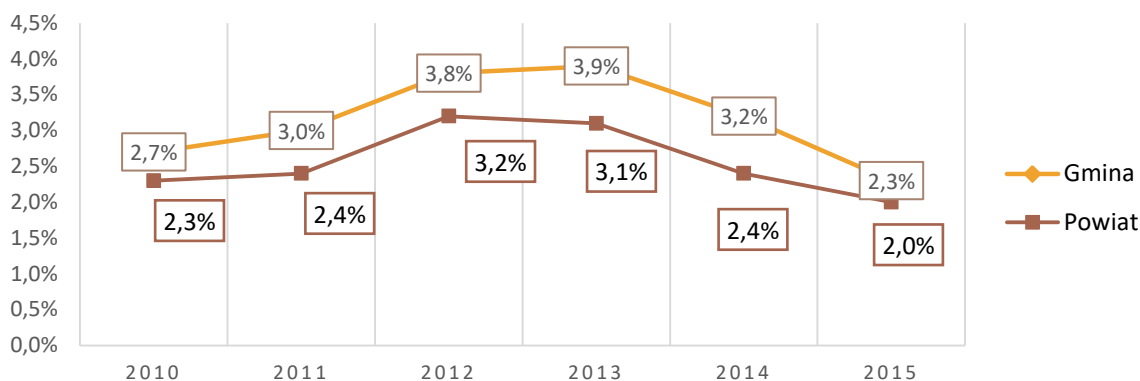

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w roku 2015 wynosił 2,3%, wartość ta jest najniższa biorąc pod uwagę okres 2010 – 2015. Wskaźnik ten najwyższy poziom osiągnął natomiast w roku 2013, wynosił 3,9%.

Dla porównania, na poniższym wykresie zaprezentowano również wskaźnik dla powiatu poznańskiego. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był wyższy na terenie Gminy Mosina niż na terenie powiatu poznańskiego na przestrzeni wszystkich omawianych lat.

Wykres 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.4. Infrastruktura techniczna

DROGI I KOMUNIKACJA

Gmina Mosina jest dobrze skomunikowana z pozostałymi obszarami powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego. Do Mosiny (lub w jej bliskie okolice) można dotrzeć za pomocą:

- pociągu;
- komunikacji autobusowej;
- prywatnego samochodu.

Międzynarodowe lotnisko Poznań-Ławica znajduje się w odległości 25 km od Mosiny. To znaczne ułatwienie dla mieszkańców oraz przedsiębiorców działających na terenie gminy. Pozwala na komfortowe i przede wszystkim szybkie podróżowanie nie tylko między polskimi miastami, ale także krajami Europy i świata.

Na terenie Mosiny znajdują się dworzec kolejowy Mosina (przez którą przejeżdżają pociągi relacji Poznań Główny - Wrocław Główny, co pozwala na szybkie przemieszczanie się na wyżej wymienionej trasie) oraz przystanki osobowe: Drużyna Poznańska oraz Łowiec (w miejscowości Pecna).

Mieszkańcy mogą również korzystać z komunikacji PKS oraz komunikacji publicznej poznańskiego Zakładu Transportu Miejskiego, na podstawie porozumienia międzygminnego autobusy kursują do Mosiny co najmniej raz w ciągu godziny. Najczęściej kursującą linią jest linia 651 oraz 527. Pozostałe linie kursujące na terenie gminy, obsługiwane przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Mosinie to:

- Linia 691;
- Linia 699;
- Linia 693;
- Linia 692.

Na terenie Gminy Mosina funkcjonuje siedem linii komunikacyjnych tj.: numer: 527, 651, 691, 699, 692, 583 oraz nowoutworzona linia 693. Od 1 września 2016 roku linia 651 kursuje także w nocy.

Linie 691, 699, 692 oraz linia 693 są liniami autobusowymi obsługiwanymi przez Zakład Usług Komunalnych w Mosinie w ramach działań statutowych związanych z gminną komunikacją zbiorową prowadzonych przez tę jednostkę. Kursują one na trasach komunikacyjnych:

- Linia 691: Mosina Dworzec Kolejowy – Krosno – Drużyna – Borkowice,
- linia 699: : Mosina Dworzec Kolejowy – Rogalinek – Sasinowo – Rogalin – Świątniki – Radzewice – Mieczewo,
- linia 692: Mosina Dworzec Kolejowy – Krosinko – Dymaczewo Stare – Dymaczewo Nowe,
- Linia 693: Mosina – Sowiniec – Sowinki – Baranowo – Krajkowo.

W poniższej tabeli przedstawiono długość tras autobusowych na terenie Gminy Mosina:

Tabela 8 Długość tras autobusowych na terenie Gminy Mosina

Linia	Długość trasy (w jedną stronę)
Linia 691	8,3 km na trasie Mosina d.k. – Borkowice Pętla
Linia 699	31,2 km na trasie Mosina d.k. - Mieczewo
Linia 692	11,4 km na trasie Mosina – Dymaczewo Nowe

Linia 651	3,5 km na obszarze Gminy Mosina
Linia 527	10,30 km na obszarze Gminy Mosina
Linia 693	11,1 km na trasie Mosina – Sowiniec – Krajkowo – Sowinki

Źródło: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Mosina

Warto podkreślić także, iż *miejsowości objęte liniami komunikacji autobusowej to 19 z 32 miejscowości, gminy, których ludność stanowi 90,61 % całkowitej liczby mieszkańców Gminy*¹⁷. Dodatkowo od 1 lipca 2016r. funkcjonuje linia 693, która obsługuje miejscowości: – Sowiniec – Sowinki – Baranowo – Krajkowo.

Do Mosiny można również dotrzeć za pomocą własnego samochodu. Gmina jest dość dobrze skomunikowana, przebiegają przez nią drogi gminne, powiatowe oraz wojewódzkie.

Łączna długość dróg w gminie wynosi 226,4 km, z czego:

- 61% stanowią drogi gminne (139 km);
- 29% drogi powiatowe (65,8 km);
- 9,5% drogi wojewódzkie (21,6 km) .

Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy Mosina:

- droga nr 306 Lipnica –Wilczyna –Buk –Stęszew;
- droga nr 430 Poznań –Mosina;
- droga nr 431 Granowo –Dymaczewo Nowe –Mosina –Kórnik.

Drogi powiatowe przebiegające przez teren Gminy Mosina to¹⁸:

Tabela 9 Drogi powiatowe przebiegające przez Gminę Mosina

L.p.	Nr drogi	Przebieg	Długość km	Klasa
1.	2460P	Poznań-gr. powiatu-Czapury-Wiórek-Sasinowo-	9,69	G

¹⁷ Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Mosina, dostępne na: bip.mosina.pl/zasoby/.../zalacznik_nr_6_sump_mosina_wersja_do_uchwalenia.docx [dostęp: 7.11.2016].

¹⁸ Dane pochodzą ze strony Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu, dostępnej na: <http://zdp.poznan.pl/mosina/> [dostęp: 7.11.2016].

Rogalinek				
2.	2461P	Czapury-Babki-Daszewice-Kamionki-Borówiec-Gądk	5,389	Z
3.	2462P	Daszewice-Kubalin-Rogalinek	7,087	L
4.	2463P	Mosina (ul. Mostowa, Śremska)-Żabinko-gr. powiatu- Żabno-Grabianowo	6,905	G
5.	2464P	Świątniki-Radzewice-Czmoniec-gr. powiatu- Zbrudzewo	4,259	G
6.	2465P	Mosina (ul. Leszczyńska)-Krosno-Drużyna-Nowinki-gr. powiatu-Iłowiec-Czempiń	8,501	G
7.	2466P	Mosina (ul. Wawrzyniaka, Sowiniecka)-Sowiniec- Baranowo-gr. powiatu-Żabno	8,887	Z
8.	2467P	Pecna-gr. powiatu-Grzybno-Żabno	0,112	Z
9.	2469P	Dymaczewo-Borkowice-Drużyna	5,638	Z
10.	2478P	Mieczewo-Dworzyska-Radzewo	0,967	Z
11.	2491P	Borkowice-gr. powiatu-Srocko Wielkie-Piechanin	0,866	L
12.	2495P	Komorniki-Jeziory-Puszczykowo (ul. Dworcowa)	2,787	L
13.	3911P	granica powiatu – Pecna	2,466	L
OGÓŁEM			63,554	

Źródło: Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu, dostępne na: <http://zdp.poznan.pl/mosina/> [dostęp: 7.11.2016].

W poniższej tabeli zaprezentowano łączną długość dróg z podziałem na ich rodzaj:

Tabela 10 Rodzaj i długość dróg na terenie Gminy Mosina

Rodzaj dróg	Orientacyjna łączna długość dróg na terenie gminy
wojewódzkie	23,0 km
powiatowe	64,4 km

gminne publiczne	134,2 km
inne	40,0 km

Źródło: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Mosina

Drogi gminne stanowią 61% wszystkich dróg Gminy. Charakteryzują się one niskim poziomem utwardzenia – tylko 21% z nich jest utwardzonych (natomiast wszystkie drogi wojewódzkie i powiatowe są utwardzone)¹⁹.

Wizualna ocena nawierzchni (według metody BIKB-IBDM – opracowanej przez K. Błażejowskiego i rozwijanej przy współpracy z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie²⁰) jest pozytywna w przypadku większości z wyodrębnionych odcinków dróg na terenie Gminy Mosina. Na 1134 wyodrębnionych części dróg:

- stan 673 oceniony został jako *bardzo dobry*;
- stan 207 oceniony został jako *dobry*;
- stan 112 oceniony został jako *ostrzegawczy*;
- stan 85 oceniony został jako *zły*;
- stan 57 oceniony został jako *bardzo zły*²¹.

Na ocenę końcową największy wpływ miały:

- uszkodzenia powierzchniowe;
- odkształcenia nawierzchni;
- uszkodzenia strukturalne²².

Dość poważnym problemem gminy jest brak bezpośredniego połączenia z drogami ponadwojewódzkimi – drogami krajowymi, drogami ekspresowymi oraz autostradą A2. By do nich dotrzeć, należy korzystać z dróg wojewódzkich, na których natężenie ruchu często bywa wysokie, najwyższe na:

¹⁹Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Mosina, dostępne na: bip.mosina.pl/zasoby/.../zalacznik_nr_6_sump_mosina_wersja_do_uchwalenia.docx [dostęp: 7.11.2016].

²⁰Przegląda stanu technicznego drogi, dostępne na: <http://drogipubliczne.eu/przeglady-stanu-technicznego> [dostęp: 8.11.2016].

²¹Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Mosinie.

²²Przegląda stanu technicznego drogi, dostępne na: <http://drogipubliczne.eu/przeglady-stanu-technicznego> [dostęp: 8.11.2016].

- ul. P. Mocka (droga wojewódzka nr 431);
- ul. Szosa Poznańska (droga wojewódzka nr 430/431) aż do ronda – dalej w stronę ulicy Mostowej, oraz w stronę ulicy M. Konopnickiej (droga wojewódzka nr 431);
- oraz na skrzyżowaniu dwóch dróg powiatowych: ul. Leszczyńska (droga powiatowa nr 2465P) z ul. Śremską (droga powiatowa nr 2466P)²³.

Problemy komunikacyjne związane są również z aspektem parkowania pojazdów. Aktualna baza parkingowa nie jest przystosowana do stale zwiększającej się liczby pojazdów i związanej z nią potrzeby parkowania. Jak podkreślają autorzy dokumentu *Koncepcja Zagospodarowania Strefy Płatnego Parkowania Niestrzeżonego dla Miasta Mosina*, „występujące problemy parkingowe towarzyszące wzrostowi motoryzacji miasta Mosina przyczyniają się do obniżenia sprawności systemu transportowego, zatłoczenia ulic oraz pogarszania jakości środowiska życia mieszkańców²⁴”.

Celami bezpośrednimi polityki parkingowej Mosiny są:

1. Zapewnienie ładu przestrzennego i racjonalnych warunków dostępu oraz wykorzystanie przestrzeni, w której zaspokajane są potrzeby parkingowe;
2. Zapewnienie szczelnego sposobu pobierania opłat i skutecznej kontroli ich uiszczania;
3. Zapewnienie porządku prawnego na ulicach i placach zarządzanych przez miasto oraz dyscypliny parkowania;
4. Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego²⁵.

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Obszar Gminy Mosina jest niemal w 100% objęty siecią wodociągową. Woda dostarczana jest głównie z ujęcia wody dla aglomeracji poznańskiej, które znajduje się na terenie Gminy Mosina w Krajkowie, administrowane jest przez firmę AQUANET S.A.²⁶.

²³ Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Mosina, dostępne na: bip.mosina.pl/zasoby/.../zalacznik_nr_6_sump_mosina_wersja_do_uchwalenia.docx [dostęp: 7.11.2016].

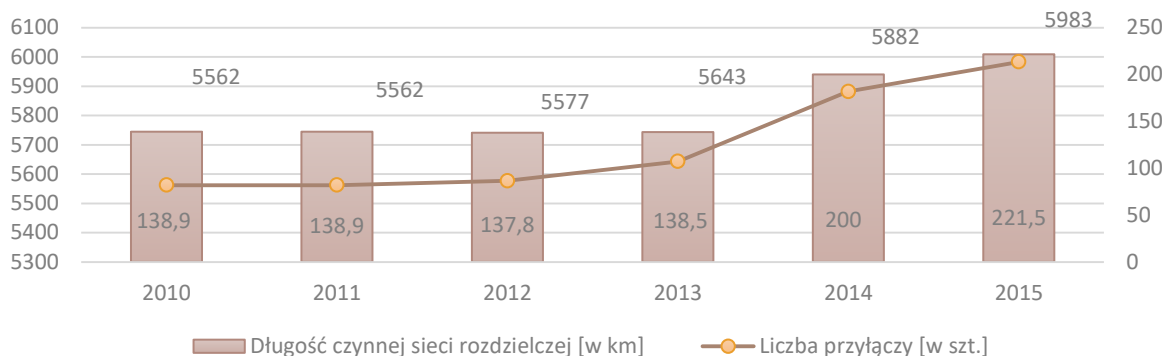
²⁴ *Koncepcja Zagospodarowania Strefy Płatnego Parkowania Niestrzeżonego dla Miasta Mosina*, strona 8.

²⁵ Tamże, s. 9.

²⁶ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mosina na lata 2010 – 2020, dostępne na: <http://bip.mosina.pl/zasoby/files/archiwum/biuletyn-informacji-publicznej/prawo/uchwaly-rady/kadencja-2010-2014/ix-sesja-rady-miejskiej-w-mosinie-30032011-r/uchwala-nr-ix4411-w-sprawie-lokalnego-programu->

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 221,5 km. W porównaniu do roku 2010 liczba ta wzrosła o 82,6 km. Na terenie gminy dokonano 5 983 przyłączy do budynków mieszkalnych. Na przestrzeni lat 2010 – 2015 liczba ta stale wzrastała, począwszy od 5 562 przyłączy w 2010 roku.

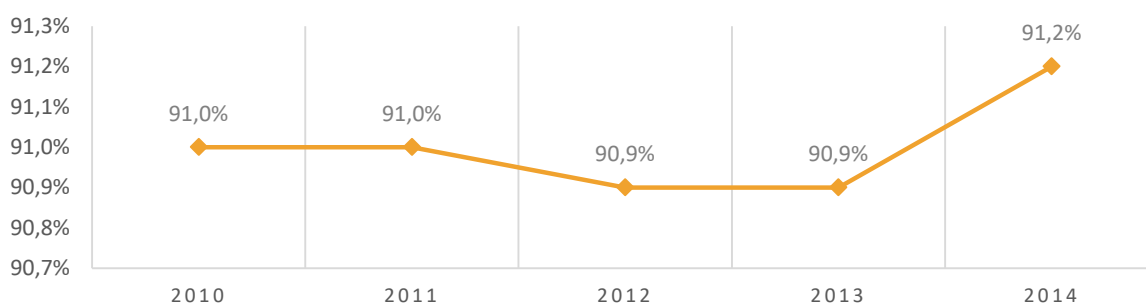
Wykres 10. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2004 roku 91,2% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Na przestrzeni lat 2010 -2014 można było zaobserwować tylko niewielkie wahania w tym zakresie (najniższa wartość wynosiła 90,9% w latach 2012 – 2013).

Wykres 11. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

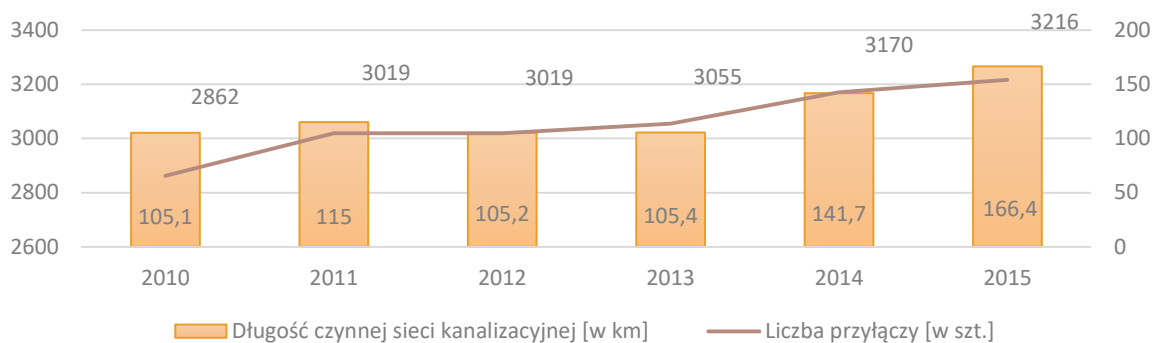
Gmina Mosina obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków typu mechaniczno – biologicznego, która zlokalizowana jest w gminie Puszczykowo²⁷. W latach 2010 – 2015

rewitalizacji-miasta-mosina-na-lata-2010-2020-wraz-z/zalacznik_do_uchwaly_nr_ix-44-11_(czesc_i).pdf [dostęp: 22.07.2016].

²⁷ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mosina na lata 2010 – 2020, dostępne na: <http://bip.mosina.pl/zasoby/files/archiwum/biuletyn-informacji-publicznej/prawo/uchwaly-rady/kadencja-2010-2014/ix-sesja-rady-miejskiej-w-mosinie-30032011-r/uchwala-nr-ix4411-w-sprawie-lokalnego-programu->

zwiększyła się długość czynnej sieci kanalizacyjnej. W roku 2010 wynosiła 105,1 km i do roku 2015 wzrosła o 61,3 km (do 166,4 km). Na terenie gminy dokonano 3 216 przyłączy do budynków mieszkalnych. Na przestrzeni lat 2010 – 2015 liczba ta stale wzrastała, począwszy od 2 862 przyłączy w 2010 roku.

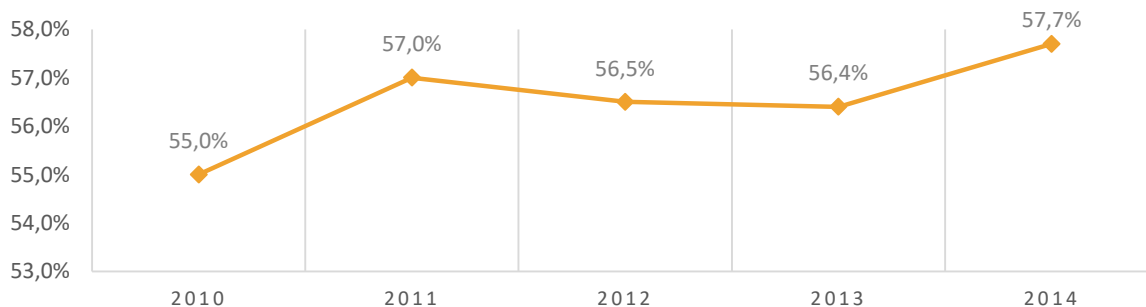
Wykres 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2015 na terenie gminy [w km]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku 57,7% mieszkańców gminy korzystało z instalacji kanalizacyjnej. W 2010 roku odsetek ten wynosił 55,0%, w 2011 57,0%, a następnie spadł do 56,5% w 2012 i 56,4% w 2013 roku.

Wykres 13. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

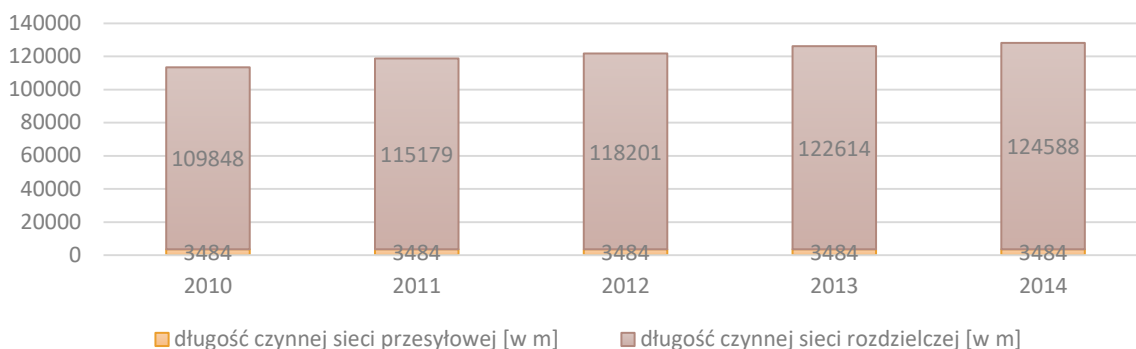

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SIEĆ GAZOWA, CIEPŁOWNICZA I ELEKTRYCZNA

Długość czynnej gazowej sieci rozdzielczej na terenie gminy stale wzrastała na przestrzeni lat 2010 – 2014. W 2010 roku wynosiła 109 848 m. W 2012 roku wzrosła do 118 201 m, a do 2014 roku osiągnęła długość 224 588 m. Przyrost w ciągu 5 lat wyniósł więc 14 740 m. Długość czynnej sieci przesyłowej od 2010 roku jest taka sama, wynosi 3 484 m.

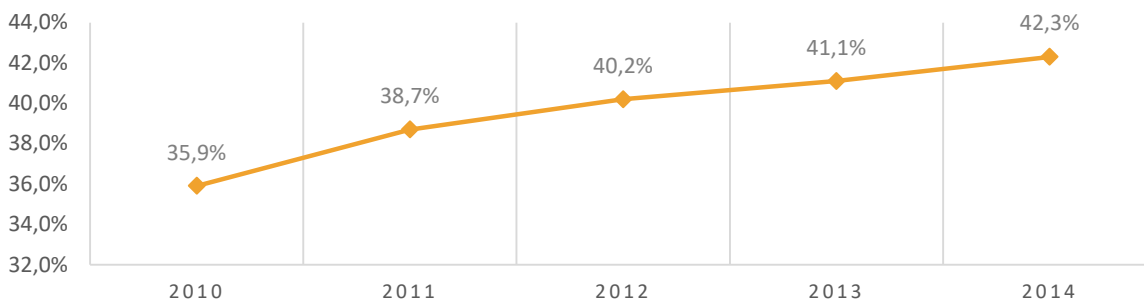
Wykres 14. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku 42,3% mieszkańców gminy korzystało z instalacji gazowej. Odsetek ten stale wzrastał na przestrzeni lat 2010 – 2014. W roku 2010 wyniósł 35,9% i do 2014 wzrósł o 6,4 p.p.

Wykres 15. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

„Gmina Mosina nie posiada obecnie centralnego zaopatrzenia budownictwa mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej w energię cieplną. Na terenie gminy nie działają zakłady produkujące ciepło, ani jednostki zajmujące się jego dystrybucją²⁸”.

Na terenie Gminy nie ma sieci ciepłowniczej. Najczęściej występującym źródłem ogrzewania gospodarstw domowych są kotły centralnego ogrzewania. Wśród paliw najpopularniejszy jest węgiel kamienny²⁹.

ZASOBY MIESZKANIOWE

²⁸ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Mosina, dostępne na: http://www.mosina.pl/asp/pliki/0000000aktualnosci_2015/rozdzial_ix_-_pgn_mosina_2015-09-25.pdf [dsotęp: 7.11.2016].

²⁹ Tamże

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Gminie Mosina w 2015 roku wynosiła 31,1 m². Jest to wskaźnik wyższy niż wartość dla kraju (27,0m²) oraz województwa wielkopolskiego (27,4m²), ale niższy niż średnia dla powiatu poznańskiego, która wynosi 32,6m² na mieszkańca.

Na terenie gminy w 2014 roku znajdowało się 9 513 mieszkań. Zanotowano wzrost liczby o 1 397 względem 2010 roku. W 2010 roku mieszkańcy gminy mieli do swojej dyspozycji 37 528 izb oraz 798 855 m² powierzchni użytkowej. W 2014 roku natomiast liczba izb wynosiła 43 220, a obszar powierzchni użytkowej wzrósł do 933 446 m².

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	8 116	8 846	8 837	9 192	9 513
Liczba izb	37 528	38 925	40 369	41 855	43 220
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	798 855	827 247	862 582	897 529	933 446

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Warunki mieszkaniowe na terenie gminy ulegają polepszeniu. W 2010 roku 99,2% mieszkań podłączonych było do sieci wodociągowej. Odsetek ten wzrósł do 99,4% w roku 2014. Łazienka była częścią 94,2% mieszkań w 2010 roku oraz 95,2% w roku 2014. W centralne ogrzewanie natomiast wyposażonych było 86,8% mieszkań w 2010 roku, a do 2014 odsetek ten wzrósł o 2 punkty procentowe.

Tabela 12. Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje

Wyszczególnienie	Udział [w%]
2010 rok	
Wodociągi	99,2
Łazienka	94,2
Centralne ogrzewanie	86,8
2014 rok	
Wodociągi	99,4
Łazienka	95,2
Centralne ogrzewanie	88,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.5. Infrastruktura społeczna

EDUKACJA

Na terenie gminy dzieci w wieku przedszkolnym korzystają z opieki pięciu przedszkoli gminnych, dwóch publicznych, pięciu prywatnych, jednej innej formy wychowania przedszkolnego, dwóch żłobków prywatnych, dwóch dziennych opiekunów oraz oddziałów przedszkolnych we wszystkich szkołach podstawowych, są to:

- Publiczne Przedszkole „Słoneczko” w Rogalinku;
- Publiczne Przedszkole „Akademia Odkrywców” w Krośnie;
- Prywatne Przedszkole „Koniczynka” w Mosinie;
- Przedszkole Niepubliczne im. Janka Wędrawniczka w Mosinie;
- Prywatne Przedszkole „Happy House” w Czapurach;
- Niepubliczne Przedszkole „Kasztanowe Ludki” w Daszewicach;
- Niepubliczne Przedszkole „Calineczka” w Mosinie;
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Calineczka” w Mosinie;
- Prywatny Żłobek „Akademia Odkrywców”;
- Prywatny Żłobek „Familijne Skrzaty”;
- Przedszkole nr 2 „Wesołe Skrzaty” w Mosinie;
- Przedszkole nr 3 Integracyjne w Mosinie;
- Przedszkole nr 4 w Mosinie;
- Przedszkole w Wiórku.

Sieć szkół na terenie gminy jest rozplanowana tak, by dostęp do nich był ułatwiony dla jak największej liczby dzieci, oprócz tego prowadzone są dowozy szkolne. Szkoły wyposażone są w boiska, sale gimnastyczne czy pracownie komputerowe. Prowadzone są w nich zajęcia z

języków obcych, angielskiego, niemieckiego, francuskiego lub włoskiego. Oferta szkół jest zróżnicowana.

Gmina finansuje zajęcia pozalekcyjne oraz dba o stan techniczny budynków. Na terenie gminy znajdują się:

- 4 szkoły podstawowe:
  - Szkoła Podstawowa w Pecnej;
  - Szkoła Podstawowa *Pod Lipami* w Krosinku;
  - Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie;
  - Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Czapurach;
- 5 zespołów szkół:
  - Zespół Szkół w Krośnie - szkoła podstawowa i przedszkole;
  - Zespół Szkół w Mosinie - szkoła podstawowa i gimnazjum;
  - Zespół Szkół w Rogalinku - szkoła podstawowa i gimnazjum;
  - Zespół Szkół w Rogalinie - szkoła podstawowa i gimnazjum;
  - Zespół Szkół w Daszewicach – szkoła podstawowa i gimnazjum;
- 2 gimnazja:
  - Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Pecnej;
  - Gimnazjum nr 1 w Mosinie.

Na terenie gminy znajdują się również ośrodki oświaty, których to prowadzeniem nie zajmuje się Gmina, są to:

- Zespół Szkół im. Adama Wodziczki w Mosinie (szkoły ponadgimnazjalne);
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Mosinie;
- szkoły językowe³⁰.

Według danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, na przestrzeni lat 2012-2014 zwiększyła się liczba placówek wychowania przedszkolnego, zmniejszyła się natomiast liczba szkół podstawowych. Wzrosła liczba dzieci w placówkach wychowania

---

³⁰ Dane pochodzą ze strony internetowej www.mosina.pl [dostęp: 22.07.2016].

przedszkolnego oraz uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych. Spadła natomiast liczba młodzieży w gimnazjach.

Dokładne dane statystyczne dotyczące oświaty i edukacji na terenie gminy w latach 2012 – 2014 znajdują się w poniższej tabeli:

Tabela 13. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Placówki wychowania przedszkolnego	20	22	23
Miejsca w przedszkolach	713	830	995
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	673	746	815
Szkoły podstawowe	12	10	10
Uczniowie szkół podstawowych	1789	1779	1956
Szkoły gimnazjalne	8	7	7
Uczniowie szkół gimnazjalnych	852	857	829
Szkoły ponadgimnazjalne	8	6	6
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	375	364	389
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach podstawowych	19	20	19
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach gimnazjalnych	20	21	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnikiem ukazującym osiągnięcia uczniów są wyniki egzaminów. W poniższej tabeli zaprezentowano wyniki sprawdzianu szóstoklasisty z 2016 roku uczniów uczęszczających do szkół znajdujących się na terenie Gminy oraz średnie wyniki dla powiatu i województwa. Średnie wyniki dla Gminy Mosina były wyższe od średnich dla powiatu i województwa w przypadku wszystkich części sprawdzianu.

Tabela 14 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty 2016

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty 2016

Obszar	część pierwsza	część pierwsza - język polski	część pierwsza - matematyka	część druga - język angielski	część druga - język niemiecki	część druga - język hiszpański	część druga - język francuski
Województwo Wielkopolskie	60,8	68,77	52,33	69,96	58,09	-	78,6
Powiat Poznański	63,26	70,86	55,17	75,97	57,96	-	-

Gmina Mosina	63,88	71,11	56,19	76,13	-	-	-
---------------------	-------	-------	-------	-------	---	---	---

Źródło: Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, dostępne na: www.oke.poznan.pl [dostęp: 7.11.2016].

W przypadku egzaminu gimnazjalnego, w 2016 średnia osiągniętych wyników na terenie Gminy była wyższa niż średnia dla województwa, ale niższa niż średnia dla powiatu, w przypadku: historii i wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, przedmiotów przyrodniczych, matematyki oraz języka polskiego (na poziomie podstawowym i rozszerzonym). Średnia ta była natomiast wyższa od średniej dla województwa i dla powiatu w przypadku języka niemieckiego (na poziomie podstawowym i rozszerzonym). Szczegółowe dane dotyczące wyników egzaminu gimnazjalnego z 2016 roku przedstawione zostały w następującej tabeli:

Tabela 15 Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2016

Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2016																
obszar	historia, wos	język polski	przedmioty przyrodnicze	matematyka	język angielski poziom podstawowy	język angielski poziom rozszerzony	język niemiecki poziom podstawowy	język niemiecki poziom rozszerzony	język rosyjski poziom podstawowy	język rosyjski poziom rozszerzony	język francuski poziom podstawowy	język francuski poziom rozszerzony	język hiszpański poziom podstawowy	język hiszpański poziom rozszerzony	język włoski poziom podstawowy	język włoski poziom rozszerzony
Województwo Wielkopolskie	55,24	65,73	50,17	47,82	61,95	43,68	54,46	36,83	56,71	91,57	83,04	85,43	70	66,92	-	-
Powiat Poznański	58,41	68,39	53,11	51,06	67,43	47,51	61,53	42,27	66,43	-	71,56	-	30,6	-	-	-
Gmina Mosina	58,15	66,81	52,88	49,93	65,75	46,17	71,5	90	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, dostępne na: www.oke.poznan.pl [dostęp: 7.11.2016].

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Na terenie Gminy Mosina znajdują się następujące obiekty pełniące funkcje kulturalne:

- Galeria Miejska w Mosinie działająca pod patronatem Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu – mieści się w zabytkowym budynku dawnej bożnicy żydowskiej. Swoją działalność rozpoczęła w 1993 roku z inicjatywy prof. Bogdana Wegnera i Jacka Strzeleckiego. Jej działalność utrzymywana jest ze środków miejskich. Wstęp do galerii jest bezpłatny, a na jej terenie nie prowadzi się sprzedaży. W Galerii odbywają się również zajęcia plastyczne dla dzieci, koncerty i spotkania autorskie³¹.
- Izba Muzealna – działa od 1985 roku. Jej główne zadania to: gromadzenie opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów w formie wystaw i udzielanie informacji, które są poparte odpowiednimi dokumentami lub fotografiami. W Izbie zgromadzonych jest 699 eksponatów³².
- Mosiński Ośrodek Kultury – głównym celem działalności MOKu jest „organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury poprzez działania skierowane na rozwijanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz promocję działań kulturalnych”³³. W MOKu prowadzone są zajęcia wokalnno-muzyczne, informatyczne, taneczne, plastyczne, ceramiczne. Organizowane są również liczne imprezy, jedną z najważniejszych są Ogólnopolskie Dni Artystyczne z Gitarą, które promują niekomercyjną muzykę gitarową³⁴.

Na terenie gminy funkcjonuje również Mosińska Biblioteka Publiczna, która powstała w 1947 roku. Jej filie działają w:

- Czapurach;
- Daszewicach;
- Krosinku;
- Pecnej;
- Rogalinku.

---

³¹ Wszystkie te dane pochodzą ze strony internetowej www.mosina.pl [dostęp: 22.07.2016].

³² Tamże.

³³ Strona internetowa Mosińskiego Ośrodka Kultury, dostępna na: www.kultura.gmina.pl [dostęp: 22.07.2016].

³⁴ Tamże.

Świetlice wiejskie działają w miejscowościach Dymaczewo Stare, Dymaczewo Nowe, Mieczewo, Nowinki, Sowinki, Świątniki, Żabinko, Krajkowo, Daszewice, Pecna, Wiórek, Krosno, Czapury, Krosinko, Rogalinek i Radzewice. W każdej świetlicy organizowane są zajęcia aktywizujące i integrujące społeczność lokalną, Krośnie³⁵, Czapurach³⁶, Krosinku, Rogalinku i Radzewicach³⁷.

Na terenie gminy znajduje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mosinie. W jego skład wchodzi:

- Hala sportowa w Mosinie przy ul. Szkolnej 1;
- Stadion sportowy w Mosinie przy ul. Konopnickiej 29;
- Przystań Żeglarska w Dymaczewie Nowym;
- Boisko Orlik w Krośnie ul. Krasickiego 16;
- Miejsce wykorzystywane do kąpielii Glinianki;
- Boisko trawiaste w Rogalinie;
- Boisko trawiaste w Rogalinku;
- Boisko trawiaste w Mieczewie;
- Boisko trawiaste w Nowinkach;
- Boisko trawiaste w Krajkowie;
- Boisko wielofunkcyjne w Dymaczewie Starym;
- Boisko ze sztucznej trawy w Czapurach;
- Boisko trawiaste w Dymaczewie Nowym³⁸.
- Boisko wielofunkcyjne w Pecnej,

Przy organizacji imprez sportowych OSiR współpracuje z Mosińskim Ośrodkiem Kultury oraz organizacjami pozarządowymi. Najważniejsze imprezy to Otwarty Turniej Wiosny Formacji

---

³⁵ Otwarcie Świetlicy Wiejskiej w Krośnie, dostępne na: http://mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=291&artykul=7019&akcja=artykul [dostęp: 17.10.2016].

³⁶ *Otwarcie świetlicy w Czapurach*, dostępne na: <http://polskagmina.pl/poznanski-mosina/s9.html> [dostęp: 17.10.2016].

³⁷ *Kultura, folklor, media*, dostępne na: <http://polskagmina.pl/poznanski-mosina/s9.html> [dostęp: 17.10.2016].

³⁸ Informacje ze strony OSiR w Mosinie, dostępne na: www.osirmosina.pl [dostęp: 22.07.2016].

Tanecznych i Solistów, Turniej Aerobiku, Dni Mosiny, Bieg Eleganta, Sztafeta Pamięci³⁹. Na terenie gminy działa również Halowa Liga Piłki Nożnej.

Z inicjatywy gmin: Mosina, Puszczykowo, Komorniki i Stęszew, przy współpracy z Wielkopolskim Parkiem Narodowym powstał projekt „Aktywna Trójka”, czyli trasy trzech aktywności po Wielkopolskim Parku Narodowym. Wyznaczona została sieć tras w formie zamkniętych pętli. Przeznaczone są one do uprawiania nordic walking, biegania, a w zimie dla narciarstwa biegowego. Na całym terenie objętym projektem znajdują się cztery (powiązane trzema łącznikami o łącznej długości 5,7 km) pętli:

- mosińska (7,4 km);
- stęszewska (12,2 km);
- komornicka (10.1km);
- puszczykowska (20 km)⁴⁰.

---

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Wszystkie te dane pochodzą ze strony internetowej www.mosina.pl [dostęp: 22.27.2016].

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy działa 10 (publicznych i prywatnych) ośrodków dbających o zdrowie i życie mieszkańców. Wśród nich należy wymienić Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów w Ludwikowie. „Podstawowym zadaniem WCPiT jest udzielanie specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń w zakresie chorób płuc i gruźlicy oraz towarzyszących im chorób wewnętrznych, diagnostyki chorób płuc, chirurgii klatki piersiowej, chemioterapii nowotworów, prowadzenie działalności dydaktycznej, naukowo - badawczej oraz promocja zdrowia⁴¹”. Do zadań pracowników Centrum należy m.in.:

- diagnozowanie oraz leczenie chorób płuc i oskrzeli;
- diagnozowanie i leczenie gruźlicy;
- diagnozowanie i leczenie systemowe raka płuca;
- zabiegi chirurgiczne w obrębie klatki piersiowej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie Gminy w 2015 roku udzielono 116 259 porad przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz 125 643 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Ponadto na terenie gminy działają apteki:

- Apteka *Przy Krzyżu* w Daszewicach;
- Apteka *Eskulap* w Pecnej;
- Apteka *Natura* w Mosinie;
- Apteka *Stara* w Mosinie;
- Apteka *Niezapominajka* w Mosinie;
- Apteka *Pofarma* w Mosinie;
- Apteka *Macierzanka* w Rogalinku;

---

⁴¹ Strona Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów, dostępne na: <http://wcpit.pl/pl/o-nas/misja,7> [dostęp: 7.11.2016].

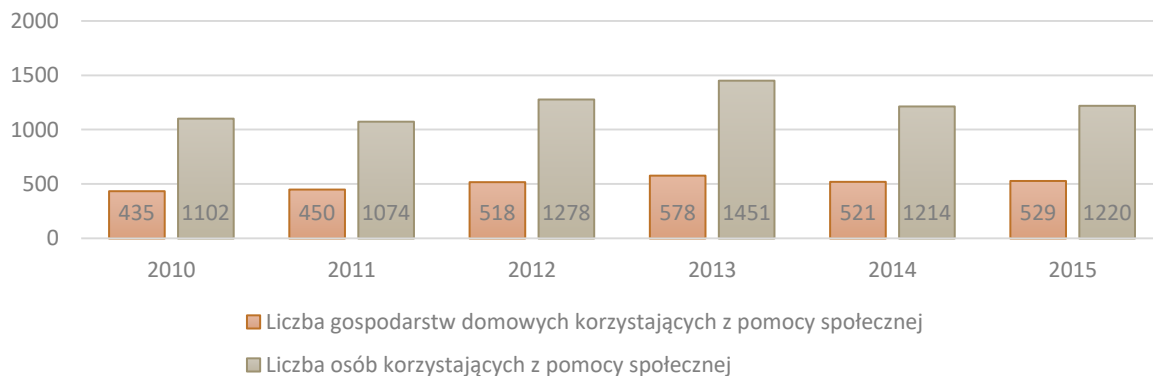
- Apteka *Targowa* w Mosinie;
- Punkt Apteczny *Prababka* w Babkach⁴².

W Mosinie działa także Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy *Świerkowy Zakątek*.

POMOC SPOŁECZNA

Na przestrzeni lat 2010 – 2014 liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej zmieniała się. W 2010 roku takich gospodarstw było 435, a osób 1 102. Przez kolejne lata liczba ta stopniowo wzrastała, by w roku 2013 osiągnąć poziom 578 gospodarstw domowych oraz 1 451 osób. Następnie zaobserwować można było spadek, w 2014 roku na terenie gminy Mosina z pomocy społecznej korzystało 521 gospodarstw domowych, liczba osób korzystających w tej formy pomocy wyniosła 1 214. W roku 2015 analizowane wartości plasowały się na podobnym poziomie, co w roku poprzedzającym, z pomocy społecznej korzystało 529 rodzin, 1220 osób.

Wykres 16. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Gminy funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie. Pomocy społecznej udziela się w nim z powodu (art. 7 ustawy o pomocy społecznej):

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;

⁴² Strona Urzędu Miejskiego w Mosinie, mosina.pl [dostęp: 7.11.2016].

- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pracownicy Ośrodka przyznają świadczenia, w tym:

1. świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały;
- zasiłek okresowy;
- zasiłki celowe (w tym: na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, specjalne zasiłki celowe, na ekonomiczne usamodzielnienie);

2. świadczenie niepieniężne:

- schronienie, posiłek, niezbędne ubranie;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- składki na ubezpieczenia społeczne;
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie;
- sprawienie pogrzebu;
- praca socjalna;
- poradnictwo specjalistyczne;
- interwencja kryzysowa;

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy;
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia;
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

W ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Mosinie działają:

- Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
- Grupa wsparcia;
- Punkt terapeutyczny dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie;
- Punkt informacyjno-konsultacyjny;
- Grupa wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

BEZPIECZEŃSTWO

O bezpieczeństwo mieszkańców Gminy dbają:

- pracownicy Komisariatu Policji w Mosinie;
- pracownicy znajdującej się w Mosinie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 9 Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu;
- ochotnicy zrzeszeni w Ochotniczej Straży Pożarnej w Mosinie.

Ponadto w okolicy Gminy funkcjonują:

- Zakład Karny w Kozięgłwach;
- Areszt Śledczy w Poznaniu;
- Zakład Poprawczy w Poznaniu.

Sądy, pod które podlega Gmina Mosina to:

- Sąd Apelacyjny w Poznaniu;
- Sąd Okręgowy w Poznaniu;
- Sąd Rejonowy w Śremie (zasięg terytorialny: gminy Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski, Mosina i Śrem).

3.6. Aktywność społeczna

Aktywność ludności gminy koncentruje się wokół działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych związków. Ich celem jest przede wszystkim ochrona dorobku kultury, dbanie o rozwój gminy oraz organizacja życia społecznego.

Na terenie gminy działają między innymi następujące organizacje pozarządowe⁴³:

- Stowarzyszenie Ambitio, wspierające rady rodziców w realizacji programu wychowawczego i profilaktycznego szkół;
- Mosińsko – Puszczykowskie Kurkowe Bractwo Strzeleckie im. Dr Tadeusza Adama Jakubiaka;
- Uczniowski Klub Sportowy ORLIK Mosina;
- Stowarzyszenie Miłośników Mieczewa, którego celem jest rozwijanie i propagowanie inicjatyw sprzyjających rozwojowi społecznemu sołectwa Mieczewo;
- Koło DĄB Towarzystwa Przyjaciół Lasu;
- Stowarzyszenie Grupa Inicjatywna Baranówko, realizujące zadania w zakresie kultury, sztuki i edukacji;
- Stowarzyszenie Praworządna Gmina, wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego;
- Mosińskie Stowarzyszenie Kulturalno – Oświatowe, inicjujące działania z zakresu kultury i oświaty;
- Fundacja Stworzenia Pana Smolenia, wspierająca osoby w trudniej sytuacji rodzinnej;
- Automobilklub Wielkopolski, popularyzujący sporty motorowe;
- Nadwarciańskie Stowarzyszenie Obywatelskie, prowadzące działalność oświatową;
- Nowoczesna Rzeczpospolita Mosińska, wspierająca działania samorządu terytorialnego;
- Hufiec Poznań - Rejon Związku Harcerstwa Polskiego Ośrodek Mosina;
- Uczniowski Klub Sportowy KROTOWSKI;

---

⁴³ Baza Gminnych Organizacji Pozarządowych, dostępne na: http://mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=220&strona=1 [dostęp: 17.10.2016].

- Stowarzyszenie Muzyczne- ORKIESTRA DĘTA im. harcmistrza Antoniego Jerzaka w Mosinie;
- Towarzystwo Przyjaciół Dębów Rogalińskich;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Jedyńki, upowszechniające kulturę fizyczną i sport;
- Uczniowski Klub Sportowy KOTWICA Rogalinek, propagujący rozwój sportu i turystyki wodnej;
- Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich POMOC MALTAŃSKA Dom Pomocy Maltańskiej - Środowiskowy Dom Samopomocy;
- Polski Związek Wędkarski Koło 117 Rogalin;
- Mosińskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- Mosiński Klub Żeglarski;
- Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym im. Św. Antoniego;
- Gminne Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie w Mosinie;
- Ochotnicza Straż Pożarna (w Mosinie, Radzewicach, Nowinkach, Pecnej, Krajkowie i Żabinku);
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Radzewicach;
- Wiejskie Stowarzyszenie Integracyjne WIESTIN;
- Polski Związek Wędkarski Koło Nr 27 Mosina – Miasto;
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 28 Mosina Hobby;
- Mosiński Chór Kościelny p.w. Św. Cecylii;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Jedność;
- Klub Sportowy 1920 Mosina;
- Uczniowski Klub Sportowy Mosińska Jedyńka;
- Mosińskie Towarzystwo Gitarowe.

Frekwencja w wyborach prezydenckich i parlamentarnych

O aktywności społecznej mieszkańców świadczyć może frekwencja podczas wyborów. Poniżej przedstawiono wyniki dla poszczególnych okręgów wyborczych na terenie Gminy.

Frekwencja w Wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 roku w poszczególnych okręgach zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 16 Frekwencja w wyborach parlamentarnych

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Czapury ul. Poznańska 78</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>1</u>	<u>1679</u>	<u>1036</u>	61.34%
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Czapury ul. Poznańska 78</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>2</u>	<u>996</u>	<u>492</u>	49.25%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Daszewice ul. Piotrowska 3</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>3</u>	<u>1336</u>	<u>845</u>	63.01%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Rogalinek ul. Kościelna 3</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>4</u>	<u>1378</u>	<u>742</u>	53.77%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Rogalin ul. Poznańska 2</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>5</u>	<u>829</u>	<u>367</u>	44.27%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Mieczewo ul. Szeroka 3</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>6</u>	<u>734</u>	<u>421</u>	58.23%
<u>Klub Rolnika</u> <u>Sowinki 1C</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>7</u>	<u>629</u>	<u>321</u>	51.03%
<u>Centrum Kształcenia</u> <u>Nowinki ul. Powstańców</u> <u>Wielkopolskich 3</u> <u>62-053 Mosina</u>	<u>8</u>	<u>1012</u>	<u>500</u>	49.41%
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Pecna ul. Szkolna 19</u> <u>62-053 Mosina</u>	<u>9</u>	<u>1520</u>	<u>768</u>	50.53%
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Krosinko ul. Wiejska 43</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>10</u>	<u>1176</u>	<u>607</u>	51.62%
<u>Zespół Szkół</u>	<u>11</u>	<u>803</u>	<u>382</u>	47.57%

<u>Krosno ul. Główna 43</u> <u>62-050 Mosina</u>				
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Krosno ul. Piaskowa 6</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>12</u>	1120	<u>660</u>	58.93%
<u>Specjalny Ośrodek Szkolno -</u> <u>Wychowawczy</u> <u>Mosina ul. Kościelna 2</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>13</u>	1073	<u>571</u>	53.22%
<u>Szkoła Podstawowa Nr 1</u> <u>Mosina ul. Szkolna 1</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>14</u>	1357	825	60.80%
<u>Przedszkole Nr 4</u> <u>Mosina ul. Kasprowicza 28</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>15</u>	<u>1004</u>	<u>582</u>	57.97%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Mosina ul. Krasickiego 16</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>16</u>	1405	<u>888</u>	63.20%
<u>Mosiński Ośrodek Kultury</u> <u>Mosina ul. Dworcowa 4</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>17</u>	<u>910</u>	<u>519</u>	57.03%
<u>Przedszkole Nr 2</u> <u>Mosina ul. Powstańców</u> <u>Wielkopolskich 1</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>18</u>	1548	<u>814</u>	52.58%
<u>Zespół Szkół im. Adama</u> <u>Wodziczki</u> <u>Mosina ul. Topolowa 2</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>19</u>	<u>1156</u>	<u>718</u>	62.11%
<u>Zespół Szkół w Mosinie</u> <u>Mosina ul. Sowiniecka 75</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>20</u>	898	<u>526</u>	58.57%
<u>Zespół Szkół w Mosinie</u> <u>Mosina ul. Sowiniecka 75</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>21</u>	<u>924</u>	<u>585</u>	63.31%
<u>Szpital w Ludwikowie</u> <u>Ludwikowo Leśna 1</u> <u>62-050 Mosina</u>	22	144	85	59,03%

Źródło: Dane Państwowej Komisji Wyborczej, dostępne na: parlament2015.pkw.gov.pl [dostęp: 24.10.2016].

Frekwencja w Polsce wynosiła 50,92%, a na terenie Gminy Mosina – 56,07%. W wielu okręgach wyborczych frekwencja była wyższa niż ta, na terenie całego kraju.

Frekwencja w II turze wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 roku prezentowały się natomiast następująco:

Tabela 17 Frekwencja w wyborach prezydenckich

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Czapury ul. Poznańska 78</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>1</u>	<u>1623</u>	<u>1040</u>	64.08%
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Czapury ul. Poznańska 78</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>2</u>	<u>1007</u>	<u>576</u>	57.20%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Daszewice ul. Piotrowska 3</u> <u>61-160 Poznań</u>	<u>3</u>	<u>1322</u>	<u>882</u>	66.72%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Rogalinek ul. Kościelna 3</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>4</u>	<u>1380</u>	<u>845</u>	61.23%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Rogalin ul. Poznańska 2</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>5</u>	<u>874</u>	<u>497</u>	56.86%
<u>Świetlica Wiejska</u> <u>Mieczewo ul. Szeroka 3</u> <u>62-022 Mosina</u>	<u>6</u>	<u>730</u>	<u>442</u>	60.55%
<u>Klub Rolnika</u> <u>Sowinki 1C</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>7</u>	<u>619</u>	<u>339</u>	54.77%
<u>Centrum Kształcenia</u> <u>Nowinki ul. Powstańców</u> <u>Wielkopolskich 3</u> <u>62-053 Mosina</u>	<u>8</u>	<u>1007</u>	<u>536</u>	53.23%
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Pecna ul. Szkolna 19</u>	<u>9</u>	<u>1510</u>	<u>826</u>	54.70%

<u>62-053 Mosina</u>				
<u>Szkoła Podstawowa</u> <u>Krosinko ul. Wiejska 43</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>10</u>	<u>1178</u>	<u>664</u>	56.37%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Krosno ul. Główna 43</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>11</u>	<u>811</u>	<u>471</u>	58.08%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Krosno ul. Główna 43</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>12</u>	<u>1095</u>	<u>693</u>	63.29%
<u>Specjalny Ośrodek Szkolno -</u> <u>Wychowawczy</u> <u>Mosina ul. Kościelna 2</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>13</u>	<u>1059</u>	<u>636</u>	60.06%
<u>Szkoła Podstawowa Nr 1</u> <u>Mosina ul. Szkolna 1</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>14</u>	<u>1369</u>	<u>863</u>	63.04%
<u>Przedszkole Nr 4</u> <u>Mosina ul. Kasprowicza 28</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>15</u>	<u>1014</u>	<u>643</u>	63.41%
<u>Zespół Szkół</u> <u>Mosina ul. Krasickiego 16</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>16</u>	<u>1348</u>	<u>877</u>	65.06%
<u>Mosiński Ośrodek Kultury</u> <u>Mosina ul. Dworcowa 4</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>17</u>	<u>891</u>	<u>540</u>	60.61%
<u>Przedszkole Nr 2</u> <u>Mosina ul. Powstańców</u> <u>Wielkopolskich 1</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>18</u>	<u>1542</u>	<u>895</u>	58.04%
<u>Zespół Szkół im. Adama</u> <u>Wodziczki</u> <u>Mosina ul. Topolowa 2</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>19</u>	<u>1151</u>	<u>754</u>	65.51%
<u>Zespół Szkół w Mosinie</u> <u>Mosina ul. Sowiniecka 75</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>20</u>	<u>890</u>	<u>585</u>	65.73%
<u>Zespół Szkół w Mosinie</u> <u>Mosina ul. Sowiniecka 75</u> <u>62-050 Mosina</u>	<u>21</u>	<u>918</u>	<u>626</u>	68.19%
<u>Szpital w Ludwikowie</u> <u>Ludwikowo Leśna 1</u>	22	214	88	41,12%

Źródło: Dane Państwowej Komisji Wyborczej, dostępne na: prezydent2015.pkw.gov.pl [dostęp: 24.10.2016].

Frekwencja w Polsce wynosiła 55,34%, a na terenie Gminy Mosina – 60,79%. W wielu okręgach wyborczych frekwencja była wyższa niż ta, na terenie całego kraju.

Budżet obywatelski

Od 1 czerwca 2016r. zgodnie z Uchwałą nr XXXI/256/16 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 17 maja 2016r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Mosina na temat części Budżetu Gminy Mosina na 2017 rok, przeznaczonej do zrealizowania w formie budżetu obywatelskiego została przeprowadzona kampania informacyjna Budżetu Obywatelskiego Gminy Mosina.

Mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania projektów. Po fazie składania propozycji zadań inwestycyjno-remontowych do BOGM⁴⁴, miała miejsce formalna weryfikacja złożonych kart przez Referaty Urzędu Miejskiego w Mosinie. Łącznie wpłynęły 52 karty.

Spośród wszystkich 52 propozycji, po uwzględnieniu w/w kryteriów i wnikliwej analizie propozycji zadań, Zespół Programowy ds. BOGM zatwierdził pozytywnie 36 kart zadań inwestycyjno-remontowych, przewidzianych do realizacji w 2017r. Odrzuconych zostało 13 zgłoszeń.

Szczegółowe dane znajdują się w podrozdziale *Aktywność społeczna 5.1.3.*

---

⁴⁴ Budżet Obywatelski Gminy Mosina

4. Metodologia

4.1. Podział gminy na jednostki analityczne

W celu przeprowadzenia *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* wykorzystano podział Gminy Mosina na **sołectwa**, będące intuicyjnym, panującym podziałem dla interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji. Podział ten odzwierciedla w sposób trafny problemy panujące w gminie.

Gmina Mosina dzieli się na 21 sołectw, które są w powszechnym użyciu mieszkańców. Szczegółowy przebieg granic został przyjęty *Uchwałą nr LXVIII/482/14 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 16 października 2014r. w sprawie nadania Statutów Sołectwom i osiedlom Gminy Mosina*.

Na podstawie powyższego podziału została opracowana *Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*. W mieście Mosina, zamiast uchwalonego podziału na osiedla, na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji skorzystano z podziału na ulice. Jest to podział bardziej szczegółowy, umożliwiający określenie zjawisk problemowych z dokładnością do poszczególnych ulic.

Tabela 18 Liczba ludności oraz powierzchnia sołectw Gminy Mosina

Sołectwo	Liczba ludności zameldowanej na okres stały i czasowy w Gminie Mosina z podziałem na sołectwa	Procentowy udział ludności danego sołectwa w ogólnej liczbie ludności Gminy Mosina	Powierzchnia sołectw podana w ha	Procentowy udział powierzchni danego sołectwa w ogólnej powierzchni Gminy Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	485	2%	1173,80	7%
Baranówko	85	0%	307,11	2%
Borkowice, Bolesławiec	372	1%	766,85	5%
Czapury	2305	8%	299,46	2%
Daszewice	1765	6%	855,02	5%
Drużyna, Nowinki	723	2%	669,27	4%
Dymaczewo Nowe	312	1%	315,89	2%

Dymaczewo Stare	366	1%	502,41	3%
Krajkowo, Baranowo	186	1%	2010,44	12%
Krosno	2644	9%	616,87	4%
Krosinko, Ludwikowo	901	3%	544,14	3%
Mieczewo	564	2%	593,38	4%
Pecna, Konstątnowo	1964	6%	803,12	5%
Radzewice	398	1%	571,05	3%
Rogalin	762	3%	1513,19	9%
Rogalinek	1585	5%	487,05	3%
Sowinki, Sowiniec	229	1%	1485,34	9%
Sasinowo	159	1%	532,34	3%
Świątniki	312	1%	368,84	2%
Wiórek	793	3%	359,00	2%
Żabinko	327	1%	447,90	3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Mosina

Gmina Mosina, jest gminą miejsko – wiejską, dlatego poza obszarem sołectw analizowano miasto Mosina podziałem na ulice. Na pobyt stały i czasowy w roku 2015 w mieście zameldowanych było 13 176 osób. Miasto Mosina zajmuje 1350,42 ha, co stanowi 8% powierzchni gminy. Natomiast obszar wiejski zajmuje 15222,47 ha, co stanowi 92% powierzchni Gminy, a zamieszkuje go 17 237 osób.

4.2. Lista wskaźników wykorzystanych w diagnozie

Podczas wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mosina posłużono się wskaźnikami o charakterze ilościowym pozyskanych z różnego rodzaju instytucji. Zebrane dane odnosiły się do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej⁴⁵. Lista wskaźników z podziałem na sfery wraz ze sposobem ich wyliczenia i źródłem pozyskania zawiera tabela poniżej.

Dane zbierane były z podziałem na sołectwa, a na terenie miasta Mosina z podziałem na ulice. Wskaźniki zostały przedstawione w sposób względny – zostały przyrównane do 100 mieszkańców danej jednostki podziału Gminy Mosina. Dzięki takiej metodologii możliwe jest przedstawienie wartości uwzględniające możliwe, znaczne różnice w liczbie ludności sołectw.

⁴⁵ Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji (art. 9)

Tabela 19 Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie z wykorzystaniem nazw, zjawisk, źródeł danych i sposobu obliczania

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
Sfera społeczna				
1.1.	Pomoc społeczna - ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa przyznanych mieszkańcom w danym sołectwie oraz w mieście z podziałem na ulice dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.2.	Pomoc społeczna – bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach

		opiekuńczo – wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina		opiekuńczo – wychowawczych przyznanych mieszkańcom dane sołectwa oraz miasta z podziałem na ulice dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.3.	Pomoc społeczna – alkoholizm	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu przyznanych mieszkańcom w danym sołectwie oraz w mieście z podziałem na ulice dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.4.	Pomoc społeczna	Udział osób	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie (przyznane świadczenia, stan na	Liczba osób

	– niepełnosprawność	korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	z 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności przyznanych mieszkańcom w danym sołectwie oraz w mieście z podziałem na ulice dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.5.	Przestępczość – kradzież mienia	Liczba przypadków kradzieży mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Komenda Miejska Policji w Poznaniu (liczba przestępstw, stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba przestępstw w zakresie kradzieży mienia popełnionych w danej jednostce podziału dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.6.	Przestępczość – kradzież	Liczba przestępstw w	Komenda Miejska Policji w Poznaniu (liczba przestępstw, stan na 31.12.2015r.)	Liczba przestępstw w

	samochodu	zakresie kradzieży samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	zakresie kradzieży samochodu w danym sołectwie oraz w mieście z podziałem na ulice dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.7.	Aktywność społeczna	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, liczba organizacji pozarządowych stan na 31.12.2015r.)	Liczba organizacji pozarządowych w danym sołectwie oraz w mieście z podziałem na ulice ~~podziału~~ dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.8.	Aktywność społeczna	Zadania zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności stan na 31.12.2015r.) oraz strona http://bogm.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=10&strona=1&schemat= [data dostępu: 9.11.2016r.]	Liczba zgłoszonych do budżetu obywatelskiego projektów z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina dzielona przez ich

				liczbę mieszkańców oraz pomnożona przez 100
1.9.	Liczba wydanych koncesji A, B, C na alkohol w sprzedaży detalicznej oraz gastronomii	Udział wydanych koncesji typu A, B, C w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności stan na 31.12.2015r., Wykaz aktualnych koncesji na dzień 14.11.2016r.)	Liczba wydanych koncesji A, B, C na alkohol w sprzedaży detalicznej oraz gastronomii z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina dzielona przez ich liczbę mieszkańców oraz pomnożona przez 100
Sfera gospodarcza				
2.1.	Przedsiębiorczość mieszkańców	Działalność gospodarcza w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Urząd Miejski w Mosinie (liczba podmiotów gospodarczych, liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba działalności gospodarczej z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina podziału dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000

1.10	Bezrobocie ogółem	–	Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu (stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Ogólna liczba bezrobotnych z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina podziału dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
1.11	Bezrobocie długotrwale bezrobotni	–	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy) w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu (stan na 31.12.2015r.) Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Ogólna liczba długotrwale bezrobotnych z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina podziału dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
Sfera środowiskowa					
3.1.	Występowanie materiałów azbestowych		Udział wyrobów azbestowych znajdujących się w danym sołectwie i mieście Mosina w ogólnej powierzchni	Uchwała nr LXIX/484/14 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 30 października 2014r. w sprawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z tereny Gminy Mosina”.	Ilość wyrobów azbestowych z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina podana w m ² w ilości wyrobów

		wyrobów zawierających azbest w Gminie Mosina		azbestowych ogółem
<i>Dodatkowo podczas sfery środowiskowej wzięto pod uwagę występowanie obszarów chronionych Natura 2000.</i>				
Sfera przestrzenno – funkcjonalna				
4.1.	Opieka zdrowotna – punkty apteczne	Liczba punktów aptecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności stan na 31.12.2015r.), strona internetowa Gminy http://www.mosina.pl [dostęp 08.11.2016r.]	Liczba punktów aptecznych z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 100
4.2.	Dostępność komunikacyjna	Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Urząd Miejski w Mosinie (liczba ludności stan na 31.12.2015r.), strona internetowa Gminy http://www.mosina.pl [dostęp 16.11.2016r.],	Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina w przeliczeniu na liczbę ludności oraz pomnożone przez 100
<i>Dodatkowo podczas analizy sfery przestrzenno – funkcjonalnej wykorzystano informacje o punktach świadczących usługi w kwestii opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie).</i>				
Sfera techniczna				

5.1	Liczba budynków z gminnej ewidencji zabytków	Liczba zabytkowych budynków z gminnej ewidencji zabytków analizowana liczbowo	Uchwała nr LV745/11 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 30 marca 2011r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Mosina na lata 2011 – 2014” (nowy dokument w opracowaniu, data dostępu 8.11.2016r.)	Liczba zabytkowych budynków w gminnej ewidencji zabytków z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina
-----	--	---	---	---

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem niniejszych wskaźników oraz danych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych są dane jakościowe m.in. obszary Natura 2000 będące cennymi informacjami opisującymi sferę środowiskową.

Poniższe tabele prezentują dokładne dane i wyliczenia wskaźników z podziałem na sołectwa oraz ulice w mieście Mosina.

Komórki zaznaczone **kolorem różowym** oznaczają wartości większe od średniej dla Gminy Mosina dla wskaźników takich jak:

- Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych (bezrobocie trwające powyżej 12 miesięcy) w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału
- Liczba przypadków kradzieży mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału
- Liczba przypadków kradzieży samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału
- Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
- Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
- Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób danej jednostki podziału
- Udział wyrobów azbestowych znajdujących się w danym sołectwie i mieście Mosina w ogólnej powierzchni wyrobów zawierających azbest w Gminie Mosina
- Liczba zabytkowych budynków z gminnej ewidencji zabytków analizowana liczbowo
- Udział wydanych koncesji typu A, B, C w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina

Natomiast wartości poniżej średniej dla Gminy dla wskaźników:

- Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału
- Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
- Zadania zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
- Liczba punktów aptecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
- Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar w przeliczeniu

Tabela 20 Sfera społeczna – wskaźniki

Sołectwo oraz miasto Mosina	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa lub miasta Mosina	Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba przypadków kradzieży samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba przypadków kradzieży mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób danego sołectwa oraz miasta Mosina	Udział wydanych koncesji typu A, B, C w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Zadania zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,00	1,24	0,82	0,21	0,62	5,77	1,44	1,24	1,44	0,82	0,41	0,21
Baranówko	2,35	0,00	0,00	0,00	0,00	4,71	8,24	8,24	0,00	8,24	0,00	1,18
Borkowice, Bolesławiec	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	0,27
Czapury	0,09	1,17	0,48	0,26	0,39	8,59	3,08	1,56	0,82	0,87	0,17	0,17
Daszewice	0,11	1,19	0,57	0,17	0,23	9,92	1,87	1,36	0,68	0,96	0,28	0,17
Drużyna, Nowinki	0,14	1,24	0,69	0,14	0,14	5,12	2,21	0,00	0,00	0,41	0,14	0,14
Dymaczewo Nowe	0,00	2,24	0,96	0,00	0,64	6,41	3,85	2,56	1,60	4,49	1,60	0,32
Dymaczewo Stare	0,00	0,55	0,00	0,27	0,27	7,65	1,91	0,55	0,00	0,55	0,27	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,54	1,08	0,00	0,00	0,00	6,99	0,00	0,00	0,00	1,08	1,08	0,54
Krosno	0,04	1,13	0,57	0,30	0,42	8,09	2,46	1,74	0,42	1,93	0,11	0,11
Krosinko, Ludwikowo	0,00	1,44	0,89	0,11	0,22	7,88	2,55	1,55	0,11	1,44	0,44	0,11
Mieczewo	0,18	3,55	2,48	0,00	0,35	6,56	1,77	1,42	0,18	1,60	0,18	0,18

Pecna, Konstatynowo	0,05	0,97	0,46	0,00	0,10	5,65	4,18	1,32	0,31	1,63	0,31	0,25
Radzewice	0,50	2,26	1,51	0,00	0,50	10,30	1,51	0,50	0,25	0,00	0,75	0,25
Rogalin	0,13	2,10	1,05	0,00	0,39	6,43	3,28	1,31	0,00	1,44	0,52	0,13
Rogalinek	0,19	1,45	0,76	0,06	0,32	7,51	3,03	0,69	0,88	1,01	0,32	0,19
Sowinki, Sowiniec	0,00	3,06	1,75	0,00	0,00	3,06	15,28	12,23	0,44	3,49	0,44	0,44
Sasinowo	0,00	0,63	0,63	0,00	0,00	11,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,26
Świątniki	0,00	2,88	1,60	0,00	0,00	6,09	2,56	0,00	0,00	1,92	0,64	0,32
Wiórek	0,13	2,27	0,88	0,00	0,38	9,96	2,52	2,14	0,25	1,89	0,25	0,13
Żabinko	0,31	1,22	0,92	0,00	0,00	4,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,92
Mosina - obszar miejski	0,13	1,74	0,87	0,08	0,23	10,19	2,96	0,87	0,24	1,09	0,26	0,12
Średnia arytmetyczna dla całej Gminy	0,222	1,519	0,813	0,073	0,236	7,041	2,941	1,786	0,346	1,585	0,398	0,336

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych (szczegółowe informacje – tabela 2)

Tabela 21 Sfera gospodarcza – wskaźniki

Sołectwo oraz miasto Mosina	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa lub miasta Mosina	Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,00	1,24	0,82	5,77
Baranówko	2,35	0,00	0,00	4,71
Borkowice, Bolesławiec	0,00	0,00	0,00	2,42
Czapury	0,09	1,17	0,48	8,59
Daszewice	0,11	1,19	0,57	9,92
Drużyna, Nowinki	0,14	1,24	0,69	5,12
Dymaczewo Nowe	0,00	2,24	0,96	6,41

Dymaczewo Stare	0,00	0,55	0,00	7,65
Krajkowo, Baranowo	0,54	1,08	0,00	6,99
Krosno	0,04	1,13	0,57	8,09
Krosinko, Ludwikowo	0,00	1,44	0,89	7,88
Mieczewo	0,18	3,55	2,48	6,56
Pecna, Konstakowo	0,05	0,97	0,46	5,65
Radzewice	0,50	2,26	1,51	10,30
Rogalin	0,13	2,10	1,05	6,43
Rogalinek	0,19	1,45	0,76	7,51
Sowinki, Sowiniec	0,00	3,06	1,75	3,06
Sasinowo	0,00	0,63	0,63	11,32
Świątniki	0,00	2,88	1,60	6,09
Wiórek	0,13	2,27	0,88	9,96
Żabinko	0,31	1,22	0,92	4,28
Mosina - obszar miejski	0,13	1,74	0,87	10,19
Średnia arytmetyczna dla całej Gminy	0,222	1,519	0,813	7,041

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych (szczegółowe informacje – tabela 2)

Tabela 22 Sfera środowiskowa – wskaźniki

Sołectwo oraz miasto Mosina	Udział wyrobów azbestowych znajdujących się w danym sołectwie i mieście Mosina w ogólnej powierzchni wyrobów zawierających azbest w Gminie Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	3%
Baranówko	1%
Borkowice, Bolesławiec	3%
Czapury	3%
Daszewice	10%
Drużyna, Nowinki	3%
Dymaczewo Nowe	7%
Dymaczewo Stare	2%
Krajkowo, Baranowo	7%
Krosno	5%
Krosinko, Ludwikowo	3%
Mieczewo	3%
Pecna, Konstatynowo	5%
Radzewice	1%
Rogalin	8%
Rogalinek	7%
Sowinki, Sowiniec	2%
Sasinowo	4%
Świątniki	3%
Wiórek	2%
Żabinko	6%
Mosina - obszar miejski	10%
Średnia arytmetyczna dla całej Gminy	0,045

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych (szczegółowe informacje – tabela 2)

Tabela 23 Sfera przestrzenno – funkcjonalna – wskaźniki

Sołectwo oraz miasto Mosina	Liczba punktów aptecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,21	0,21
Baranówko	0,00	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00	0,27
Czapury	0,00	0,04
Daszewice	0,06	0,06
Drużyna, Nowinki	0,00	0,14
Dymaczewo Nowe	0,00	0,32
Dymaczewo Stare	0,00	0,27
Krajkowo, Baranowo	0,00	0,54
Krosno	0,00	0,04
Krosinko, Ludwikowo	0,00	0,11
Mieczewo	0,00	0,18
Pecna, Konstątnowo	0,05	0,00
Radzewice	0,00	0,25
Rogalin	0,00	0,13
Rogalinek	0,06	0,06
Sowinki, Sowiniec	0,00	0,44
Sasinowo	0,00	0,63
Świątniki	0,00	0,32
Wiórek	0,00	0,25
Żabinko	0,00	0,00
Mosina - obszar miejski	0,04	0,05
Średnia arytmetyczna dla całej Gminy	0,019	0,195

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych (szczegółowe informacje – tabela 2)

Tabela 24 Sfera techniczna – wskaźniki

Sołectwo oraz miasto Mosina	Liczba zabytkowych budynków z gminnej ewidencji zabytków
Czapury	0,00
Dymaczewo Nowe	1,00
Dymaczewo Stare	1,00
Daszewice	2,00
Rogalinek	2,00
Sasinowo	2,00
Wiórek	2,00

Baranówko	3,00
Drużyna, Nowinki	4,00
Radzewice	6,00
Żabinko	6,00
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	7,00
Mieczewo	9,00
Świątniki	9,00
Krosno	10,00
Sowinki, Sowiniec	10,00
Borkowice, Bolesławiec	11,00
Krajkowo, Baranowo	11,00
Pecna, Konstatynowo	13,00
Krosinko, Ludwikowo	15,00
Rogalin	22,00
Mosina - obszar miejski	196,00
Średnia arytmetyczna dla całej Gminy	15,545

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych (szczegółowe informacje – tabela 2)

5. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie zebranych danych

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku

dośćpę do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,

4. Technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analiza czynników i zjawisk kryzysowych została przeprowadzona na podstawie rozkładu danych dotyczących takich kategorii jak: bezrobocie, przestępczość, pomoc społeczna, liczba podmiotów gospodarczych, czy aspekty przestrzenne i środowiskowe. Dane te zostały zebrane przy współpracy z Komendą Miejską Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Urzędem Miejskim. Wspomniane dane zostały zagregowane dla sołectw. W celu zwiększenia porównywalności danych liczbowych ze względu na charakterystykę poszczególnych sołectw analizie poddane zostały informacje uwzględniające liczbę mieszkańców w nich zameldowanych – wszystkie wskaźniki zostały przeliczone na 100 mieszkańców.

Ze względu na dużą liczbę mieszkańców względem pozostałych miejscowości oraz trudności związane z dostosowaniem wskaźników dotyczących obszaru miejskiego do obszarów wiejskich – dane dotyczące Miasta Mosiny zostały zagregowane i przeanalizowane na poziomie ulic. Tabela zawierająca wszystkie dane zebrane w podziale na ulice zamieszczona została w rozdziale 7.1. *Podsumowanie: obszary zdegradowane.*

5.1. Sfera społeczna

Wśród problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy Mosina znajdują się przede wszystkim:

5.1.1 Przestępstwa i wykroczenia

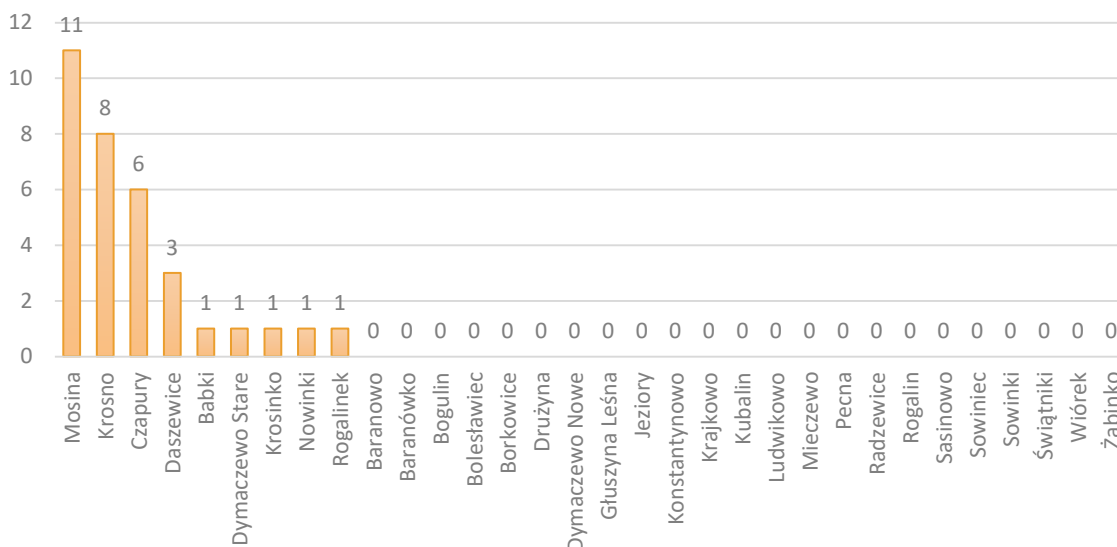
Zakłócenie funkcjonowania społeczności lokalnej, obniżenie poziomu poczucia bezpieczeństwa czy naruszenie obowiązujących norm związane mogą być z występowaniem na danym terenie działalności przestępczej. Dane przedstawione w tej części dokumentu

dostarczone zostały przez Komendę Miejską Policji w Poznaniu. Wszystkie dotyczą 2015 roku.

5.1.1.1. Kradzież samochodu

Najwięcej kradzieży samochodów w 2015 roku stwierdzono w Mosinie (11), Krośnie (8), Czapury (6) oraz Daszewicach (3). Kradzież samochodu w 2015 r. odnotowano również w Babkach, Dymaczewie Starym, Krosinku, Nowinkach oraz Rogalinku.

Rysunek 5 Liczba stwierdzonych kradzieży samochodów w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 33)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Średnia liczba kradzieży samochodów dla Gminy Mosina z uwzględnieniem liczby mieszkańców wynosi 0,07 przestępstwa na każde 100 mieszkańców sołectwa. Szczegółowe dane dotyczące wszystkich sołectw przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 25 Kradzież samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Kradzież samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa
Krosno	0,30
Dymaczewo Stare	0,27
Czapury	0,26
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,21
Daszewice	0,17

Drużyna, Nowinki	0,14
Krosinko, Ludwikowo	0,11
Mosina - obszar miejski	0,08 ⁴⁶
Rogalinek	0,06
Baranówko	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Dymaczewo Nowe	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00
Mieczewo	0,00
Pecna, Konstantynowo	0,00
Radzewice	0,00
Rogalin	0,00
Sowinki, Sowiniec	0,00
Sasinowo	0,00
Świątniki	0,00
Wiórek	0,00
Żabinko	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Przeciętna wartość dotycząca kradzieży samochodów w Mieście Mosina w przeliczeniu na 100 mieszkańców ulic wynosi 0,001. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, których wskaźnik przewyższał uśrednioną wartość dla wszystkich ulic:

Tabela 26 Kradzież samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Kradzież samochodu w przeliczeniu
	na 100 mieszkańców ulicy ⁴⁷
Jana Cybisa	0,033
Garbarska	0,026
Mostowa	0,026
Kołątaja	0,014

⁴⁶ Średnia dla obszaru całego miasta.

⁴⁷ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

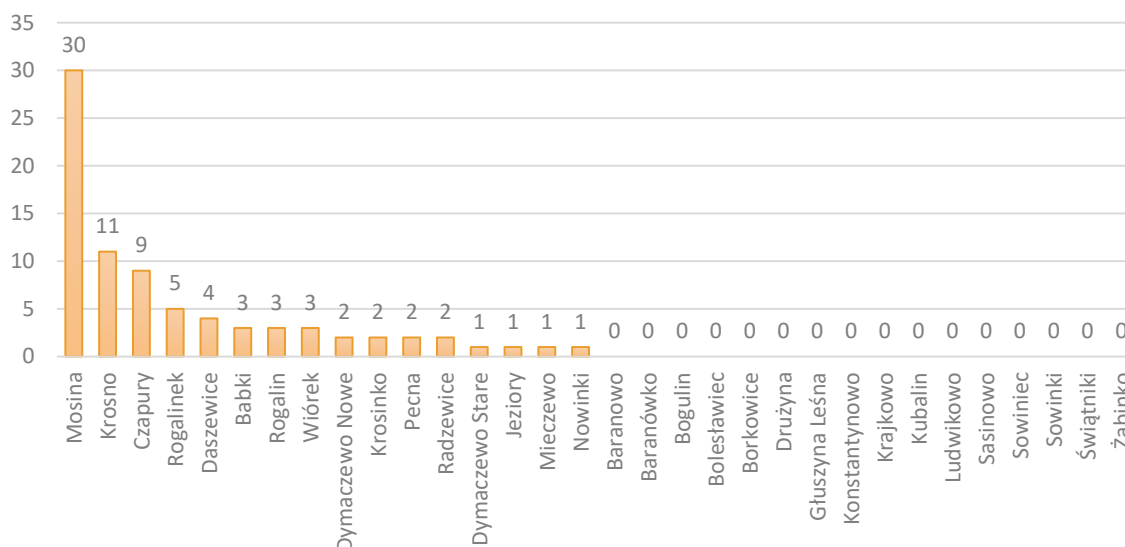
Słoneczna	0,008
Sowinskiego	0,006
Piaskowa	0,005
Strzelecka	0,004
Sowiniecka	0,001

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

5.1.1.2. Kradzież mienia

Według danych policji najwięcej przestępstw dotyczących kradzieży mienia w 2015 r. w Gminie Mosina stwierdzono w Mosinie (30), Krośnie (11) oraz Czapurach (9).

Rysunek 6 Liczba stwierdzonych kradzieży mienia w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 80)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Wartość kradzieży mienia w przeliczeniu na liczbę mieszkańców poszczególnych sołectw wyniosła 0,23 przestępstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Sołectwa, które charakteryzowały się wyższym od średniej wynikiem to:

- Dymaczewo Nowe;
- Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna;
- Radzewice;
- Krosno;

- Rogalin;
- Czapury;
- Wiórek;
- Rogalinek;
- Dymaczewo Stare.

Szczegółowe dane dotyczące kradzieży mienia w 2015 roku znajdują się w poniższej tabeli:

Tabela 27 Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa
Dymaczewo Nowe	0,64
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,62
Radzewice	0,50
Krosno	0,42
Rogalin	0,39
Czapury	0,39
Wiórek	0,38
Rogalinek	0,32
Dymaczewo Stare	0,27
Mosina - obszar miejski	0,23 ⁴⁸
Daszewice	0,23
Krosinko, Ludwikowo	0,22
Mieczewo	0,18
Drużyna, Nowinki	0,14
Pecna, Konstantynowo	0,10
Baranówko	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00

⁴⁸ Średnia dla obszaru całego miasta.

Sowinki, Sowiniec	0,00
Sasinowo	0,00
Świątniki	0,00
Żabinko	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Z kolei statystyczna wartość uśredniona względem mieszkańców ulic miasta wynosi 0,004 przestępstwa na każde 100 mieszkańców ulicy. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, których wartości przewyższają średnią:

Tabela 28 Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców ulicy⁴⁹
Jacka Malczewskiego	0,400
Szyszkowa	0,050
Janiny Porazińskiej	0,043
Jana Cybisa	0,033
Garbarska	0,026
Mostowa	0,026
Poniatowskiego	0,015
Kołątaja	0,014
Kolejowa	0,012
Topolowa	0,011
Kasprowicza	0,010
Piaskowa	0,010
Słoneczna	0,008
25 stycznia	0,008
Plac 20 Października	0,007
Sowńskiego	0,006
Strzelecka	0,006
Dworcowa	0,005

⁴⁹ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

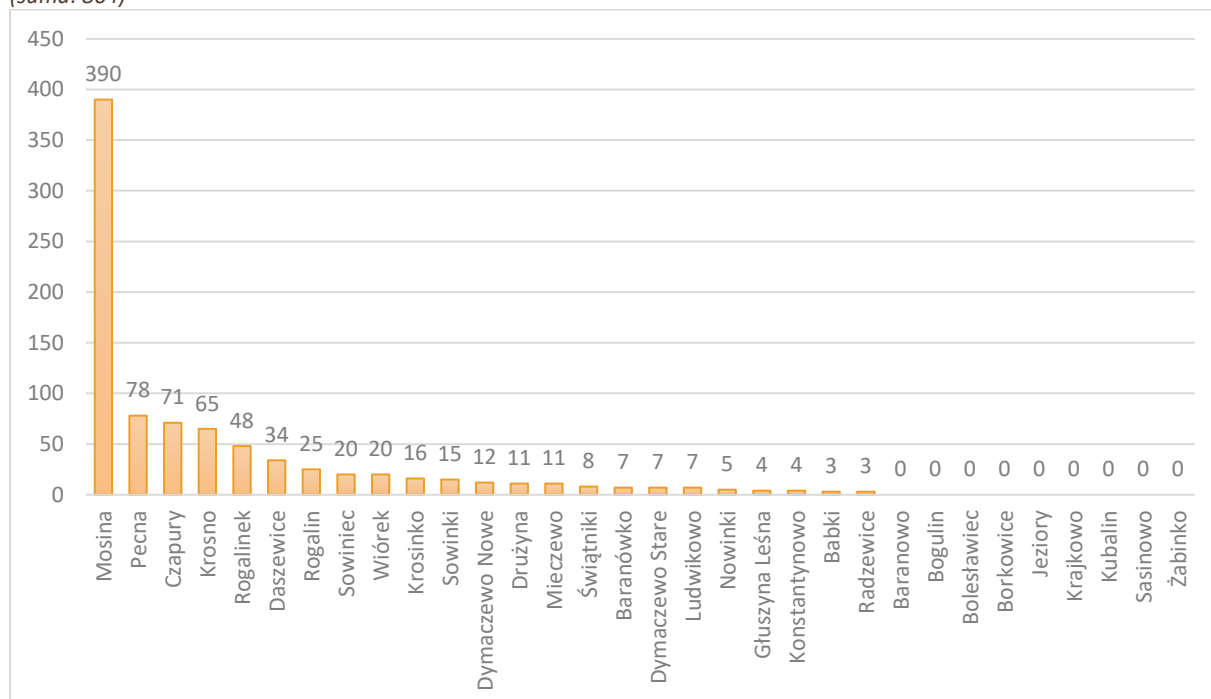
5.1.2 Opieka społeczna

Występowanie zjawiska wykluczenia społecznego nierzadko ściśle powiązane jest z kumulacją problemów społecznych, takich jak ubóstwo, alkoholizm, niepełnosprawność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W celu scharakteryzowania występowania tych problemów, przeanalizowano dane udostępnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie.

5.1.2.1. Ubóstwo

Według danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie, najwięcej osób, którym udzielono wsparcia ze względu na kryterium ubóstwa mieszka w Mosinie (390), Pecnej (78), Czapury (71) oraz Krośnie (65). Relatywnie wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo występuje również w Daszewicach, Rogalinie, Sowińcu oraz Wiórku.

Rysunek 7 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na ubóstwo w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 864)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Średnia liczba osób objętych opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo dla Gminy Mosina z uwzględnieniem liczby mieszkańców wynosi 2,95 osób na każde 100 mieszkańców sołectwa. Szczegółowe dane z podziałem na wyodrębnione jednostki zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 29 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców sołectwa
Sowinki, Sowiniec	15,28
Baranówko	8,24
Pecna, Konstantynowo	4,18
Dymaczewo Nowe	3,85
Rogalin	3,28
Czapury	3,08
Rogalinek	3,03
Mosina - obszar miejski	2,96 ⁵⁰
Świątniki	2,56
Krosinko, Ludwikowo	2,55
Wiórek	2,52
Krosno	2,46
Drużyna, Nowinki	2,21
Mieczewo	1,95
Daszewice	1,93
Dymaczewo Stare	1,91
Radzewice	1,51
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1,44
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00
Sasinowo	0,00

⁵⁰ Średnia dla obszaru całego miasta.

Żabinko	0,00
----------------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Natomiast średnia dotycząca osób zmagających się z ubóstwem na obszarach miejskich (w podziale na ulice) w Gminie wynosi 0,028 osób na 100 mieszkańców ulicy. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią dotyczącą Miasta:

Tabela 30 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców ulicy ⁵¹
Piotra Mocka	1,333
Świerkowa	0,254
Wiejska	0,205
Pożegowska	0,202
Szyszkowa	0,150
Budzyńska	0,148
Kopernika	0,148
Słowackiego	0,134
Gruszkowa	0,125
Leopolda Staffa	0,120
Słoneczna	0,091
Kwiatowa	0,080
Tylna	0,080
Jasna	0,080
Kołątaja	0,070
Poziomkowa	0,068
Strzałowa	0,067
Reymonta	0,066
Skrajna	0,065

⁵¹ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

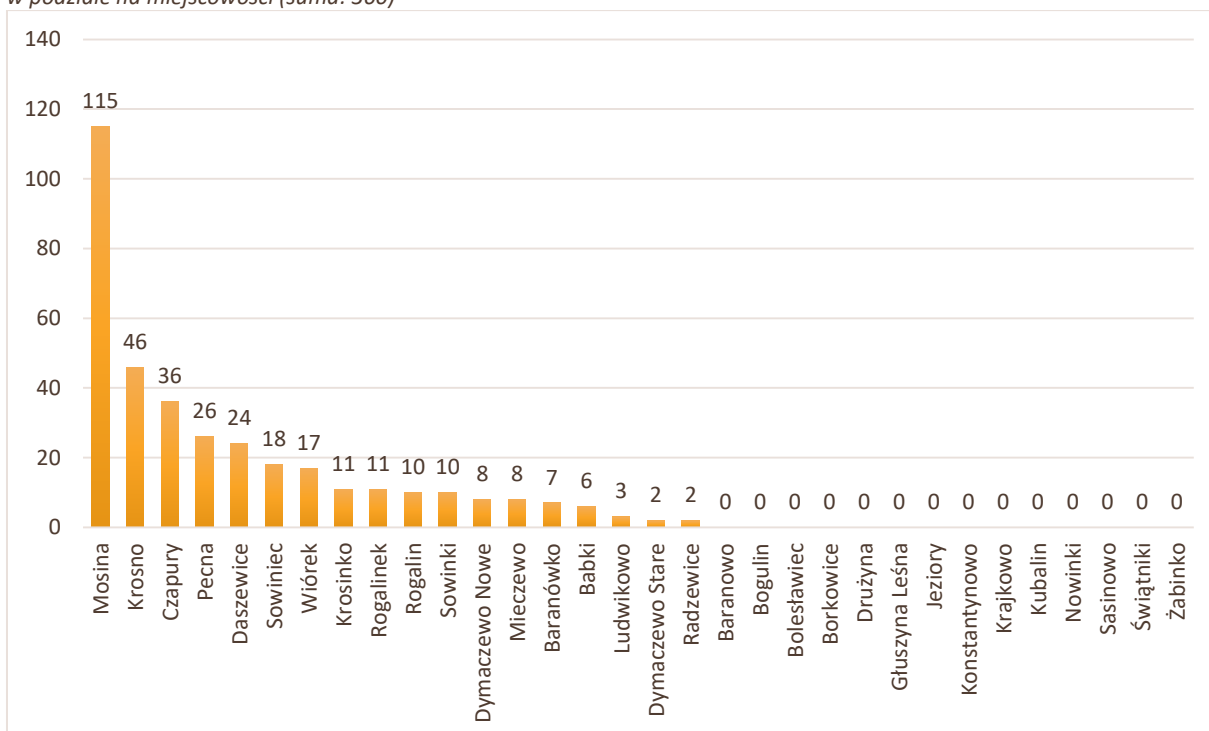
Leśna	0,056
Nizinna	0,055
Wodna	0,052
Akacyjowa	0,051
Śliwkowa	0,050
Czereśniowa	0,048
Zieleniec	0,048
Jaworowa	0,046
Poznańska	0,045
Czarnokurz	0,043
Powstańców Wielkopolskich	0,043
Wybickiego	0,042
Obrzańska	0,041
25 stycznia	0,040
Sosnowa	0,038
Cisowa	0,034
Ptasia	0,034
Fiedlera	0,031
Żeromskiego	0,030
Orzeszkowej	0,029

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

5.1.2.2 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Analizując dane dotyczące przyznanego wsparcia pomocy społecznej ze względu na kryterium bezradności opiekuńczo-wychowawczej można zauważyć, że najczęściej zasiłków przyznanych było rodzinom zamieszkującym Mosinę (115), Krosno (46), Czapury (36), Pecna (26) oraz Daszewice (24).

Rysunek 8 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 360)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Średni udział świadczeń z opieki społecznej (bezradność opiekuńczo-wychowawcza) w populacji ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectw wynosi 1,79, z kolei wartości przewyższające przeciętną wartość gminy charakteryzują sołectwa Baranówko, Dymaczewo Nowe, Sowinki, Sowiniec, Wiórek. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Tabela 31 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100 mieszkańców sołectwa
Sowinki, Sowiniec	12,23
Baranówko	8,24
Dymaczewo Nowe	2,56
Wiórek	2,14
Krosno	1,74
Czapury	1,56

Krosinko, Ludwikowo	1,55
Mieczewo	1,42
Daszewice	1,36
Pecna, Konstantinowo	1,32
Rogalin	1,31
Babki, Kubalin, Głuszyna	1,24
Leśna	
Mosina - obszar miejski	0,87 ⁵²
Rogalinek	0,69
Dymaczewo Stare	0,55
Radzewice	0,50
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Drużyna, Nowinki	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00
Sasinowo	0,00
Świątniki	0,00
Żabinko	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Średnia liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach wychowawczo-opiekuńczych na obszarach miejskich w Gminie (w podziale na ulice) oscyluje na poziomie 0,006 osób na 100 mieszkańców ulicy. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią dotyczącą Miasta:

Tabela 32 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na
-------	---

⁵² Średnia dla obszaru całego miasta.

**bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100
mieszkańców ulicy⁵³**

Szyszkowa	0,150
Leopolda Staffa	0,120
Gruszkowa	0,114
Pożegowska	0,070
Słowackiego	0,060
Leśna	0,056
Kołątaja	0,056
Jaworowa	0,046
Czarnokurz	0,043
Skrajna	0,043
Reymonta	0,039
Plac 20 Października	0,033
Orzeszkowej	0,029
Kalinowa	0,024
Świerkowa	0,022
Wodna	0,022
Dworcowa	0,021
Sosnowa	0,019
Wysoka	0,017
Wiejska	0,016
Chopina	0,016
Leszczyńska	0,014
Kolejowa	0,012
Wybickiego	0,008
25 stycznia	0,008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

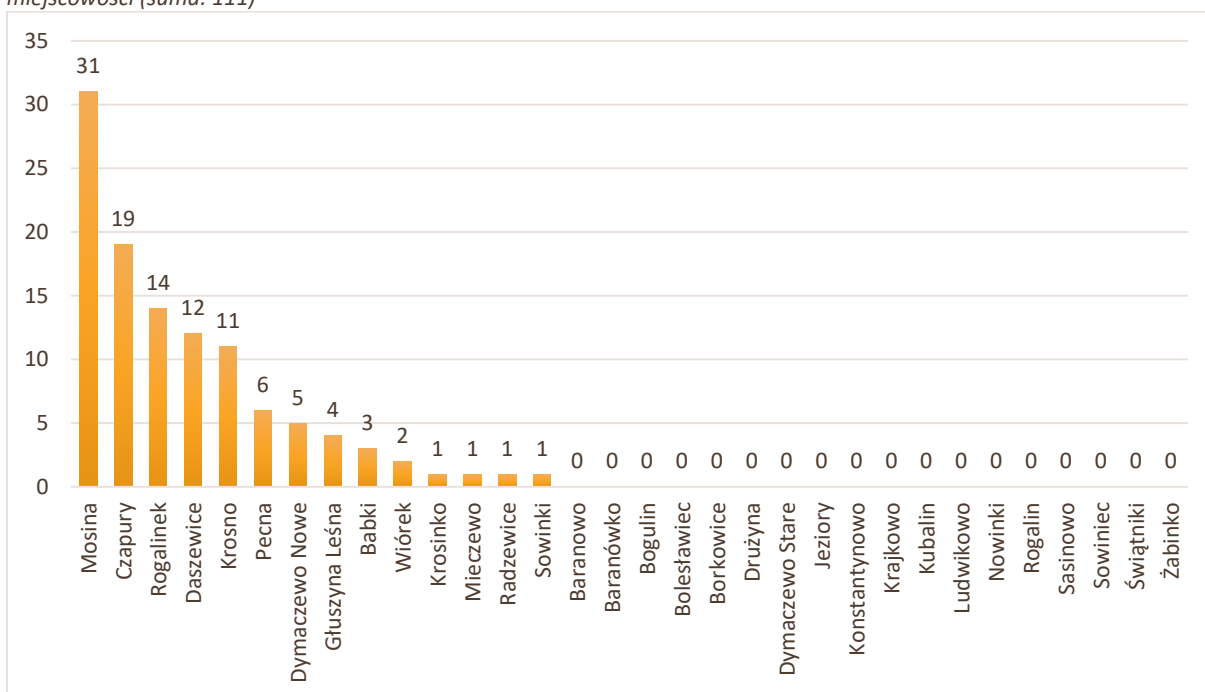
⁵³ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

5.1.2.3 Nadużywanie alkoholu

Analizując dane (zebrane w podziale na sołectwa) dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na nadużywanie alkoholu w Gminie Mosina można zauważyć, że najwięcej uzależnionych osób, które otrzymały wsparcie opieki społecznej, zamieszkuje: Mosiną (31), Czapury (19), Rogalinek (14), Daszewice (12) oraz Krosno (11).

Rysunek 9 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na nadużywanie alkoholu w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 111)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Średnia wartość wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na alkoholizm z uwzględnieniem liczby mieszkańców wynosi 0,35 osoby na każde 100 mieszkańców sołectwa. Obszary, na których wartość ta jest wyższa niż średnia, to:

- Dymaczewo Nowe;
- Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna;
- Rogalinek;
- Czapury;
- Daszewice;
- Sowinki, Sowiniec;

- Krosno.

Szczegółowe dane dotyczące tego aspektu zaprezentowane zostały w poniższej tabeli:

Tabela 33 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców
Dymaczewo Nowe	1,60
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1,44
Rogalinek	0,88
Czapury	0,82
Daszewice	0,68
Sowinki, Sowiniec	0,44
Krosno	0,42
Pecna, Konstantynowo	0,31
Wiórek	0,25
Radzewice	0,25
Mosina - obszar miejski	0,24 ⁵⁴
Mieczewo	0,18
Krosinko, Ludwikowo	0,11
Baranówko	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Drużyna, Nowinki	0,00
Dymaczewo Stare	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00
Rogalin	0,00
Sasinowo	0,00
Świątniki	0,00
Żabinko	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

⁵⁴ Średnia da obszaru całego miasta.

Średnia dotycząca osób objętych opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na obszarach miejskich (podziale na ulice) wynosi 0,002 osoby na 100 mieszkańców ulicy. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią dla Miasta:

Tabela 34 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców ulicy ⁵⁵
Słowackiego	0,075
Kwiatowa	0,060
Śliwkowa	0,050
Budzyńska	0,037
Wiejska	0,033
Fiedlera	0,031
Słoneczna	0,025
Kalinowa	0,024
Czereśniowa	0,016
Sosnowa	0,010
Leśna	0,008
Konopnickiej	0,007
Marcinkowskiego	0,007
Strzelecka	0,004
Wodna	0,003

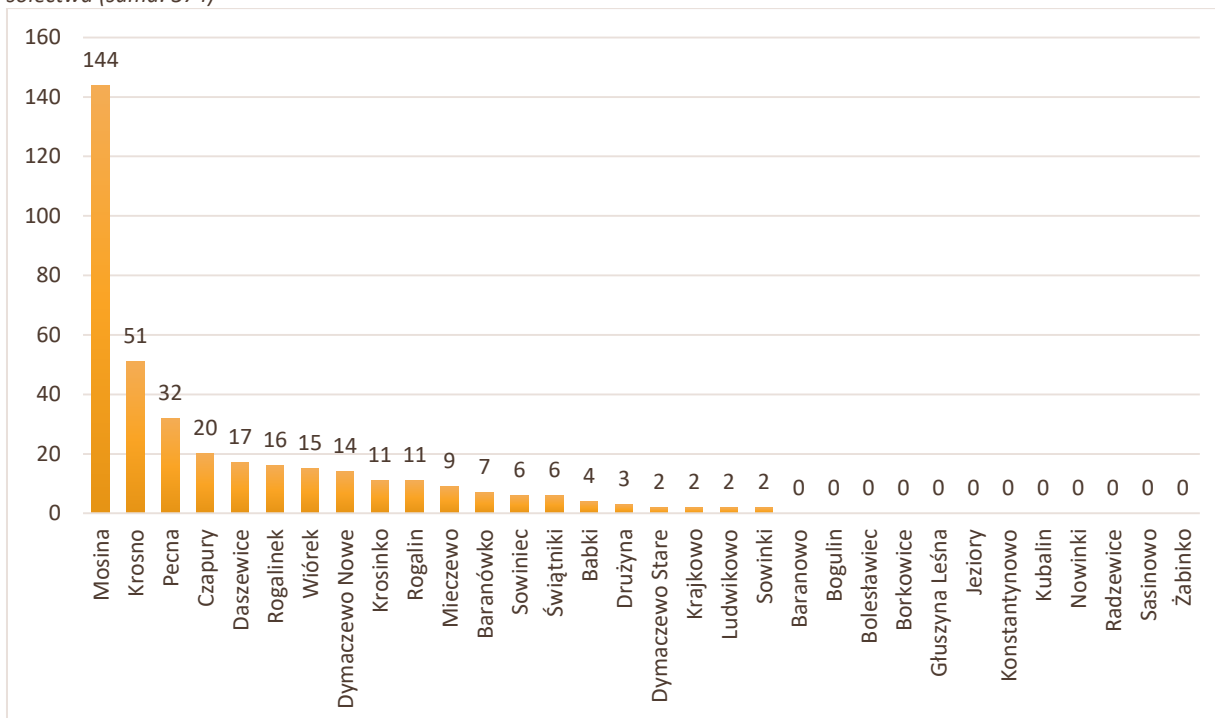
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

5.1.2.4 Niepełnosprawność

Najwięcej osób, którym udzielono wsparcia ze względu na niepełnosprawność w Gminie Mosina zamieszkuje: Mosinę (144), Krosno (51), Pecną (32) oraz Czapury (20). Relatywnie wysoka liczba osób niepełnosprawnych zamieszkuje miejscowości: Daszewice, Rogalinek, Wiórek, Dymaczewo Nowe, Rogalin oraz Krosinko.

⁵⁵ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

Rysunek 10 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na niepełnosprawność w Gminie Mosina w podziale na sołectwa (suma: 374)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Uśredniona liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w przeliczeniu na liczbę mieszkańców poszczególnych sołectw wyniosła 0,23 osoby na każde 100 mieszkańców sołectwa. Sołectwa, które charakteryzowały się zawyżonym względem wartości średniej w Gminie wynikiem to:

Tabela 35 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców
Baranówko	8,24
Dymaczewo Nowe	4,49
Sowinki, Sowiniec	3,49
Krosno	1,93
Świątniki	1,92
Wiórek	1,89
Pecna, Konstantynowo	1,63

Mieczewo	1,60
Rogalin	1,44
Krosinko, Ludwikowo	1,44
Mosina - obszar miejski	1,09 ⁵⁶
Krajkowo, Baranowo	1,08
Rogalinek	1,01
Daszewice	0,96
Czapury	0,87
Babki, Kubalin, Głuszyna	0,82
Leśna	0,82
Dymaczewo Stare	0,55
Drużyna, Nowinki	0,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Średnia dotycząca osób objętych opieką pomocy społecznej na obszarach miejskich (w podziale na ulice) wynosi 0,02 osoby na 100 mieszkańców każdej z ulic. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią dla Miasta:

Tabela 36 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców ulicy⁵⁷
Piotra Mocka	1,000
Szpakowa	0,250
Klonowa	0,100
Tylna	0,100
Fiedlera	0,094
Słowackiego	0,090
Budzyńska	0,074
Cisowa	0,069

⁵⁶ Średnia dla obszaru całego miasta.

⁵⁷ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

Świerkowa	0,065
Kwiatowa	0,060
Strzałowa	0,050
Zieleniec	0,048
Jaworowa	0,046
Słoneczna	0,041
Pożegowska	0,038
Kopernika	0,037
Ptasia	0,034
Wiejska	0,033
Kolejowa	0,030
Dębowa	0,029
Akacyjowa	0,026
Skrajna	0,022
Marcinkowskiego	0,021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS.

5.1.3 Aktywność społeczna

Za mierzalny wskaźnik obrazujący poziom zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne, uznać można liczbę projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego. Budżet Obywatelski jest *demokratycznym procesem, w którym powierza się mieszkańcom prawo rozdysponowania części środków z budżetu Gminy Mosina na cele, które oni sami uznają za najważniejsze dla zamieszkałego obszaru. Wdrożenie takiego rozwiązania pozwoli mieszkańcom Gminy Mosina uczestniczyć bezpośrednio w projektowaniu części lokalnych wydatków w ramach zasad określonych w załączniku projektu niniejszej uchwały*⁵⁸.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę przedsięwzięć zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego oraz ich przeliczenie na 100 mieszkańców sołectw:

Tabela 37 Projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego

Sołectwo	Zadania zgłoszone do	Zadania zgłoszone do
----------	----------------------	----------------------

⁵⁸ *Budżet Obywatelski Gminy Mosina*, dostępne na: http://bogm.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=1&strona=1 [dostęp: 24.10.2016].

	Budżetu Obywatelskiego	Budżetu Obywatelskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1	0,21
Baranówko	1	1,18
Borkowice, Bolesławiec	1	0,27
Czapury	4	0,17
Daszewice	3	0,17
Drużyna, Nowinki	1	0,14
Dymaczewo Nowe	1	0,32
Dymaczewo Stare		0,00
Krajkowo, Baranowo	1	0,54
Krosno	3	0,11
Krosinko, Ludwikowo	1	0,11
Mieczewo	1	0,18
Pecna, Konstatynowo	5	0,25
Radzewice	1	0,25
Rogalin	1	0,13
Rogalinek	3	0,19
Sowinki, Sowiniec	1	0,44
Sasinowo	2	1,26
Świątniki	1	0,32
Wiórek	1	0,13
Żabinko	3	0,92
Mosina - obszar	16	0,12

miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej Budżet Obywatelski Gminy Mosina, dostępnej na: http://bogm.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=1&strona=1 [dostęp: 24.10.2016r.]

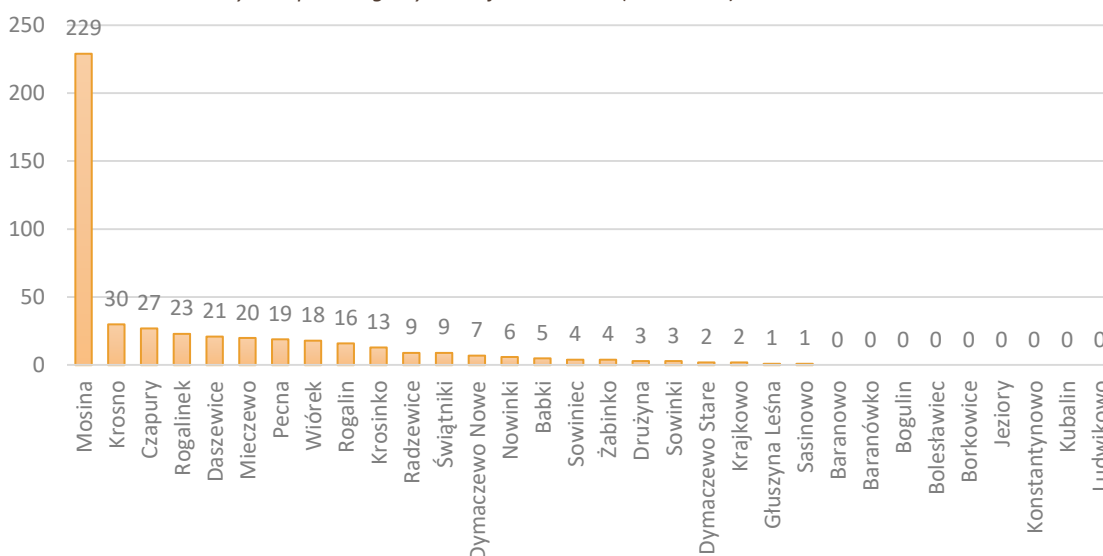
Żaden projekt nie został zgłoszony w sołectwie Dymaczewo Stare.

5.2. Sfera gospodarcza

5.2.1. Bezrobocie

Aspektem, który w znaczącym stopniu wpływa na powstawanie zjawisk problemowych jest bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, największa liczba bezrobotnych znajduje się na terenie miasta Mosina (229 osób bezrobotnych). Stosunkowo wysoką liczbę w tym zakresie odnotowano również na terenach takich jak Krosno (30), Czapury (27) i Rogalinek (23).

Wykres 17 Liczba bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach (suma: 472)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Problem bezrobocia w kontekście najwyższej koncentracji zjawiska (stosunek liczby bezrobotnych do liczby mieszkańców sołectwa) na terenie Gminy Mosina w największym stopniu dotyczy mieszkańców sołectw:

- Mieczewo (3,55 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Sowinki, Sowiniec (3,06 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Świątniki (2,88 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);

- Wiórek (2,27 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Radzewice (2,26 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Dymaczewo Nowe (2,24 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Rogalin (2,10 bezrobotnych na każde 100 mieszkańców).

Tabela 38 Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa
Mieczewo	3,55
Sowinki, Sowiniec	3,06
Świątniki	2,88
Wiórek	2,27
Radzewice	2,26
Dymaczewo Nowe	2,24
Rogalin	2,10
Mosina - obszar miejski ⁵⁹	1,74
Rogalinek	1,45
Krosinko, Ludwikowo	1,44
Drużyna, Nowinki	1,24
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1,24
Żabinko	1,22
Daszewice	1,19
Czapury	1,17
Krosno	1,13
Krajkowo, Baranowo	1,08
Pecna, Konstantynowo	0,97
Sasinowo	0,63
Dymaczewo Stare	0,55
Baranówko	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Średnia dotycząca osób bezrobotnych na obszarach miejskich (w podziale na ulice) wynosi 0,016 osoby na 100 mieszkańców każdej z ulic. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią:

⁵⁹ Średnia dla obszaru całego miasta.

Tabela 39 Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców ulicy ⁶⁰
Piotra Mocka	0,333
Jacka Malczewskiego	0,200
Szyszkowa	0,100
Śliwkowa	0,100
Bronisława Malinowskiego	0,083
Szkolna	0,071
Fiedlera	0,063
Wybickiego	0,059
Nizinna	0,055
Wrzosowa	0,053
Ptasia	0,051
Kalinowa	0,048
Skrzynecka	0,048
Zieleniec	0,048
Gruszkowa	0,045
Chopina	0,043
Podgórna	0,043
Słoneczna	0,041
Kwiatowa	0,040
Leopolda Staffa	0,040
Kasztanowa	0,039
Sosnowa	0,038
Jasna	0,035
Łąkowa	0,034

⁶⁰ Średnia dla miasta w podziale na ulice.

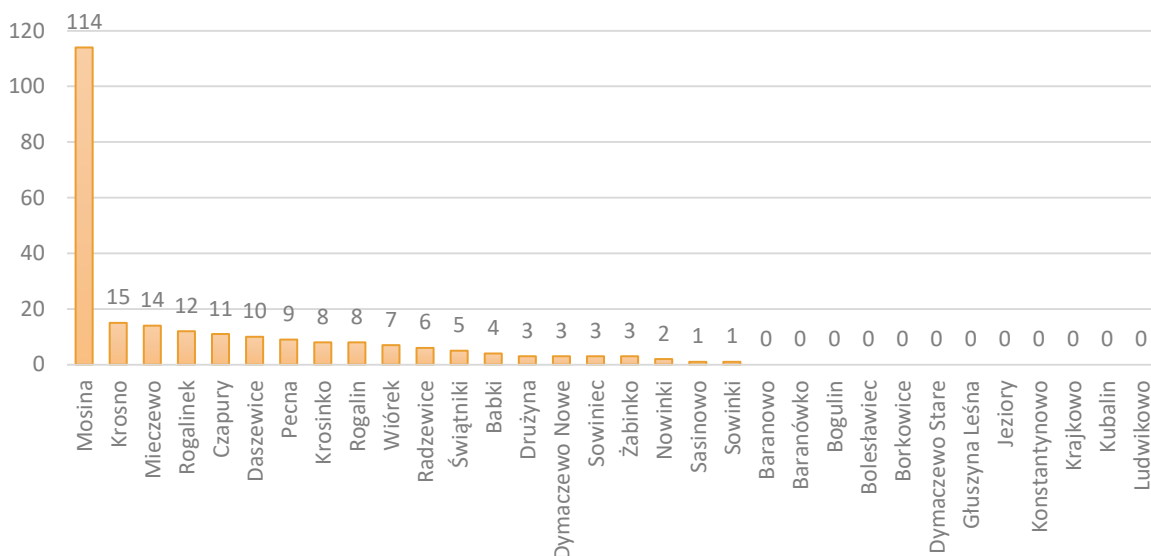
Czereśniowa	0,032
Konopnickiej	0,028
25 stycznia	0,028
Jarzynowa	0,028
Targowa	0,027
Skryta	0,027
Porzeczkowa	0,027
Poznańska	0,026
Wiejska	0,025
Długa	0,024
Mickiewicza	0,024
Piaskowa	0,024
Bolesława Śmiałego	0,024
Krotowskiego	0,023
Skrajna	0,022
Ogrodowa	0,021
Szosa Poznańska	0,020
Tylna	0,020
Brzoskwiniowa	0,020
Torowa	0,019
Kilińskiego	0,019
Sremska	0,019
Wodna	0,019
Rzeczypospolitej Mosińskiej	0,018
Kolejowa	0,018
Żeromskiego	0,018
Nowa	0,017
Wysoka	0,017
Jana Cybisa	0,017
Strzałowa	0,017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

5.2.2. Bezrobocie długotrwałe

Bezrobocie długotrwałe jest cechą charakteryzującą osoby nieaktywne zawodowo powyżej 12 miesięcy. W Gminie Mosina najwięcej osób długotrwałe bezrobotnych zarejestrowanych jest w Mieście Mosina (114), powyżej 10 osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy występuje również w Krośnie, Mieczewie, Rogalinie oraz Czapurach.

Rysunek 11 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 239)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Przeciętny udział osób długotrwałe bezrobotnych w populacji Gminy (w podziale na sołectwa) wynosi 0,81 osoby na każde 100 mieszkańców sołectwa. Największy udział długotrwałe bezrobotnych w liczbie mieszkańców ma miejsce w sołectwach:

- Mieczewo (2,48 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Sowinki, Sowiniec (1,75 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Świątniki (1,60 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Radzewice (1,51 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Rogalin (1,05 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Dymaczewo Nowe (0,96 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Żabinko (0,92 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Krosinko, Ludwikowo (0,89 długotrwałe bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);

- Wiórek (0,88 długotrwale bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Mosina - obszar miejski (0,87 długotrwale bezrobotnych na każde 100 mieszkańców);
- Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna (2,48 długotrwale bezrobotnych na każde 100 mieszkańców).

Tabela 40 Długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa

Sołectwo	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	0,82
Baranówko	0,00
Borkowice, Bolesławiec	0,00
Czapury	0,48
Daszewice	0,57
Drużyna, Nowinki	0,69
Dymaczewo Nowe	0,96
Dymaczewo Stare	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00
Krosno	0,57
Krosinko, Ludwikowo	0,89
Mieczewo	2,48
Pecna, Konstatynowo	0,46
Radzewice	1,51
Rogalin	1,05
Rogalinek	0,76
Sowinki, Sowiniec	1,75
Sasinowo	0,63
Świątniki	1,60

Wiórek	0,88
Żabinko	0,92
Mosina - obszar miejski	0,87 ⁶¹

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Średnia dotycząca osób długotrwale bezrobotnych na obszarach miejskich (w podziale na ulice) wynosi 0,008 osoby na 100 mieszkańców każdej z ulic. Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice, które wartością wskaźnika przewyższyły średnią:

Tabela 41 Długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice

Ulica	Długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Piotra Mocka	0,333
Szyszkowa	0,100
Fiedlera	0,063
Ptasia	0,051
Śliwkowa	0,050
Zieleniec	0,048
Gruszkowa	0,045
Kalinowa	0,036
Sosnowa	0,029
Kasztanowa	0,026
Wybickiego	0,025
Łąkowa	0,025
Słoneczna	0,025
Skrzynecka	0,024
Nizinna	0,022
Skrajna	0,022
Chopina	0,022

⁶¹ Średnia dla obszaru całego miasta.

Ogrodowa	0,021
Szosa Poznańska	0,020
Kwiatowa	0,020
Poznańska	0,019
Kilińskiego	0,019
Podgórna	0,017
Wysoka	0,017
Wiejska	0,016
Targowa	0,016
Wodna	0,015
Orzeszkowej	0,015
Konopnickiej	0,014
Leszczyńska	0,014
Kołątaja	0,014
Krotowskiego	0,014
Obrzańska	0,014
Farbiarska	0,013
Rzeczypospolitej Mosińskiej	0,012
Długa	0,012
Żeromskiego	0,012
Bolesława Śmiałego	0,012
Reja	0,012
Cisowa	0,011
Czarnokurz	0,011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

5.2.3. Działalność gospodarcza

Problemy gospodarcze związane są z poziomem gospodarczym Gminy, który może zostać zobrazowany liczbą podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Obszary

zdegradowane w ujęciu gospodarczym to jednostki urbanistyczne charakteryzujące się najniższą wartością poziomu gospodarczego.

Najniższym wskaźnikiem gospodarczym charakteryzują się:

- Krajkowo, Baranowo;
- Mieczewo;
- Rogalin;
- Dymaczewo Nowe;
- Świątniki;
- Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna;
- Pecna, Konstatynowo;
- Drużyna, Nowinki;
- Baranówko;
- Żabinko;
- Sowinki, Sowiniec;
- Borkowice, Bolesławiec.

Tabela 42 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Mosina

Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r.	Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	28	5,77
Baranówko	4	4,71
Borkowice, Bolesławiec	9	2,42
Czapury	198	8,59
Daszewice	175	9,92
Drużyna, Nowinki	37	5,12
Dymaczewo Nowe	20	6,41
Dymaczewo Stare	28	7,65
Krajkowo, Baranowo	13	6,99
Krosno	214	8,09

Krosinko, Ludwikowo	71	7,88
Mieczewo	37	6,56
Pecna, Konstatynowo	111	5,65
Radzewice	41	10,30
Rogalin	49	6,43
Rogalinek	119	7,51
Sowinki, Sowiniec	7	3,06
Sasinowo	18	11,32
Świątniki	19	6,09
Wiórek	79	9,96
Żabinko	14	4,28
Mosina - obszar miejski	1343	10,19

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia wszystkie ulice Miasta Mosina, na których nie zarejestrowano żadnego podmiotu gospodarczego:

Tabela 43 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych ulic Miasta Mosina

Ulica	Liczba podmiotów gospodarczych
Bronisława Malinowskiego	0
Janusza Kusocińskiego	0
Jarosława Iwaszkiewicza	0
Józefa Chełmońskiego	0
Katarzyny Kobro	0
Kazimierza Górskiego	0
Kornela Makuszyńskiego	0
Królowej Jadwigi	0
Krótką	0
Mariana Obsta	0
Marii Kuncewiczowej	0
Piotra Mocka	0
Ptasia	0
Władysława Łokietka	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

5.3. Sfera środowiskowa

5.3.1. Wyroby zawierające azbest

W roku 2014 w Gminie Mosina na potrzeby opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenów Gminy Mosina” przeprowadzono inwentaryzację wyrobów

azbestowych⁶². Największą ich koncentrację stwierdzono w istniejących budynkach i budowlach. Według wyników przeprowadzonej inwentaryzacji najwięcej wyrobów azbestowych posiadają pokrycia dachowe takie jak:

- Płyta azbestowo – cementowa falista, stosowana w przeważającej ilości jako pokrycie dachowe budynków mieszkalnych, gospodarczych i obiektów przemysłowych
- Płyta azbestowo – cementowa płaska, stosowana jako pokrycie dachów

Dodatkowo przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że na terenie Gminy Mosina występują również rury azbestowo – cementowe stosowane w sieci wodociągowej.

Ilość zinwentaryzowana wyrobów azbestowych w gminie wynosi 3 214,421 Mg., z czego największy udział przypada na wyroby azbestowe II stopnia (1 157,385 Mg.). Na drugim miejscu pod względem udziału wyrobów azbestowych uplasowały się wyroby stopnia III (1 101,292 Mg.), natomiast wyroby zakwalifikowane do I stopnia pilności ich usunięcia wynoszą aż 696,399 Mg⁶³.

Tabela 44 Wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Mosina

Podział na Sołectwa oraz Miasto Mosina	Wyroby zawierające azbest [m ²]	Udział wyrobów azbestowych znajdujących się w danym sołectwie i mieście Mosina w ogólnej powierzchni wyrobów zawierających azbest w Gminie Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	5449	3%
Baranówko	1847	1%
Borkowice, Bolesławiec	5737	3%
Czapury	5660	3%
Daszewice	17149	10%
Drużyna, Nowinki	5894	3%
Dymaczewo Nowe	11754	7%

⁶² Uchwała nr LXIX/484/14 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 30 października 2014r. w sprawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mosina”

⁶³ Geo-Azbest Elektroniczny System Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, www.esip.bazaazbestowa.gov.pl/raporty [data dostępu: 3.08.2016]

Dymaczewo Stare	3768	2%
Krajkowo, Baranowo	11497	7%
Krosno	9452	5%
Krosinko, Ludwikowo	5732	3%
Mieczewo	6055	3%
Pecna, Konstątnowo	7965	5%
Radzewice	2568	1%
Rogalin	14300	8%
Rogalinek	12002	7%
Sowinki, Sowiniec	3147	2%
Sasinowo	7058	4%
Świątniki	4675	3%
Wiórek	3999	2%
Żabinko	10001	6%
Mosina - obszar miejski	17757	10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z tereny Gminy Mosina” (Uchwała nr LXIX/484/14 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 30 października 2014r.)

Na terenie Gminy Mosina największa koncentracja⁶⁴ wyrobów zabierających azbest znajduje się w mieście Mosina (17 757 m²) oraz sołectwach takich jak Daszewice, Dymaczewo Nowe, Krajkowo, Baranówko, Pecna, Konstątnowo, Rogalin, Rogalinek oraz Żabinko. Głównie stanowią one pokrycia budynków gospodarczych oraz mieszkalnych.

5.3.2. Tereny NATURA 2000

Analizując sferę środowiskową warto wspomnieć o obszarach szczególnie istotnych w kontekście terenów stanowiących formy przyrody objęte ochroną programu NATURA 2000.

BĘDLEWO – BIECZYNY⁶⁵

Obszar obejmuje najcenniejszą część zwartego kompleksu leśnego położonego na południowy zachód od Poznania w Dolinie Środkowej Odry. Leży w rozległym obniżeniu przeciętym Kanałem Mosińskim. Przeważającą część obszaru stanowią dobrze wykształcone zbiorowiska leśne: łągi wiązowo-jesionowe (91F0) i jesionowo-olszowe (91E0-3) oraz grądy

⁶⁴ Wskazanie na podstawie średniej arytmetycznej dla Gminy Mosina z podziałem na sołectwa oraz miasto Mosina – średnia powiedzenia – 7884,818 m², średnia dla wskaźnika – 4,55%

⁶⁵ Opracowane na podstawie standardowego formularza danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO). Kod obszaru PLH300039

środkowoeuropejskie (9170). Na terenach leśnych zachowało się wiele drzewostanów ze znacznym udziałem starodrzewi, głównie dębów szypułkowych i jesionów.

Na terenie obszaru stwierdzono 7 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które łącznie zajmują około 43,5% powierzchni ostoi. Większość płatów siedlisk zachowanych jest w stopniu dobrym lub bardzo dobrym, w tym niżowe łągi jesionowo-olszowe (91E0). Do bardzo cennych zaliczyć należy także tutejsze łągi wiązowo-jesionowe oraz grądy środkowoeuropejskie, które są jednymi z najlepiej zachowanych w województwie wielkopolskim. W ich płatach notowano liczne pomnikowe okazy drzew oraz szereg rzadkich i zagrożonych elementów flory.

OSTOJA ROGALIŃSKA⁶⁶

Obszar leży na Nizinie Wielkopolskiej, na południe od Poznania. W części północnej zajmuje powierzchnię Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim, w krajobrazie polodowcowym, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu, na lewym brzegu Warty. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych (m.in. Jezioro Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie, Rosnowskie). Najwyższym wzniesieniem moreny czołowej (132 m n.p.m.) jest Osowa Góra. Występuje tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głązy narzutowe. Są tu również łąki trzęślicowe i pełnikowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W pobliżu jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. W okolicy Jez. Wielkowiejskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcyfilną. Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny śremskiej. Obszar zajmuje tu fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łągowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Większą część

---

⁶⁶ Opracowane na podstawie standardowego formularza danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO). Kod obszaru PLB300017

obszaru pokrywają lasy oraz znaczny udział gruntów ornych. W granicach obszaru występuje co najmniej 26 gatunków ptaków.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) kani czarnej (PCK) i kani rudej, (PCK); nieregularnie gnieździ się batalion (PCK). Gęś zbożowa zimuje w liczbie przekraczającej 1% populacji szlaku wędrówkowego(C3). Ostoja Rogalińska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi rybitwy czarnej i dzięcioła średniego.

OSTOJA WIELKOPOLSKA⁶⁷

Ostoja położona jest na Nizinie Wielkopolskiej. Zajmuje faliste i pagórkowate tereny na lewym brzegu Warty, stanowiąc elementy krajobrazu polodowcowego. Znajduje się tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego o długości 374 km oraz wydmy, rynny, liczne głazy narzutowe, a także 12 jezior polodowcowych (m.in. Budzyńskie, Góreckie, Skrzyńka, Kociołek).

Obszar ostoi obejmują łąki trzęślicowe i peńnikowe. W północno-zachodniej części obszaru, w okolicy Jeziora Wielkomijskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcylfiną. Większą część terenu obszaru porastają lasy.

Na terenie Ostoi Wielkopolskiej znajduje się bogata jest flora roślin naczyniowych, obejmująca 1100 gatunków, a także roślin niższych i grzybów (200 gatunków mchów, 150 gatunków porostów, 364 gatunki grzybów wyższych). Na terenie ostoi znajdują się stanowiska rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych.

ROGALIŃSKA DOLINA WARTY⁶⁸

Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza i zastoiska. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów lęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach

---

⁶⁷ Opracowane na podstawie standardowego formularza danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO). Kod obszaru PLH300010

⁶⁸ Opracowane na podstawie standardowego formularza danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO). Kod obszaru PLH300012

kompleksy łąk. Większą część obszaru (47,7%) pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych (ok. 25%) oraz łąk i pastwisk (ok. 23%). Charakterystyczną cechą obszaru jest grupa kilkuset okazałych starych dębów, występujących na odcinku Rogalinek - Rogalin; najstarsze liczą kilkaset lat, wśród nich rosnące w parku w Rogalinie: "Lech" (609 lat, obwód 910 cm), "Czech" (523 lata, 742 cm) i "Rus" (496 lat, 672 cm) - Pacyniak (1992). W obszarze nagromadzone są liczne, dobrze zachowane i silnie zróżnicowane starorzecza, łąki, łągi i inne typy roślinności związane z naturalną „działalnością” rzeki Warty. Stwierdzono występowanie 16 siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym trzech priorytetowych (6120, 91E0 i 91I0). Spośród nich największy udział mają różnego typu lasy łąkowe (ponad 40% łącznej powierzchni wszystkich siedlisk), świeże łąki (prawie 25%), starorzecza (ok. 16,5%) oraz kwaśne dąbrowy (ok. 11%) - Rosadziński (2010). Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 15 gatunków drzew z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym jednego priorytetowego - pachnicy dębowej. W obszarze występuje także 11 gatunków roślin z krajowej "czerwonej listy" (Zarzycki, Szela 2006).

5.4. Sfera przestrzenno - funkcjonalna

5.4.1. Dostępność infrastruktury medycznej – punkty apteczne

Dostępność infrastruktury medycznej w zakresie ośrodków zdrowia oraz przychodni została szczegółowo opisana w rozdziale **dot. Infrastruktury społecznej: Ochrona zdrowia**.

Na terenie Gminy Mosina działa łącznie 8 punktów aptecznych, z czego 5 w mieście Mosina, i po jednej w sołectwach: Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna, Daszewice oraz Rogalinek. Dostępność podstawowych usług medycznych jest szczególnie ważne w aspekcie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, o której mowa w *Art.9. ust.1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji* (problemy przestrzenno – funkcjonalne).

Tabela 45 Liczba punktów aptecznych w podziale na sołectwa w Gminie Mosina oraz Miasto Mosina

Sołectwa oraz miasto Mosina	Liczba punktów aptecznych	Liczba punktów aptecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1,00	0,21
Baranówko	0,00	0,00

Borkowice, Bolesławiec	0,00	0,00
Czapury	0,00	0,00
Daszewice	1,00	0,06
Drużyna, Nowinki	0,00	0,00
Dymaczewo Nowe	0,00	0,00
Dymaczewo Stare	0,00	0,00
Krajkowo, Baranowo	0,00	0,00
Krosno	0,00	0,00
Krosinko, Ludwikowo	0,00	0,00
Mieczewo	0,00	0,00
Pecna, Konstatynowo	1,00	0,05
Radzewice	0,00	0,00
Rogalin	0,00	0,00
Rogalinek	1,00	0,06
Sowinki, Sowiniec	0,00	0,00
Sasinowo	0,00	0,00
Świątniki	0,00	0,00
Wiórek	0,00	0,00
Żabinko	0,00	0,00
Mosina - obszar miejski	5,00	0,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Mosinie http://www.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&menu=2&artykul=1839&akcja=artykul [data dostępu: 9.11.2016r.]

5.4.2. Dostępność infrastruktury komunikacyjnej

Szczegółowe dane dotyczące komunikacji na terenie Gminy Mosina opisane są w rozdziale **dot. Infrastruktury technicznej: drogi i komunikacja**.

Najwięcej linii autobusowych przechodzi przez miasto Mosina, jednakże z uwagi na znaczną liczbę mieszkańców tego obszaru jest to liczba niewystarczająca, aby zapewnić komfort i swobodne poruszanie się mieszkańcom. Sołectwami dla których wartości wskaźnika są najniższe są: Baranówko, Pecna, Konstantynowo, Żabinko oraz Krosinko, Ludwikowo.

Tabela 46 Liczba linii autobusowych obsługujących dane sołectwo oraz miasto Mosina

Sołectwa oraz miasto Mosina	Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar	Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	1,00	0,21
Baranówko	0,00	0,00

Borkowice, Bolesławiec	1,00	0,27
Czapury	1,00	0,04
Daszewice	1,00	0,06
Drużyna, Nowinki	1,00	0,14
Dymaczewo Nowe	1,00	0,32
Dymaczewo Stare	1,00	0,27
Krajkowo, Baranowo	1,00	0,54
Krosno	1,00	0,04
Krosinko, Ludwikowo	1,00	0,11
Mieczewo	1,00	0,18
Pecna, Konstatynowo	0,00	0,00
Radzewice	1,00	0,25
Rogalin	1,00	0,13
Rogalinek	1,00	0,06
Sowinki, Sowiniec	1,00	0,44
Sasinowo	1,00	0,63
Świątniki	1,00	0,32
Wiórek	2,00	0,25
Żabinko	0,00	0,00
Mosina - obszar miejski	6,00	0,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej http://www.mosina.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=264&strona=1 [data dostępu: 09.11.2016r.]

5.5. Sfera techniczna

Ze sferą techniczną związane jest wskazanie degradacji stanu technicznego obiektów. Jako odzwierciedlenie powyższego analizie poddano położenie zabytków w obrębie Gminy. Ich obecność ma podwójny charakter. Może pływać na atrakcyjność turystyczną regionu, ale również wiązać się ze zdegradowaną infrastrukturą techniczną regionu. Ich konserwacja, wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Obecność budynku zabytkowego może również utrudniać jakiegokolwiek działania, ponieważ prowadzenie prac nad takim obiektem każdorazowo wymaga uzgodnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na szczególną uwagę zasługuje:

- Synagoga w Mosinie

Synagoga w Mosinie zlokalizowana jest przy ulicy Niezłomnych 1. Budynek został wzniesiony w latach 1876-1890. Podczas II wojny światowej został on zniszczony. Udało się zachować część oryginalnego wystroju zewnętrznego. Po II wojnie światowej obiekt użytkowano jako

sklep i magazyn. Od lat 80. XX w. gmach dawnej synagogi jest przeznaczony na cele muzealne. W roku 1986 budynek poddano częściowemu remontowi, adaptując na potrzeby Izby Muzealnej. Od roku 1993 funkcjonuje w tym miejscu Galeria Miejska.

W 2007 r. przeprowadzono remont budynku finansowany ze środków gminnych.

- Kokotek

W budynku Kokotka w Mosinie przy ul. Wawrzyniaka, w ostatnich latach działała prywatna szkoła. Obiekt z uwagi na swoje walory architektoniczne i wiek znajduje się pod opieką konserwatora zabytków. W ostatnich latach budynek nie był poddawany żadnym pracom konserwatorskim, stał opuszczony. Aktualnie znajduje się w bardzo złym stanie technicznym.

Od 30 czerwca 2012r. wyrokiem sądu budynek ponownie znajduje się we własności Gminy Mosina.

Budynek stanowi jeden z najciekawszych obiektów architektonicznych Gminy. Od kilku lat stoi jednak pusty. Władze Gminy chcąc nadać mu nowy, edukacyjny walor planują w nim stworzyć Centrum Nauki o Wodzie.

- Zespół dworsko – folwarczny (majątek Budzyń z folwarkiem Pożegowo)

Obiekt pochodzący z końca XIX wieku zlokalizowany jest w Mosinie. Zespół dworsko – folwarczny składa się z:

- Dworu z 1870r.,
- Obory z końca XIX wieku, obecnie pełniące funkcje budynku mieszkalnego,
- Chlewni z końca XIX wieku, obecnie pełniące funkcje budynku wielofunkcyjnego,
- Stodoły z końca XIX wieku, obecnie pełniące funkcje budynku wielofunkcyjnego,
- Czworaka z końca XIX wieku, obecnie pełniące funkcje Domu,
- Ośmioraka z końca XIX wieku, obecnie pełniące funkcje Domu.

W roku 1926 majątek Budzyń (liczył 398 ha) był we własności Ludwika Budzyńskiego.

Aktualnie Dwór jest bardzo zaniedbany, a kompleks pełni głównie funkcje mieszkalne. Pokrycia dachowe charakteryzują się znacznym stopniem korozji biologicznej i technicznej. Na tynkach i ścianach obserwuje się pęknięcia i rysy.

- Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy im. Stanisława Staszica w Ludwikowie

Obiekt położony jest na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego, we wsi Ludwikowo. Jego pochodzenie datuje się na XIII wiek.

Ludwikowo, ze względu na swoje położenie na przestrzeni lat głównie spełniało funkcje uzdrowiskowe. Pod koniec XIX w. stało się miejscem lokalizacji sanatorium leczącego choroby płuc. Obecnie dawny pensjonat jest pawilonem nr 1 szpitala należącego do Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów.

„Podstawowym zadaniem WCPiT jest udzielanie specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń w zakresie chorób płuc i gruźlicy oraz towarzyszących im chorób wewnętrznych, diagnostyki chorób płuc, chirurgii klatki piersiowej, chemioterapii nowotworów, prowadzenie działalności dydaktycznej, naukowo - badawczej oraz promocja zdrowia⁶⁹”

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zabytkowych budynków według Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na terenie poszczególnych sołectw Gminy. Ich największa liczba znajduje się w sołectwie Rogalin oraz na terenie miasta Mosina.

Tabela 47 Liczba zabytkowych budynków w poszczególnych sołectwach z gminnej ewidencji zabytków

Podział na sołectwa oraz miasto Mosina	Liczba zabytkowych budynków według Gminnej Ewidencji Zabytków
Czapury	0
Dymaczewo Nowe	1
Dymaczewo Stare	1
Daszewice	2

⁶⁹ Strona Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów, dostępne na: <http://wcpit.pl/pl/o-nas/misja,7> [dostęp: 7.11.2016].

Rogalinek	2
Sasinowo	2
Wiórek	2
Baranówko	3
Drużyna, Nowinki	4
Radzewice	6
Żabinko	6
Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna	7
Mieczewo	9
Świątniki	9
Krosno	10
Sowinki, Sowiniec	10
Borkowice, Bolesławiec	11
Krajkowo, Baranowo	11
Pecna, Konstatynowo	13
Krosinko, Ludwikowo	15
Rogalin	22
Mosina - obszar miejski	196

Źródło: *Gminna Ewidencja Zabytków Miasta i Gminy Mosina*, dostępne na: http://www.mosina.pl/asp/pliki/000aktualnosc__2010/gminna_ewidencja_zabytkow_miasta_i_gminy_mosina.pdf [dostęp: 24.10.2016].

5.6. Podsumowanie koncentracji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych

Tabela 48 zawiera sumaryczne zestawienie liczby zjawisk kryzysowych na obszarze gminy Mosina. Kolorem różowym zaznaczono sołectwa, w których dane zjawisko kryzysowe przekracza średnią dla Gminy Mosina. Kolorem zielonym wskazano na obszary rewitalizacji. Poszczególnym wyznacznikom zostały przypisane określone wagi zgodnie z wytycznymi zawartymi w tabeli poniżej.

Tabela 48 Wagi przyznawane wyznacznikom

wyznacznik	waga	uzasadnienie
Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa lub miasta Mosina	7%	ze względu na znaczenie kapitału społecznego oraz aktywność społeczną warunkująca rozwój innych elementów społeczności lokalnej
Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	ważny aspekt jednak nie obrazuje bezrobocia w takim stopniu jak bezrobocie długotrwałe
Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	10%	z racji wskazywania na nasilenie się zjawiska bezrobocia w danym przedziale czasu, cecha sprzyjająca powstaniu innych negatywnych zjawisk
Liczba przypadków kradzieży samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	10%	wskazuje na poziom poczucia bezpieczeństwa, związanego również z koniecznością dojazdów do miejsca pracy poza miejscem zamieszkania czy też poruszania się po terenie gminy
Liczba przypadków kradzieży mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	poziom poczucia bezpieczeństwa majątku własnego
Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	warunkuje rozwój gospodarczy
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	pomoc społeczna analizowana w ramach różnych wskaźników, zsumowanie wskazuje na istotę wag problemów społecznych
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	5%	przyczynia się do nawarstwiania się problemów w kolejnych pokoleniach (międzygeneracyjny wymiar ubóstwa)
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	5%	czynnik wzmacniający postawę nieradzenia sobie z ubóstwem (wzrost poziomu potrzeby opieki)
Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób danego sołectwa oraz miasta Mosina	5%	wskaźnik o charakterze trwałym i dotyczący długiej perspektywy czasowej

Udział wydanych koncesji typu A, B, C w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	5%	powiązanie z problemem udzielania wsparcia przez pomoc społeczną z tytułu nadużywania alkoholu
Zadania zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	7%	poziom partycypacji społecznej
Udział wyrobów azbestowych znajdujących się w danym sołectwie i mieście Mosina w ogólnej powierzchni wyrobów zawierających azbest w Gminie Mosina	3%	szkodliwość dla zdrowia, funkcjonują programy usuwania wyrobów azbestowych
Liczba punktów aptecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	czynnik sprzyjający dbałości o zdrowie, dostępność do leków w przeważającej części jest odpłatna
Liczba linii autobusowych obsługujących dany obszar w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego sołectwa oraz miasta Mosina	3%	czynnik warunkujący rozwój zintegrowanego transportu, ekologicznego, większa uwaga przez mieszkańców gminy zwracana jest nadal na transport samochodowy
Liczba zabytkowych budynków z gminnej ewidencji zabytków	10%	wskazuje na potencjalną degradację obiektów budowlanych oraz koszty związane z utrzymaniem zabytków
lokalizacja punktu świadczenia opieki zdrowotnej o charakterze ponadregionalnym	10%	ranga jednostki świadczącej usługi z zakresu opieki zdrowotnej, zakres i charakter usług
bliskość szczególnej formy ochrony przyrody (parku narodowego)	5%	symultaniczne występowanie ograniczeń oraz potencjałów na danym terenie

Źródło: opracowanie własne

6. Analiza SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu

Tabela 49 Analiza SWOT

Sfera społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bogata oferta kulturalna • Działalność organizacji pozarządowych • Bliskość Poznania związana z dostępem do jego zasobów z zakresu kultury, szkolnictwa, rynku pracy • Aktywność ośrodków sportu i rekreacji • Stosunkowo duża liczba szkół i przedszkoli 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczny udział ludności w wieku poprodukcyjnym • Wysoka liczba osób korzystających z opieki społecznej • Występowanie patologii społecznych, takich jak: bezradność, ubóstwo, alkoholizm • Występowanie problemu przestępczości • Wykluczenie społeczne mieszkańców dotkniętych problemami społecznymi (takimi jak ubóstwo czy alkoholizm)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość partycypacji w wydarzeniach organizowanych na terenie Poznania • Pozytywne trendy w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (aktywizacja społeczności lokalnej) • Rozwój instytucji wspierających organizacje pożytku publicznego • Możliwość korzystania z „dobrych praktyk” rewitalizacyjnych (dostęp do rozwiązań, sposobów wdrażania i pomysłów) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bogatsza oferta kulturalna w Poznaniu • Postępujące starzenie się społeczeństwa • Coraz niższy wskaźnik przyrostu naturalnego • Bogatsza oferta szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i średniego w Poznaniu
Sfera gospodarcza	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie geograficzne / bliskość Poznania • Teren atrakcyjny dla potencjalnych przedsiębiorców (bliskość Poznania) • Wysoka liczba osób w wieku produkcyjnym • Dobra komunikacja z ośrodkami miejskimi znajdującymi się w okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy • Mała liczba podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób • Wyjazd młodych osób w poszukiwaniu pracy w dużym mieście • Obszary NATURA 2000 blokujące rozwój
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie kapitału zagranicznego • Nawiązywanie współpracy gospodarczej z podmiotami z okolicznych ośrodków miejskich • Możliwość korzystania z „dobrych 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość nasilania się kryzysu gospodarczego w kraju • Stan bezrobocia w kraju • Wzrastający poziom nierówności w poziomie uzyskiwanych dochodów • Stosowanie nieodpowiedniej polityki

<p>praktyk” rewitalizacyjnych (dostęp do rozwiązań, sposobów wdrażania i pomysłów)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków na przedsięwzięcia z zakresu aktywizacji zawodowej i podnoszenia poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców 	<p>socjalnej</p>
Sfera przestrzenna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne/bliskość miasta Poznania • Bogactwo walorów środowiskowych i przyrodniczych (tereny leśne, jeziora, dolina Warty) • Bogactwo obiektów zabytkowych (w tym kompleks pałacowy w Rogalinie) • Dostępność atrakcyjnych terenów pod rozwój infrastruktury mieszkalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan infrastruktury technicznej, w tym mieszkaniowej i transportowej (parkingi, drogi) • Bariery architektoniczne • Zły stan obiektów zabytkowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość atrakcyjnych turystycznie i rozpoznawalnych terenów (bliskość Poznania) • Możliwość korzystania z „dobrych praktyk” rewitalizacyjnych (dostęp do rozwiązań, sposobów wdrażania i pomysłów) • Możliwość pozyskiwania zewnętrznych funduszy na rzecz projektów zakładających modernizację infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Zatrucie środowiska przez sąsiednie ośrodki miejskie • Zagrożenia wynikające z rozwoju działalności gałęzi przemysłu • Degradacja obszarów w dolinie Warty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych do analizy desk research oraz danych wskaźnikowych.

7. Identyfikacja obszarów kryzysowych

7.1. Podsumowanie: obszary zdegradowane

Obszary zdegradowane wyznaczono w wyniku analizy stanu sołectw z uwzględnieniem takich czynników, jak: liczba działających organizacji pozarządowych, liczba osób bezrobotnych, liczba świadczeń pomocy społecznej, liczba kradzieży, liczba włamań, liczba czynów rozbójniczych oraz liczba kradzieży samochodów.

W poniżej przedstawionej tabeli zaprezentowane zostało zbiorcze zestawienie analizowanych wskaźników dla obszaru miasta. Szczegółowe zestawienie dotyczące całej Gminy (sołectwa oraz obszar miasta Mosina) znajduje się z rozdziale 4. Metodologia.

W przypadku dziewięciu kolumn (pomoc społeczna, bezrobocie, wydane koncesje na alkohol, zabytki) kolorem czerwonym oznaczono wartości przekraczające wartość średnią dla ulic. Natomiast pozostałe zaprezentowane dane oznaczone kolorem czerwonym wskazują na wartości poniżej średniej.

Zbiorcze zestawienie wskaźników i związanych z nimi wyliczeń zawiera poniższa tabela.

Tabela 51 Zbiorcze zestawienie wskaźników z podziałem na ulice na terenie Miasta Mosina

Nazwa ulicy	Liczba ludności	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców miasta Mosina	Liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału	Liczba przypadków kradzieży mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału	Liczba przypadków kradzieży samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki podziału	Liczba przypadków kradzieży z włamaniem w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Liczba podmiotów gospodarczych posiadających status aktywny na dzień 22.08.2016r. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób danej jednostki podziału	Liczba zabytkowych budynków z gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	Udział wydanych koncesji typu A, B, C w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału
25 stycznia	247	0,00	2,83	0,81	0,81	0,00	0,00	4,86	4,05	0,81	0,00	0,00	0,00	0,00
Adama Asnyka	77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Agrestowa	69	0,00	1,45	0,00	0,00	0,00	0,00	5,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Akacyjowa	78	0,00	3,85	2,56	1,28	0,00	0,00	11,54	5,13	0,00	0,00	2,56	0,00	0,00
Aleksandra Fredry	16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Artura Grottgera	14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bolesława Chrobrego	84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bolesława Krzywoustego	162	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,11	1,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bolesława Śmiałego	84	0,00	2,38	1,19	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bronisława	12	0,00	8,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Malinowskiego														
Brzoskwiniowa	51	0,00	1,96	0,00	0,00	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Brzozowa	43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budzyńska	27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22,22	14,81	0,00	3,70	7,41	0,00	0,00
Bukowa	77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cedrowa	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Chodkiewicza	63	0,00	1,59	0,00	0,00	0,00	0,00	6,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Chopina	186	0,00	4,30	2,15	0,00	0,00	0,00	4,84	2,15	1,61	0,00	0,54	0,00	0,54
Cisowa	87	0,00	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00	12,64	3,45	0,00	0,00	6,90	0,00	0,00
Cypriana Kamila Norwida	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Czajkowskiego	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Czarnieckiego	59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Czarnokurz	92	0,00	1,09	1,09	0,00	0,00	0,00	4,35	4,35	4,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Czereśniowa	188	0,00	3,19	0,53	0,00	0,00	0,53	5,85	4,79	0,00	1,60	1,60	0,00	0,00
Czwartaków	16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dembowskiego	56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dębowa	69	0,00	1,45	0,00	0,00	0,00	0,00	8,70	1,45	0,00	0,00	2,90	0,00	0,00
Długa	82	0,00	2,44	1,22	0,00	0,00	0,00	4,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dworcowa	187	3,21	1,07	0,00	0,53	0,00	0,00	3,21	2,14	2,14	0,00	1,60	0,00	0,00
Farbiarska	75	0,00	1,33	1,33	0,00	0,00	2,67	13,33	2,67	0,00	0,00	0,00	6,67	8,00
Fiedlera	32	0,00	6,25	6,25	0,00	0,00	0,00	103,13	3,13	0,00	3,13	9,38	12,50	0,00
Gajowa	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gałczyńskiego	62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Garbarska	38	0,00	0,00	0,00	2,63	2,63	0,00	23,68	0,00	0,00	0,00	0,00	7,89	0,00
Głogowa	84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grabowa	64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gruszkowa	88	0,00	4,55	4,55	0,00	0,00	0,00	7,95	12,50	11,36	0,00	0,00	0,00	0,00

Henryka Łasaka	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Huberta Wagnera	7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jabłkowa	71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jacka Malczewskiego	5	0,00	20,00	0,00	40,00	0,00	0,00	80,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jagodowa	68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jana Brzechwy	31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jana Cybisa	60	0,00	1,67	0,00	3,33	3,33	0,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jana Matejki	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Janiny Porazińskiej	23	0,00	0,00	0,00	4,35	0,00	0,00	8,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Janusza Kusocińskiego	27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaroslawa Iwaszkiewicza	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jasna	113	0,00	3,54	0,88	0,00	0,00	0,00	6,19	7,96	0,00	0,00	1,77	0,00	0,00
Jaworowa	87	0,00	1,15	0,00	0,00	0,00	0,00	8,05	4,60	4,60	0,00	4,60	0,00	0,00
Jesionowa	65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jeziorna	67	0,00	1,49	0,00	0,00	0,00	0,00	11,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jodłowa	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Józefa Chełmońskiego	9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliana Fałata	18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliana Tuwima	19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliana Niemcewicz	9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalinowa	84	0,00	4,76	3,57	0,00	0,00	0,00	3,57	0,00	2,38	2,38	0,00	0,00	0,00
Kanałowa	49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kasprowicza	101	0,00	0,00	0,00	0,99	0,00	0,00	8,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kasztanowa	77	0,00	3,90	2,60	0,00	0,00	0,00	11,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Katarzyny Kobro	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaziemierza Górskiego	24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaziemierza Odnowiciela	17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kilińskiego	52	0,00	1,92	1,92	0,00	0,00	0,00	7,69	1,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Klonowa	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	10,00	0,00	0,00
Kolejowa	166	0,00	1,81	0,60	1,20	0,00	0,00	10,84	2,41	1,20	0,00	3,01	10,84	0,60
Kołątaja	71	0,00	1,41	1,41	1,41	1,41	0,00	7,04	7,04	5,63	0,00	0,00	0,00	0,00
Konopnickiej	141	1,42	2,84	1,42	0,00	0,00	0,00	15,60	0,71	0,00	0,71	0,71	0,00	2,13
Kopernika	27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,81	14,81	0,00	0,00	3,70	0,00	0,00
Kornela Makuszyńskiego	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kościelna	14	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	21,43	0,00
Kościuszki	45	4,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,33	0,00	0,00	0,00	0,00	22,22	0,00
Krańcowa	34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krasickiego	63	1,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,59
Krosinska	102	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98
Krotowskiego	217	0,46	2,30	1,38	0,00	0,00	0,46	15,21	2,76	0,00	0,00	0,00	19,35	0,00
Królowej Jadwigi	17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krótką	35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kwiatowa	50	0,00	4,00	2,00	0,00	0,00	0,00	14,00	8,00	0,00	6,00	6,00	0,00	0,00
Leopolda Staffa	25	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,00	12,00	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Leszczyńska	353	0,00	1,42	1,42	0,00	0,00	0,00	18,13	1,70	1,42	0,00	0,00	0,00	0,85
Leśmiana	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Leśna	124	0,00	1,61	0,81	0,00	0,00	0,00	12,10	5,65	5,65	0,81	0,00	0,00	0,81

Łazienna	66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Łąkowa	119	0,00	3,36	2,52	0,00	0,00	0,00	5,88	1,68	0,00	0,00	1,68	0,00	0,00
Marcinkowskiego	141	0,00	1,42	0,71	0,00	0,00	0,00	9,22	0,00	0,00	0,71	2,13	0,00	0,00
Mariana Obsta	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Marii Dąbrowskiej	23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Marii Kuncewiczowej	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mickiewicza	205	0,00	2,44	0,98	0,00	0,00	0,00	9,76	0,00	0,00	0,00	0,00	8,29	0,00
Mieszka I	73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modrzewiowa	16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mokra	52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Moniuszki	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Morelowa	81	0,00	1,23	0,00	0,00	0,00	0,00	2,47	0,00	0,00	0,00	1,23	0,00	0,00
Mostowa	38	0,00	0,00	0,00	2,63	2,63	0,00	7,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Niezlomnych	26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69,23	0,00	0,00	0,00	0,00	19,23	3,85
Nizinna	91	0,00	5,49	2,20	0,00	0,00	0,00	3,30	5,49	0,00	0,00	1,10	0,00	0,00
Nowa	59	0,00	1,69	0,00	0,00	0,00	0,00	6,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nowowiejskiego	21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obrzańska	74	0,00	1,35	1,35	0,00	0,00	0,00	4,05	4,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogrodowa	48	0,00	2,08	2,08	0,00	0,00	0,00	10,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olchowa	49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Orzeszkowej	68	0,00	1,47	1,47	0,00	0,00	0,00	7,35	2,94	2,94	0,00	0,00	0,00	0,00
Osiedlowa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paderewskiego	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Piaskowa	209	0,00	2,39	0,48	0,96	0,48	0,00	12,44	0,48	0,00	0,00	0,96	0,00	0,00
Piotra Mocka	3	0,00	33,33	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	133,33	0,00	0,00	100,00	0,00	33,33
Plac 20	153	0,00	0,00	0,00	0,65	0,00	0,00	46,41	1,31	3,27	0,00	0,00	0,00	1,96

Października														
Platanowa	15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podgórna	117	0,00	4,27	1,71	0,00	0,00	0,00	4,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poniatowskiego	65	0,00	0,00	0,00	1,54	0,00	1,54	4,62	0,00	0,00	0,00	0,00	3,08	1,54
Porzeczkowa	75	0,00	2,67	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Powstańców Wielkopolskich	93	0,00	1,08	0,00	0,00	0,00	0,00	6,45	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1,08
Poziomkowa	44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,82	6,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poznańska	154	0,00	2,60	1,95	0,00	0,00	0,00	16,88	4,55	0,00	0,00	0,65	12,99	1,30
Pożegowska	372	0,00	1,34	0,54	0,27	0,00	0,00	5,65	20,16	6,99	0,00	3,76	1,88	0,54
Prusa	52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,77	1,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ptasia	59	0,00	5,08	5,08	0,00	0,00	0,00	0,00	3,39	0,00	0,00	3,39	0,00	0,00
Reja	85	0,00	1,18	1,18	0,00	0,00	0,00	9,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reymonta	76	0,00	1,32	0,00	0,00	0,00	0,00	11,84	6,58	3,95	0,00	0,00	11,84	0,00
Rzeczna	16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rzeczypospolitej Mosińskiej	163	0,00	1,84	1,23	0,00	0,00	0,00	8,59	0,00	0,00	0,00	0,61	1,23	0,00
Sienkiewicza	30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skrajna	46	0,00	2,17	2,17	0,00	0,00	0,00	8,70	6,52	4,35	0,00	2,17	0,00	0,00
Skryta	149	0,00	2,68	0,67	0,00	0,00	0,00	9,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skrzynecka	42	0,00	4,76	2,38	0,00	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Słoneczna	121	0,00	4,13	2,48	0,83	0,83	0,00	7,44	9,09	0,00	2,48	4,13	0,00	0,00
Słowackiego	67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,43	13,43	5,97	7,46	8,96	10,45	0,00
Sosnowa	104	0,00	3,85	2,88	0,00	0,00	0,00	8,65	3,85	1,92	0,96	0,96	0,00	0,00
Sowiniecka	948	0,11	1,48	0,63	0,11	0,11	0,00	6,65	1,37	0,00	0,11	2,00	0,42	0,21
Sowinskiego	159	0,00	0,63	0,00	0,63	0,63	0,00	6,29	0,63	0,00	0,00	0,63	2,52	0,00
Spacerowa	15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spokojna	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00

Stanisława Marusarza	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stefana Batorego	3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Strzałowa	60	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	11,67	6,67	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00
Strzelecka	481	0,00	1,25	0,62	0,62	0,42	0,21	9,77	1,66	0,62	0,42	1,87	1,87	0,00
Szkolna	14	14,29	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	21,43	0,00
Szosa Poznańska	98	0,00	2,04	2,04	0,00	0,00	0,00	8,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Szpakowa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,33	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00
Szyszkowa	20	0,00	10,00	10,00	5,00	0,00	0,00	10,00	15,00	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Śliwkowa	20	0,00	10,00	5,00	0,00	0,00	0,00	10,00	5,00	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00
Sremska	364	0,27	1,92	0,82	0,00	0,00	0,00	24,18	0,82	0,00	0,00	0,00	1,37	0,55
Świerkowa	138	0,00	1,45	0,72	0,00	0,00	0,00	10,87	25,36	2,17	0,00	6,52	0,00	0,00
Targowa	258	0,00	2,71	1,55	0,39	0,00	0,00	8,14	2,33	0,00	0,00	1,16	0,00	0,00
Topolowa	174	0,00	1,15	0,00	1,15	0,00	0,00	9,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,57
Torowa	103	0,00	1,94	0,97	0,00	0,00	0,00	8,74	1,94	0,00	0,00	1,94	0,00	0,00
Tylna	50	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	8,00	0,00	0,00	10,00	8,00	0,00
Wawrzyniaka	68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39,71	0,00	0,00	0,00	0,00	10,29	0,00
Wąska	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,77	0,00	0,00	0,00	0,00	7,69	0,00
Wiatrowa	66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wiejska	122	0,00	2,46	1,64	0,00	0,00	0,00	4,10	20,49	1,64	3,28	3,28	0,00	0,00
Wieniawskiego	28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wierzbowa	32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wincentego Rozanskiego	21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wiosny Ludów	102	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,84	0,98	0,00	0,00	0,98	0,00	0,00
Wiśniowa	24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Witolda Gombrowicza	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Władysława Komara	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Władysława Łokietka	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wodna	324	0,31	1,85	1,54	0,00	0,00	0,00	4,94	5,25	2,16	0,31	0,31	0,00	0,00
Wrzosowa	19	0,00	5,26	0,00	0,00	0,00	0,00	10,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wybickiego	118	0,00	5,93	2,54	0,00	0,00	0,00	6,78	4,24	0,85	0,00	0,00	0,00	0,00
Wysoka	119	0,00	1,68	1,68	0,00	0,00	0,00	7,56	0,00	1,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Zieleniec	21	0,00	4,76	4,76	0,00	0,00	0,00	23,81	4,76	0,00	0,00	4,76	4,76	0,00
Zofii Nałkowskiej	33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zofii Stryjeńskiej	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Żeromskiego	167	0,00	1,80	1,20	0,00	0,00	0,00	4,79	2,99	0,00	0,00	0,60	0,00	0,00
Jarzynowa	71	0,00	2,82	0,00	0,00	0,00	0,00	8,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Średnia		0,196	1,613	0,847	0,419	0,073	0,0318	12,63	2,758	0,63	0,23	1,52	1,58	0,36

Źródło:

opracowanie

własne

Obszar zdegradowany tworzą następujące sołectwa (sołectwa, na których występuje największe nagromadzenie zjawisk kryzysowych):

- Podobszar sołectwa Dymaczewo Nowe;
- Krosno;
- Podobszar sołectwa Pecna, Konstatynowo;
- Rogalin;
- Czapury;
- Mieczewo;
- Sowinki, Sowiniec;
- Babki, Kubalin, Głuszyna Leśna;
- Daszewice;
- Drużyna, Nowinki;
- Krosinko, Ludwikowo;
- Rogalinek;
- Wiórek;

Dodatkowo obszar zdegradowany tworzy miasto Mosina.

Na terenie tych sołectw zanotowano wyższe od średniej dla całej Gminy nagromadzenie zjawisk kryzysowych⁷⁰. Zgodnie z Art. 9. 1. *Ustawy o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 roku, występuje na nich koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jedno z negatywnych zjawisk:

- *gospodarczych;*
- *środowiskowych;*
- *przestrzenno-funkcjonalnych;*
- *technicznych.*

---

⁷⁰ zjawiska zewnętrzne i wewnętrzne, których negatywny wpływ na obecną sytuację zaczyna i wprowadza trwałe, negatywne zmiany

7.2. Podsumowanie: obszary rewitalizacji

Obszar rewitalizacji został wybrany na podstawie analizy wskaźników oraz diagnozy społeczno-gospodarczej. W związku z panującym podziałem na terenie Gminy Mosina obszar rewitalizacji wyznaczono jako teren sołectw (Uchwała Nr LXVIII/482/14 w sprawie nadania Statutów Sołectwom i Osiedlom Gminy Mosina). W wyniku analizy wskaźnikowej uzyskano następujące wyniki:

- Podobszar Dymaczewo Nowe;
- Podobszar Krosinko, Ludwikowo;
- Fragment Miasta Mosina (granice tego obszaru przedstawione zostały na Rysunku nr 12)

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało dokonane zarówno na podstawie analizy wskaźnikowej zidentyfikowanych obszarów kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej. Wyodrębnione obszary charakteryzują się zdegradowaniem funkcji społecznych, gospodarczych i infrastruktury technicznej, przestrzeni publicznej oraz zmniejszonym potencjałem aktywności społeczności lokalnej.

Jak wynika z analizy wskaźnikowej, **obszar miasta Mosina** charakteryzuje się dużym udziałem mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (co może znacząco wpływać na sytuację gospodarczą i społeczną gminy), dużą liczbą osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (bezrobocie wiąże się także z innymi problemami społecznymi, może też być wynikiem życiowej niezaradności i dziedziczeniem negatywnych schematów), dużą liczbą osób korzystających z pomocy opieki społecznej oraz wysokim wskaźnikiem przestępczości. Ponadto na terenie miasta Mosina znajduje się największa ilość wyrobów azbestowych.

Obszar **sołectwa Dymaczewo Nowe** charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem dotyczącym liczby osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz korzystających z pomocy społecznej w zakresie ubóstwa, alkoholizmu, niepełnosprawności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Problemy te łączą się ze sobą, wzajemnie na siebie wpływają i pogłębiają. Dodatkowo sołectwo zmagają się z wysokim wskaźnikiem przestępczości, niską aktywnością gospodarczą oraz dużą ilością wyrobów azbestowych. Jak wynika z Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy

Mosina na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków prawdopodobnie nastąpi pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Prognoza Programu Ochrony Środowiska, mimo potencjalnego, krótkotrwałego negatywnego wpływu na otoczenie, związanego z realizacją inwestycji, rekomenduje modernizację stacji uzdatniania wody w Mosinie oraz budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie całej gminy⁷¹. Należy również podkreślić za *Prognozą oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów przy Jeziorze Dymaczewskim w Dymaczewie Nowym*: „W celu zredukowania niekorzystnego wpływu zabudowy i zagospodarowania terenu na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do biologicznego zachowania obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze, tj. do zachowania powierzchni terenów leśnych i łąkowych, odtworzenia ogólnie dostępnego pasa terenu wzdłuż jeziora wyłączanego z zabudowy, zaplanowania terenów zieleni urządzonej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń sportowych rekreacji plenerowej i obiektów małej architektury oraz ustalenia powierzchni biologicznie czynnych na poszczególnych działkach budowlanych⁷²”.

Jak pokazują zebrane dane ilościowe, obszar **sołectwa Krosinko, Ludwikowo** charakteryzuje się wysoką liczbą osób bezrobotnych (w tym osób długotrwale bezrobotnych) oraz czynów przestępczych (kradzieży mienia, kradzieży z włamaniem oraz kradzieży samochodu. Na terenie sołectwa nie działa żadna organizacja pozarządowa. Ponadto na obszarze tym znajduje się wyższa niż średnia liczba zabytków, które wymagają specjalistycznej opieki.

Zgodnie z Art. 10. 1. *Ustawy o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 roku wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje część obszaru zdegradowanego oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 8963 osób, co stanowi 29,47% wszystkich mieszkańców Gminy. Powierzchnia obszaru natomiast zajmuje 1075,5 ha, co stanowi 6,49% powierzchni całej Gminy. Spełnia on zatem kryterium, o którym mowa w Art.

---

⁷¹ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mosina na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 [dostęp: 17.10.2016].

⁷² Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów przy Jeziorze Dymaczewskim w Dymaczewie Nowym, dostępne na: http://bip.mosina.pl/zasoby/files/planowanie/2013/dym._nowe_prognoza-_styczen_13.pdf [dostęp: 24.10.2016].

10. 2. Ustawy o rewitalizacji, tj.: Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Rysunek 12 Granice obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Mosina

Źródło: opracowanie własne

8. Spis wykresów, tabel i rysunków

Rysunek 1 Granice administracyjne Gminy Mosina	18
Rysunek 2 Położenie gminy Mosina	19
Rysunek 3 Układ urbanistyczny miasta Mosina objęty ochroną konserwatorską.....	22
Rysunek 4 Trasy trzech aktywności	54
Rysunek 5 Liczba stwierdzonych kradzieży samochodów w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 33)	85
<i>Rysunek 6 Liczba stwierdzonych kradzieży mienia w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 80) .....</i>	<i>87</i>
Rysunek 7 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na ubóstwo w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 864)	90
Rysunek 8 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 360)	94
Rysunek 9 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na nadużywanie alkoholu w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 111)	97
Rysunek 10 Liczba osób, którym udzielono wsparcia ze względu na niepełnosprawność w Gminie Mosina w podziale na sołectwa (suma: 374).....	100
Rysunek 11 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Mosina w podziale na miejscowości (suma: 239)	108
Rysunek 12 Granice obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Mosina.....	142
Tabela 1 Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju	7
Tabela 2 Liczba budynków na terenie sołectw Gminy wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	22
Tabela 3 Obiekty o najwyższym znaczeniu dla Gminy Mosina	23
Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy w 2014 roku.....	25
Tabela 5 Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Mosina	27
Tabela 6 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w 2015 roku.....	31

Tabela 7. Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w 2015 roku	34
Tabela 8 Długość tras autobusowych na terenie Gminy Mosina.....	38
Tabela 9 Drogi powiatowe przebiegające przez Gminę Mosina	39
Tabela 10 Rodzaj i długość dróg na terenie Gminy Mosina	40
Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2010-2014.....	46
Tabela 12. Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje	46
Tabela 13. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2012-2014.....	49
Tabela 14 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty 2016.....	49
Tabela 15 Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2016	50
Tabela 16 Frekwencja w wyborach parlamentarnych	61
Tabela 17 Frekwencja w wyborach prezydenckich	63
Tabela 18 Liczba ludności oraz powierzchnia sołectw Gminy Mosina	66
Tabela 19 Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie z wykorzystaniem nazw, zjawisk, źródeł danych i sposobu obliczania	68
Tabela 20 Sfera społeczna – wskaźniki.....	78
Tabela 21 Sfera gospodarcza – wskaźniki	79
Tabela 22 Sfera środowiskowa – wskaźniki	81
Tabela 23 Sfera przestrzenno – funkcjonalna – wskaźniki.....	82
Tabela 24 Sfera techniczna – wskaźniki	82
Tabela 25 Kradzież samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa	85
Tabela 26 Kradzież samochodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice.....	86
<i>Tabela 27 Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa .....</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 28 Kradzież mienia w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice .....</i>	<i>89</i>
Tabela 29 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców - sołectwa.....	91
Tabela 30 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na każde 100 mieszkańców - ulice.....	92
Tabela 31 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100 mieszkańców - sołectwa	94

Tabela 32 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą na każde 100 mieszkańców - ulice	95
Tabela 33 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców - sołectwa.....	98
Tabela 34 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na alkoholizm na każde 100 mieszkańców - ulice.....	99
Tabela 35 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców - sołectwa.....	100
Tabela 36 Objęci opieką pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na każde 100 mieszkańców - ulice.....	101
Tabela 37 Projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego	102
Tabela 38 Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa.....	105
Tabela 39 Bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice	106
Tabela 40 Długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - sołectwa.....	109
Tabela 41 Długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców - ulice	110
Tabela 42 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Mosina.....	112
Tabela 43 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych ulic Miasta Mosina	113
Tabela 44 Wyroby zawierające azbest na terenie Gminy Mosina	114
Tabela 45 Liczba punktów aptecznych w podziale na sołectwa w Gminie Mosina oraz Miasto Mosina.....	118
Tabela 46 Liczba linii autobusowych obsługujących dane sołectwo oraz miasto Mosina.....	119
Tabela 47 Liczba zabytkowych budynków w poszczególnych sołectwach z gminnej ewidencji zabytków	122
Tabela 48 Wagi przyznawane wyznacznikom.....	124
Tabela 49 Podsumowanie obszarów problemowych na terenie gminy Mosina	124
Tabela 50 Analiza SWOT.....	128
Tabela 51 Zbiornicze zestawienie wskaźników z podziałem na ulice na terenie Miasta Mosina	131

Wykres 1. Zmiany struktury użytkowania gruntów gminy w latach 2010-2014.....	26
Wykres 2. Liczba ludności gminy w latach 2010-2014.....	26
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy	28
Wykres 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	29
Wykres 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności terenie gminy w latach 2010-2014	29
Wykres 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2014	30
Wykres 7. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie gminy w latach 2010-2014	35
Wykres 8. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2010-2015.....	36
Wykres 9. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w latach 2010-2015	37
Wykres 10. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2010-2015	43
Wykres 11. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014.....	43
Wykres 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2015 na terenie gminy [w km]	44
Wykres 13. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014.....	44
Wykres 14. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie gminy	45
Wykres 15. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014.....	45
Wykres 16. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy w latach 2010-2014	56
Wykres 17 Liczba bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach.....	104

9. Załącznik 1

Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Ulica	Numer pocztowy	Numer działki	Obiekt	Zespół	Czas powstania
Babki	Gromadzka	1	Babki 21/33	chlewnia	zespół folwarczny	XIX/XX w.
Babki	Gromadzka	1	Babki 21/33	obora	zespół folwarczny	XIX/XX w.
Babki	Gromadzka	4	Babki 21/17	rządcówka	zespół folwarczny	XIX/XX w.
Babki	Gromadzka	5	Babki 77	ośmiorak	zespół folwarczny	XIX/XX w.
Babki	Gromadzka	8	Babki 52/7	dom mieszkalny		XIX/XX w.
Babki			Babki 175	leśniczówka		początek XX w.
Baranowo		5	Krajkowo 74/1	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Baranowo		5	Krajkowo 74/1	budynek gospodarczy		koniec XIX w.
Baranowo		9	Krajkowo 71/2	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Barańówko			Barańówko 31	cmentarz ewangelicki		1 potowa XIX w.
Barańówko		5	Barańówko 124/1	dom mieszkalny		1863 r.
Barańówko		5	Barańówko 22/1,22/2	stodoła		1863 r.
Bolesławiec			Bolesławiec 74	budynek gospodarczy	zespół folwarczny	koniec XIX w.
Borkowice			Borkowice 23	cmentarz ewangelicki		1 potowa XIX w.
Borkowice		5	Borkowice 35/5	dom mieszkalny		XIX/XX w.
Borkowice		5	Borkowice 35/5	stodoła		2 potowa XIX w.
Borkowice		6	Borkowice 32	stodoła		potowa XIX w.
Borkowice		13	Borkowice 25	dom mieszkalny		początek XIX w.
Borkowice		22	Borkowice 48	dom mieszkalny		1 potowa XIX w.
Borkowice		23	Borkowice 50	dom mieszkalny		początek XIX w.
Borkowice		26	Borkowice 52	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Borkowice		27	Borkowice 58/1	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Borkowice		30	Borkowice 62	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Daszewice	Górna	4	Daszewice 134	wiatrak		2 potowa XIX w.
Daszewice	Poznańska	31	Daszewice 416/4,416/5	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Drużyna	Wierzbowa	8	Nowinki 452	dom dróżnika	zespół infrastruktury kolejowej	lata 70 - te XIX w.
Dymaczewo Nowe			Dymaczewo Nowe 32	cmentarz ewangelicki		1 potowa XIX w.
Dymaczewo Stare	Bajera	14	Dymaczewo Stare 101/2	cegielnia		początek XX w.
Dymaczewo Stare	Bajera		Dymaczewo Stare 43	cmentarz ewangelicki		XIX w.
Głuszyna Leśna			Babki 104/7	dwór	zespół folwarczny	początek XX w.
Krajkowo		13	Krajkowo 154	dom mieszkalny		początek XX w.
Krajkowo		23	Krajkowo 132/7	dom mieszkalny		1 potowa XIX w.
Krajkowo		23	Krajkowo 132/6	stodoła		koniec XIX w.
Krajkowo		31	Krajkowo 193	dom mieszkalny		XVIII/XX w.
Krajkowo		46	Krajkowo 215	dom mieszkalny		1853 r.
Krajkowo		46	Krajkowo 215	obora		koniec XIX w.

Krajkowo		52	Krajkowo 220	dom mieszkalny		1833 r.
Krajkowo		55	Krajkowo 223/1	dom mieszkalny		XIX/XX w.
Krosinko	Wiejska	43	Krosinko 150/3	szkółka		1909 r.
Krosinko	Wiejska	37	Krosinko 155/2	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Krosinko	Stęszewska	28	Krosinko 98/2	dom mieszkalny		1930 r.
Krosinko	Stęszewska	32	Krosinko 94	dom mieszkalny		1936 r.
Krosinko	Wiejska	59	Krosinko 145/4	stodoła		potowa XIX w.
Krosinko	Wiejska	13	Krosinko 161/3	dom mieszkalny		XIX/XXw.
Krosinko	Stęszewska		Krosinko 107/2	cmentarz ewangelicki		potowa XIX w.
Krosno	Główna	41	Krosno 218	kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej dzwonnica	zespół kościelny	1779-1871 r.
Krosno	Główna	41	Krosno 218	kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej dzwonnica	zespół kościelny	początek XX w.
Krosno	Główna	41	Krosno 218	plebania	zespół kościelny	1 ćwierć XX w.
Krosno	Piaskowa		Krosno 139	cmentarz ewangelicki		2 potowa XIX w.
Krosno	Główna	14	Krosno 92/2	obora		2 połowa XIX w.
Krosno	Główna	36	Krosno 117	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Krosno	Główna	36	Krosno 117	stodoła		koniec XIX w.
Krosno	Główna	28	Krosno 113/3	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Krosno	Główna	32	Krosno 115/2	stodoła		koniec XIX w.
Krosno	Główna	68	Krosno 153/6	dom mieszkalny		1 potowa XIX w.
Ludwikowo			Krosinko 30/2	park	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	koniec XIX w.
Ludwikowo	Piaskowa	12	Krosinko 30/2	stacja pomp	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1938r.
Ludwikowo	Leśna		Krosinko 30/2	budynek elektrowni	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1938 r.
Ludwikowo	Piaskowa	12	Krosinko 30/2	budynek gospodarczy	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1938 r.
Ludwikowo	Leśna	10	Krosinko 30/2	budynek mieszkalny	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1938 r.
Ludwikowo	Piaskowa	16	Krosinko 30/2	willa dyrektora	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1929 r.
Ludwikowo	Leśna	6	Krosinko 30/2	drewniana weranda 2 (leżalnia)	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1883r.
Ludwikowo	Leśna	6	Krosinko 30/2	drewniana weranda 1 (leżalnia)	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1883 r.
Ludwikowo	Piaskowa	8	Krosinko 30/2	pawilon II	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1929 - 30 r.
Ludwikowo	Leśna	6	Krosinko 30/2	pawilon I 'Staszycówka'	zespół sanatorium przeciwgruźliczego	1883 r.

					ego	
Mieczewo	Podgórna	2	Mieczewo 124	dom mieszkalny		ok. 1880 r.
Mieczewo	Szeroka	12	Mieczewo 144	dom mieszkalny		ok, 1881 r.
Mieczewo	Szeroka	9	Mieczewo 101/3	dom mieszkalny		1901 r.
Mieczewo	Szeroka	20	Mieczewo 140	dom mieszkalny		ok. 1900 r.
Mieczewo	Szeroka	24	Mieczewo 91.	stodoła		2 połowa XIX w.
Mieczewo	Szeroka	27	Mieczewo 89/3	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mieczewo	Szeroka	30	Mieczewo 89/1	dom mieszkalny		ok. 1900 r.
Mieczewo	Szeroka	30	Mieczewo 89/1	zabudowania gospodarcze		ok. 1900 r.
Mieczewo	Szeroka	37	Mieczewo 116/11	dom mieszkalny		1904 r
Mosina				układ urbanistyczny		1302 r, 1429 r i nn.
Mosina	Kościuszki	1	Mosina 1284	kościół	zespół kościelny	1839 r, odbudowany 1945- 51 r.
Mosina	Kościuszki	1	Mosina 1283/3	plebania	zespół kościelny	ok. połowy XIX w.
Mosina	Kościuszki	2	Mosina 1285	wikarówka	zespół kościelny	ok.. 1930 r.
Mosina	Kościuszki	2 A	Mosina 1285	dom kościelnego	zespół kościelny	koniec XIX w.
Mosina	Szkolna	2	Mosina 1464	przedszkole siostr		1935 r.
Mosina	Kolejowa	31	Mosina 1975/5	dworzec	zespół dworca kolejowego	4 ćwierć XIX w.
Mosina	Krotowskiego		Mosina 1646/13	park dworski	zespół rezydencyjny	2 połowa XIX w.
Mosina	Spokojna		Mosina 1277,1276	cmentarz parafialny		2 połowa XIX w.
Mosina	20 Października	1	Mosina 1524	hotel		koniec XIX w.
Mosina	20 Października	2	Mosina 1523	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	20 Października	3	Mosina 1522	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	20 Października	6	Mosina 1574	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	20 Października	7	Mosina 1575/1	restauracja		początek XX w.
Mosina	20 Października	8	Mosina 1576/3,1576/4	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	20 Października	10	Mosina 1578	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	20 Października	11	Mosina 1590	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	20 Października	12	Mosina 1591/2	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	20 Października	13	Mosina 1592	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	20 Października	16	Mosina 1655/4	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	20 Października	18	Mosina 1657/1	dom mieszkalny		1906 r.
Mosina	20 Października	19	Mosina 1658	dom mieszkalny		1925 r.
Mosina	20 Października	20	Mosina 1307/2	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	20 Października	22	Mosina 1305/2	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	20 Października	23	Mosina 1304/2	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	20 Października	25	Mosina 1302	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	20 Października	28	Mosina 1299	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	20 Października	28	Mosina 1299	sala taneczna i kino		koniec XIX w.
Mosina	Farbiarska	4	Mosina 1991/1	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Farbiarska	6	Mosina 1989/1	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Farbiarska	8,8 A	Mosina 1989/1	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.

Mosina	Farbiarska	30	Mosina 1318	budynek prasowni i ekspedycji Farbiarni Kalamajskiego		lata 20 • te XX w.
Mosina	Fiedlera		Mosina 237/39	suszarnia cegieł	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Fiedlera		Mosina 237/38	wy palarnia	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Fiedlera		Mosina 237/39	dom mieszkalny	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Fiedlera		Mosina 237/46	dom mieszkalny	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Garbarska	2	Mosina 1647/2	dom mieszkalny		1929 r.
Mosina	Garbarska	5	Mosina 1651/1	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Garbarska	3	Mosina 1649/1	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Mosina	Kolejowa	1	Mosina 1970	poczta		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	2	Mosina 1971	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	3	Mosina 1973	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Kolejowa	4	Mosina 1963/2	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Kolejowa	14	Mosina 1850	szkoła niemiecka		1935 r.
Mosina	Kolejowa	12	Mosina 1949	młyn		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	13	Mosina 2806	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	15	Mosina 1847	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	21	Mosina 1869	dom mieszkalny		lata 30 ■ te XX w.
Mosina	Kolejowa	22	Mosina 1870/3	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Kolejowa	23	Mosina 1871	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Kolejowa	24	Mosina 1872/1	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Kolejowa	31 A	Mosina 1975/3	dom pracowniczy	zespół dworca kolejowego	koniec XIX w.
Mosina	Kolejowa	30	Mosina 1980	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Kolejowa	32	Mosina 1975/4	przychodnia	zespół dworca kolejowego	koniec XIX w.
Mosina	Kolejowa	35	Mosina 2009/5	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Kościelna	2	Mosina 1498	szkoła katolicka		około 1934 - 35 r.
Mosina	Kościelna	3	Mosina 1499	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Kościelna	4	Mosina 1500	dom mieszkalny		około poł. XIX w.
Mosina	Kościuszki	4	Mosina 1287	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Kościuszki	8	Mosina 1290,1289/1	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Mosina	Kościuszki	9	Mosina 1292	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Mosina	Kościuszki	11	Mosina 1485/2	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Mosina	Kościuszki	12	Mosina 1488	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Mosina	Kościuszki	13	Mosina 1493	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Mosina	Krotowskiego	2	Mosina 1579	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskiego	3	Mosina 1580	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskiego	4	Mosina 1550	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskiego	5	Mosina 1552/2	dom mieszkalny		około 1900 r.
Mosina	Krotowskiego	6	Mosina 1553/1	dom mieszkalny		około 1900 r.
Mosina	Krotowskiego	9	Mosina 1555	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Krotowskiego	10	Mosina 1556	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskiego	11	Mosina 1557	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.

Mosina	Krotowskię o	14	Mosina 1645/10	czworak		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskię o	16	Mosina 1646/13	dwór		około 1870 r.
Mosina	Krotowskię o	16	Mosina 1645/14	chlewnia		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskię o	16	Mosina 1645/14	stodoła		koniec XIX w.
Mosina	Krotowskię o	18	Mosina 1588	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Mickiewicza	1	Mosina 1557	czworak		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Mickiewicza	2	Mosina 1558	dom mieszkalny		lata 30 ■ te XX w.
Mosina	Mickiewicza	3	Mosina 1559	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	4	Mosina 1560	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	9	Mosina 1564/2	dom mieszkalny		lata 33 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	10	Mosina 2807/1	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Mickiewicza	12	Mosina 1399/1	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Mickiewicza	14 a	Mosina 1400	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Mickiewicza	17	Mosina 1402/3	dom mieszkalny		lata 30 ■ te XX w.
Mosina	Mickiewicza	20	Mosina 1404	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Mickiewicza	27	Mosina 1354	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	28	Mosina 1355/1	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	35	Mosina 1367/2	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	36	Mosina 1368/1	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	37	Mosina 1369/2	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Mickiewicza	40	Mosina 1371/1	dom mieszkalny		lata 30 - teXX w.
Mosina	Mickiewicza	41	Mosina 1374/1	dom mieszkalny		lata 30 • te XXw.
Mosina	Niezlomnych	1	Mosina 1659/1	synagoga		1870 r.
Mosina	Niezlomnych	3	Mosina 1662/2	dom mieszkalny		połowa XIX w.
Mosina	Farbiarska	2	Mosina 1990/1	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Niezlomnych	5	Mosina 1982/2	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	Niezlomnych	6	Mosina 1309	dom mieszkalny		1 ćwierć XX w.
Mosina	Niezlomnych	7	Mosina 1308/2	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Poniatowskię ego		Mosina 1424/2	cmentarz ewangelicki		2 połowa XIX w.
Mosina	Poniatowskię ego	1 A	Mosina 1423/2	willa		początek XX w.
Mosina	Poznańska	1	Mosina 1501	szpital i dom starców		koniec XIX w.
Mosina	Poznańska	4	Mosina 1494	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Poznańska	5	Mosina 1492	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Poznańska	10	Mosina 1485/1,1486/1	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Poznańska	11	Mosina 1484	dom mieszkalny		około połowy XIX w.
Mosina	Poznańska	13	Mosina 1467	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Poznańska	14	Mosina 1468	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Poznańska	15	Mosina 1469	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Poznańska	16	Mosina 1470	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Poznańska	17	Mosina 1471	dom mieszkalny		4 ćwierć XIX w.
Mosina	Poznańska	18	Mosina 1472	dom mieszkalny		1910 r.
Mosina	Poznańska	21	Mosina 1476	dom mieszkalny		koniec XIX w.

Mosina	Poznańska	22	Mosina 1477	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Poznańska	34	Mosina 1453	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Poznańska	40	Mosina 1504	dom mieszkalny		początek XIX w.
Mosina	Poznańska	41	Mosina 1505	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Poznańska	42	Mosina 1508	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Poznańska	43/44	Mosina 1509	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Poznańska	45	Mosina 1513	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Poznańska	36	Mosina 1452/9	dom mieszkalny		lata 20 - te XX w.
Mosina	Pożegowska	1	Mosina 269/1	hala 1	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	1	Mosina 269/1	hala 2	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	1	Mosina 269/1	biuro	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	2	Mosina 269/1	maszynownia	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	5	Mosina 232/4	ośmiorak	zespół folwarczny	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	3	Mosina 269/5	dwór	zespół cegielni	początek XX w.
Mosina	Pożegowska	6	Mosina 229/1	obora	zespół folwarczny	początek XX w.
Mosina	Reymonta	1/2	Mosina 1414/2,1415/3	dom mieszkalny		1905 r.
Mosina	Reymonta	4/5	Mosina 1411,1412/1	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Reymonta	6	Mosina 1410	dommieszkalny		lata 20 - te XX w.
Mosina	Reymonta	10	Mosina 1406	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Reymonta	11/12	Mosina 1386/2,1378/1	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Reymonta	15/16	Mosina 1388/1,1389/1	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Reymonta	18	Mosina 1390	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Reymonta	20/21	Mosina 1391/1,1392/2	dom mieszkalny		około 1905 r.
Mosina	Reymonta	23	Mosina 1393	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Rzeczypospolitej Mosińskiej	23	Mosina 791	dom mieszkalny		lata 20 - te XX w.
Mosina	Rzeczypospolitej Mosińskiej	24	Mosina 790/4	dom mieszkalny		lata 20 - te XX w.
Mosina	Słowackiego	1	Mosina 1519	dom mieszkalny		połowa XIX w.
Mosina	Słowackiego	3	Mosina 1510	dom mieszkalny		połowa XIX w.
Mosina	Słowackiego	12	Mosina 1442,1	dom mieszkalny		początek XX w.
Mosina	Słowackiego	13	Mosina 1533,1	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Słowackiego	7	Mosina 1447	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Słowackiego	8	Mosina 1446,2	dom mieszkalny		koniec XIX w.

Mosina	Słowackiego	15	Mosina 1535	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Sienkiewicza		Mosina 2891	cmenlarz żydowski		koniec XIX w.
Mosina	Sowiniecka	8	Mosina 2015	dom mieszkalny		1934 r.
Mosina	Sowiniecka	76	Mosina 2006/1	dom mieszkalny		lata 20 - te XX w.
Mosina	Sowiniecka	78	Mosina 2002	dom mieszkalny		lata 30 - te XX w.
Mosina	Sowiniecka	79	Mosina 2003	dom mieszkalny		1895 r.
Mosina	Spokojna	1	Mosina 1293	dom mieszkalny		2 połowa XIX w.
Mosina	Spokojna	4	Mosina 1296	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Mosina	Spokojna	4	Mosina 1296	stodoła		koniec XIX w.

Mosina	Strzelecka	2	Mosina 1807	dom mieszkalny	1936 r.
Mosina	Strzelecka	5	Mosina 1830/2	dom mieszkalny	około 1930 r.
Mosina	Strzelecka	22	Mosina 1816/1	dom mieszkalny	1929 r.
Mosina	Strzelecka	30	Mosina 2625/3	dom mieszkalny	około 1930 r.
Mosina	Strzelecka	48	Mosina 2626/10	dom mieszkalny	początek XX w.
Mosina	Strzelecka	41	Mosina 2624/2	dom mieszkalny	1928 r.
Mosina	Strzelecka	46	Mosina 2625/3	dom mieszkalny	około 1930 r.
Mosina	Strzelecka	52	Mosina 2627/8	dom mieszkalny	lata 20 - teXX w.
Mosina	Strzelecka	58/60	Mosina 2629/4	dom mieszkalny	lata 20 - te XX w.
Mosina	Szkolna	1	Mosina 1463/2	szkoła katolicka	koniec XIX w, rozb.1892-1933 koniec XIX w.
Mosina	Spokojna	4	Mosina 1296	budynek gospodarczy	koniec XIX w.
Mosina	Szkolna	4	Mosina 1465/2	dom mieszkalny	początek XX w.
Mosina	Sremska	2	Mosina 1857/1	dom mieszkalny	lata 30 - te XX w.
Mosina	Sremska	12	Mosina 1897/2	dom mieszkalny	lata 30 - te XX w.
Mosina	Sremska	13	Mosina 1898	dom mieszkalny	lata 30 - te XX w.
Mosina	Sremska	14	Mosina 1899	dom mieszkalny	lata 30 - te XX w.
Mosina	Sremska	82	Mosina 1978	dom mieszkalny	lata 30 - te XX w.
Mosina	Tylna	3	Mosina 1544/2	dom mieszkalny	4 ćwierć XIX w.
Mosina	Tylna	4	Mosina 1545/2	dom mieszkalny	koniec XIX w.
Mosina	Tylna	6	Mosina 1547/2	dom mieszkalny	połowa XIX w.
Mosina	Tylna	12	Mosina 1573/1	spichlerz	koniec XIX w.
Mosina	Wawrzyniak a	1	Mosina 1664/4	dom mieszkalny	przełom XIX / XX w.
Mosina	Wawrzyniak a	7	Mosina 1915/4	kuźnia i dom mieszkalny	początek XX w.
Mosina	Wawrzyniak a	9	Mosina 1918	dom mieszkalny	lata 20 - te XX w.
Mosina	Wawrzyniak a	10	Mosina 1919	dom mieszkalny	początek XX w.
Mosina	Wawrzyniak a	11	Mosina 1920	dom mieszkalny	początek XX w.
Mosina	Wawrzyniak a	15	Mosina 1930/1	dom mieszkalny	około 1925 r.
Mosina	Wawrzyniak a	2	Mosina 1956	dom mieszkalny	koniec XIX w.
Mosina	Wąska	4	Mosina 1518	dom mieszkalny	połowa XIX w.
Mosina	Zieleniec	4	Mosina 787/1	dom mieszkalny	lata 20 - te XX w.
Nowinki	Powstańców Wielkopolski ch	3	Nowinki 168	szkoła	1913 r.
Nowinki	Powstańców Wielkopolski ch	2	Nowinki 86	dom mieszkalny	połowa XIX w.
Nowinki	Powstańców Wielkopolski ch	9	Nowinki 171/1	dom mieszkalny	1 połowa XIX w.
Pecna	Główna	50	Pecna 140	szkoła	połowa XIX w.
Pecna	Dębowa	1	Pecna 295	dom mieszkalny	połowa XIX w.
Pecna	Główna	14	Pecna 39/8	dom mieszkalny	1851 r.
Pecna	Główna	24	Pecna 85	stacja kolejowa "Ilówiec"	1912 r.
Pecna	Główna	35	Pecna 317	dom mieszkalny	około 1905 r.
Pecna	Główna	20	Pecna 72/1	szkoła	koniec XIX w.
Pecna	Główna	65	Pecna 341	dom mieszkalny	koniec XIX w.
Pecna	Główna	68	Pecna 208	dom mieszkalny	połowa XIX w.

Pecna	Kozia		Pecna 69	cmentarz ewangelicki		około 1870 r.
Pecna	Kozia	3	Pecna 68	dom mieszkalny		3 ćwierć XIX w.
Pecna	Kozia	6	Pecna 29	dom mieszkalny		przełom XIX/XX w.
Pecna	Kozia	10/12	Pecna 26/27	dom mieszkalny		początek XX w.
Pecna	Kozia	18	Pecna 23/5	dom mieszkalny		początek XX w.
Pecna	Sosnowa	1	Pecna 296	dom mieszkalny		początek XX w.
Radzewice	Długa	65	Radzewice 382	restauracja		1906 r.
Radzewice	Długa		Radzewice 381	cmentarz ewangelicki		początek XIX w.
Radzewice	Długa	7	Radzewice 403/1	dom mieszkalny		koniec XIX w, 1934 r.
Radzewice	Długa	10	Radzewice 384/1,384/7	szkoła		początek XX w.
Radzewice	Długa	15	Radzewice 300/1	stodoła		1832 r.
Radzewice	Długa	22	Radzewice 257/2	dom mieszkalny		1804 r.
Radzewice	Długa	24	Radzewice 187	dom mieszkalny		koniec XIX w.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	pałac	zespół rezydencjonalny	1770 - 98 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	galerie południowa i północna	zespół rezydencjonalny	1770 - 98 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	czworak północny	zespół rezydencjonalny	1820 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	czworak południowy	zespół rezydencjonalny	pocz. XIX w.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	ujeżdźalnia	zespół rezydencjonalny	po1820r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	galeria obrazów	zespół rezydencjonalny	1909-1912 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	stajnia	zespół rezydencjonalny	1776 r, przebudowany 1950 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	wozownia	zespół rezydencjonalny	1801 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 88	kaplica - mauzoleum, kościół parafialny p. w. św. Marcelego	zespół rezydencjonalny	1820 r.
Rogalin	Arciszewskie go		Rogalin 74/3	park	zespół rezydencjonalny	4 ćwierć XVIII w. 1820 - 40 r.
Rogalin	Arciszewskie go	12	Rogalin 177	gorzelnia	zespół rezydencjonalny	koniec XIX w.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	obora 'porodówka'	zespół rezydencjonalny	1901 r.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	obora	zespół rezydencjonalny	1899 r.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	jalownik	zespół rezydencjonalny	1918 r.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	kuźnia	zespół rezydencjonalny	1905 r.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	spichlerz	zespół rezydencjonalny	2 połowa XIX w.
Rogalin	Nowa	1	Rogalin 62/8	stodoła	zespół rezydencjonalny	koniec XIX w.
Rogalin	Prezydialna	12	Rogalin 101/5	obora		potowa XIX w.
Rogalin	Prezydialna	1	Rogalin 115/4	stodoła		potowa XIX w.

Rogalinek	Kościelna	9	Rogalinek 506	kościół p. w. Michała Archanioła i Matki Bożej Wspomożycielki	zespół kościelny	1682-1712 r.
Rogalinek	Kościelna	9	Rogalinek 506	dzwonnica przy kościele	zespół kościelny	1893 r.
Rogalinek	Kościelna	9	Rogalinek 505,506	cmentarz parafialny	zespół kościelny	XVII w.
Rogalinek	Wodna	8	Rogalinek 375	plebania		1900 r.
Rogalin - Podlesie			Rogalin 43/3	rządcówka	zespół folwarczny	2 potowa XIX w.
Rogalin - Podlesie			Rogalin 43/4	stodoła	zespół folwarczny	2 potowa XIX w.
Rogalin - Podlesie			Rogalin 43/4	obora	zespół folwarczny	2 potowa XIX w.
Rogalin - Podlesie			Rogalin 43/4	owczarnia	zespół folwarczny	2 potowa XIX w.
Sasinowo	Poznańska	14	Rogalinek 233/2	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Sasinowo	Poznańska	29	Rogalinek 201/2	dom mieszkalny		1 potowa XIX w.
Sowiniec		1	Sowiniec 1/8	park	zespół rezydencjonalny	koniec XIX w.
Sowiniec		8	Sowiniec 27/8,27/9	dom mieszkalny	zespół rezydencjonalny	1873 r.
Sowiniec		4	Sowiniec 29/26	ośmiorak	zespół rezydencjonalny	1873 r.
Sowinki		3	Sowinki 162	szkoła		koniec XVIII w.
Sowinki		3	Sowinki 162	stodoła przy szkole		potowa XIX w.
Sowinki			Sowinki 161	cmentarz ewangelicki		1 potowa XIX w.
Sowinki		4	Sowinki 195/1	dom mieszkalny		1777 r.
Sowinki		4	Sowinki 195/1	stodoła		1 potowa XIX w.
Sowinki		8	Sowinki 155/1	dom mieszkalny		1904 r.
Sowinki		5	Sowinki 158	dom mieszkalny		1892 r.
Sowinki		9	Sowinki 154	dom mieszkalny		XIX/ XX w.
Sowinki		12	Sowinki 151/1	dom mieszkalny		początek XIX w.
Świątniki	Sremska	9	Świątniki 38	stodoła		2 potowa XIX w.
Świątniki	Kórnicka	1	Świątniki 64	dom mieszkalny		początek XX w.
Świątniki	Kórnicka	2	Świątniki 29	kuźnia		potowa XIX w.
Świątniki	Kórnicka	9	Świątniki 78	dom mieszkalny		potowa XIX w.
Świątniki	Sremska	8	Świątniki 35/1	dom mieszkalny		1901 r.
Świątniki	Sremska	13	Świątniki 40	dom mieszkalny		1895 r.
Świątniki	Sremska	14	Świątniki 25	dom mieszkalny		1893 r.
Świątniki	Sremska	15	Świątniki 44/5	dom mieszkalny		1 potowa XX w.
Świątniki	Sremska	16	Świątniki 26	dom mieszkalny		1891 r.
Wiórek	Szkolna	11	Wiórek 159	szkoła		koniec XIX w.
Wiórek	Szkolna	4	Wiórek 147/1	dom mieszkalny		1868 r.
Zabinko		10	Zabinko 87	stodoła		koniec XIX w.
Zabinko			Zabinko 86/2	cmentarz ewangelicki		1 potowa XIX w.
Zabinko		10	Zabinko 325/1	szkoła		1914 r.
Zabinko		13	Zabinko 303	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Zabinko		14	Zabinko 302	dom mieszkalny		2 potowa XIX w.
Zabinko		37	Zabinko 256/6	dom mieszkalny		1823 r.

Zabinko		23	Zabinko 287	stodoła		koniec XIX w.
---------	--	-----------	--------------------	----------------	--	----------------------